هكذا من الاصل

דבר

הסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

קאמפוס

יום שלישי, ל' באב תשמ"ז, 25 באוגוסט 1987 ● גליון 9205

היום 14 עמודים ● המחיר 1.00 ש"ח, באילת 87 אג'

היום בדבר

- מערכות נשק לשנות ה־2000 / אורי שחר
- רק התפרעות „חריגה"? / אריאלה ראובני
- אהאב מלך טוב ורע / חגי אשד
- הטוב שבהיעדר חוקה / זאב טריינין
- נתוח ומשמעויותיו / נתן רוטנשטרייך
- בורסה וכלכלה (4־5); ספורט (6); דבר פתוח (10)

מזג האויר

(עתי"ם). – מזג האוויר למחר נאה. טמפרטורות נוחות יחסית לעונה זו של השנה. הטמפרטורות החזויות:

ירושלים 17־27, רמת־הגולן 17־30, נהריה 21־30, חיפה 21־30, טבריה 21־35, נצרת 19־28, עפולה 19־31, השומרון 19־28, תל־אביב 22־30, נמל־התעופה בן־גוריון 19־31, יריחו 19־31, עזה 22־29, באר־שבע 18־32, אילת 25־38.

אחרי חצות הגיעו ראשי כור ופועלי סולתם לחיפה – לנהל מו"מ בלי תנאים, עם קיסר

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

אמש אחר חצות הסתיים הפרק הראשון בדראמה שפקדה את מפעל „סולתם" ביוקנעם ב־48 שעות האחרונות, לאחר שוועד העובדים וההנהלה הגיעו לפשרה: ניהול משא־ומתן ללא כל לחצים בחדרו של מזכיר מועצת פועלי חיפה משה ורטמן בבניין ההסתדרות בחיפה.

ההצעה התבשלה עוד בשעות הבוקר המוקדמות אולם אופייה הסופי התקבל סמוך לשעה עשר ושלושים בלילה. הוועדים וההנהלה הסכימו לדרישתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר שהתנה את הצטרפותו למו"מ בשחרור מיידי של מנהלי „כור" ו„סולתם" הכלואים.

ואכן אמש לאחר חצות הגיעו המנהלים הכלואים: מנכ"ל כור ישעיהו גביש, יו"ר מועצת המנהלים של „כור" אהרון גפני, מנכ"ל „סולתם" ד"ר אליעזר ברק ומנהל כשהוא ב„כור" יצחק חזיה לבית ההסתדרות בחיפה.

ישראל קיסר הגיע בלווית דובר ההסתדרות שמואל סולר. מצד מועצת פועלי חיפה נוטלים חלק בדיון המזכיר משה ורטמן ומחזיק תיק „סולתם" במועצה אברהם המאירי. את העובדים מייצגים חברי הוועד, ובראשם היו"ר יוסי צמח.

בפתח בניין ההסתדרות בחיפה אמר ישעיהו גביש, כי המוראל של

(המשך בעמ' 2)

עובדי מפעל „סולתם" ביוקנעם ליד שער המפעל החסום. (צילום: אורי נבר־רומנו)

ז'אק שיראק

ראש ממשלת צרפת שיראק יבקר בישראל

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק יבוא לביקור רשמי בישראל מ־1 עד 3 בנובמבר – כך מסר מקור דיפלומטי ישראלי בפאריס. לשיראק תתלווה גם רעייתו.

משירות העתונות של לשכת ראש ממשלת צרפת נמסר, כי פרטים על הביקור ועל תאריכיו עדיין אינם נמצאים בידיו ויתפרסמו מאוחר יותר. בצרפת נהוג לפרסם הודעות על ביקורים רשמיים סמוך למועד הביקור.

פרס נוטה לרדת מהלביא אבל לצמצם הנזק לתע"א

מאת סופרי „דבר" אריה ארד, האמנון אמר וסופרו הצבאי של „דבר"

מבעד ל„ערפל הקרב" סביב עתיד פרוייקט הלביא הסתמנה אתמול לראשונה התקרבות של ממש בין עמדותיהם של ממלא־מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, שר הבטחון יצחק רבין ושר האוצר משה נסים, שבמרכזה הפסקת הפרוייקט השנוי במחלוקת, וכצידה מאמץ של השר פרס להקטין למינימום את הנזקים מהפסקת הפרוייקט לתעשייה האווירית.

מאמצי פרס נהנים מתמיכתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. בתשובה על שאלת סופר „דבר" אישר אמש המזכ"ל קיסר, כי הוא מקיים מגע שוטף עם השר פרס ומקבל ממנו פרטים על המגעים השונים.

ממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, הגיע ככל הנראה למסקנה, כי אין מנוס מהפסקת פרוייקט ה„לביא". בסיכום פגישה שנערכה אתמול בין פרס לבין שר הבטחון יצחק רבין היה אפשר להבין, כי שמעון פרס לא יצא נגד עמדת הצבא

(המשך בעמ' 2)

ראש הממשלה יצחק שמיר, שהיה אתמול אורח צה"ל, בישיבת המטכ"ל עם הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, ושר הבטחון יצחק רבין. שמיר אמר בדיון, כי על צה"ל להתרחק מכל מחלוקות ציבוריות והתכוון כמובן לפרוייקט ה„לביא" (ראה ידיעה בעמ' 2).
(צילום: מאיר כפיר)

שדדי צוקר יבוא ללמוד מהחרדים ארגון הפגנות – אמר קצין משטרה

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

„שדדי צוקר יבוא לכאן ללמוד איך מארגנים הפגנות", כך הגיב קצין משטרה ותיק ממשטרת ירושלים בסיום הפגנת ענק של רבבות חרדים בכותל המערבי בירושלים שמחו נגד הקרנות הסרטים בערבי שבת בעיר. היתה זו הפגנת עוצמה חרדית, שקטה ומאיימת.

החל משעות הצהרים המוקדמות החלו לזרום מפגינים לאיזור הכותל המערבי, באוטובוסים ציבוריים, בהסעות מאורגנות, במכוניות פרטיות וברגל.

תחילה הם מלאו את הרחבה הקרובה לכותל – הפינה הצפונית גודרה והיתה שמורה לרבנים חשובים, אדמו"רים וראשי ישיבות. אחר־כך התמלאה כל הרחבה שמאחור עד לבניין משרד הדתות. מאות נשים מלאו את עזרת הנשים.

הקהל המשיך לזרום כל זמן העצרת, שהוקדשה כולה

(המשך בעמ' 2)

עצרת החרדים בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

מאיר ואנונו מבוקש למעצר ע"י המשטרה

מאת נתן יודי, סופר „דבר"

בדיון בפני שופט בית־משפט השלום בפתח־תקווה הוסר אתמול צו איסור הפרסום מבקשת המעצר שהגישה משטרת ישראל לפני כשבוע נגד מאיר ואנונו, אחיו של מרדכי ואנונו.

בדיון שהתנהל אתמול בביתו של השופט שלי טימן בבקשתם של עתונאים מ„הדשות" וגלי צה"ל, החליט השופט להתיר את עובדת בקשת המעצר שהגישה המשטרה נגד מאיר ואנונו השוהה עתה בלונדון.

בנימוקי הבקשה הדג"ש המבקשים, כי הידיעה על הוצאת פקודת המעצר פורסמה כבר ב„ג'רוזלם פוסט", ב„קול ישראל" באנגלית ובעתונות הזרה. כמו כן אמרו המבקשים, כי מאיר ואנונו עצמו יודע על דבר קיומו של צו המעצר ולפיכך אין טעם שהצו יישאר בעינו.

נציג המשטרה בדיון אמר, כי המשטרה מתנגדת להסרת הצו וכי אין להוסיף על הנזק שנגרם כתוצאה מהפרסום.

השופט טימן אסר בהחלטתו, בשל שיקולים בטחוניים לפרסם כל פרט הקשור לתוכן בקשת המעצר, סיבותיה ומניעיה והטיל איפול מלא על חקירת המשטרה.

הבקשה לעצור את מאיר ואנונו הוגשה ביום חמישי האחרון לבית־משפט השלום בפתח־תקווה על־ידי נציג היחידה לחקירת פשעים חמורים במשטרה.

בעוד האיגודים מכריזים על מאבק

ההסתדרות והאוצר מחדשים המאמץ להגיע להסכם שכר

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות והאוצר מחדשים היום את מאמציהם להגיע להסכם על השכר בשירות הציבורי ל־1987/88. במקביל החליטו אתמול ראשי האיגודים המקצועיים ליהם שיברשים במשק אם ההסכם לא יושג עד 1 בספטמבר.

אתמול אחה"צ התקשר הממונה על השכר באוצר הלל דוראי אל יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד ומסר לו שבעקבות פגישה שקיים עם שר האוצר „יש רעיונות חדשים וחשוב שניפגש". דוראי הוסיף כי ביטל את נסיעתו לחו"ל שנועדה ל־4 בספטמבר.

בהסתדרות קיימת תחושה שהאוצר מוכן עתה, עקרונית, להגיע לקיצור שבוע העבודה ל־40 שעות. חילוקי הדיעות בעניין זה מתמקדים במשך הביצוע של הסדר זה. ההסתדרות חותרת להשלמת התהליך בתוך שנתיים בעוד האוצר גורס שהדבר צריך להיפרס לפחות עד 1990.

לגבי תוספת השכר הגלובלית, בהסתדרות סבורים שהאוצר מוכן עתה לשלם תוספת שכר של 5.5 אחוזים לשנה ולא תוך פריסתה למשך שנתיים.

בעיית הפיצוי לגמלאים שפרשו משירות המדינה והרשויות המקומיות תטופל במסגרת ועדה משותפת להסתדרות ולנציבות שירות המדינה. ועדה זו טרם החלה לפעול.

בפגישה של ראשי האיגודים המקצועיים במגזר הציבורי הוחלט לזמן עוד השבוע את מטה המאבק, שיחליט על אופיים של הצעדים האירגוניים שיינקטו מראשית ספטמבר, אם לא תחול התקדמות בדיונים עם האוצר. מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בן עמי, דרש „מאבק כללי, תקיף, קצר ואפקטיבי". לקומתו גרס סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי מאיר גת שיש לנקוט פעולות סלקטיביות.

בכינוס 17 השרים הערבים צפוי קו תקיף נגד איראן אך לא ניתוק

תוניס (רויטר). – שרי 17 מדינות הליגה הערבית, המקיימים זה היום השני דיונים על מלחמת איראן־עיראק יקבעו ככל הנראה בקו תקיף נגד איראן אך יימנעו מהמלצה למדינות החברות לנתק את היחסים עם המשטר האיראני – אמרו אתמול מקורות מקורבים לליגה בתוניס.

נמסר, כי הועלתה כאן הצעה לכינוס מיידי של ועידת פסגה ערבית בעניין המלחמה במפרץ הפרסי. ההצעה הועלתה על ידי כוויית, לוב, ירדן, אש"ף וכמה מדינות אחרות.

מדינות ערביות מתונות בהנהגת סעודיה, אשר שר החוץ שלה סעוד אל פייצל הוא נשיא הכינוס הנוכחי, דורשות החלטה תקיפה נגד איראן.

(המשך בעמ' 2)

מאיר ואנונו ל„דבר":

הצעדים שלי יסייעו לאחי מוטי בישראל

מאת דליה שחורי, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – „לפי המצב כרגע, לאחר הוצאת צו המעצר נגדי, עליו הודיעה לי משפחתי בארץ, מעמדי מבחינת היחסים עם ישראל אינו נוח ותיתכן אפשרות שאבקש מקלט מדיני בבריטניה", אמר אמש מאיר ואנונו ל„דבר".

„הסיכויים כי יעצרו אותי מיד עם הגיעי ארצה גדולים ואין צורך להוסיף עוד אדם מן המשפחה לבית כלא בארץ", הוסיף מאיר ואנונו.

„צו המעצר נגדי הוצא עפ"י סעיף 113 א' לחוק העונשין – ריגול ומסירת מידע לסוכן זר. עפ"י סעיף זה צפוי לחשוד בביצוע העבירה מאסר של 15 שנה. ועל־פי נסיונו מדינת ישראל בוודאי תמצה עמנו את הדין".

לשאלת סופרת „דבר" מדוע הוא מבקש מקלט מדיני בבריטניה אם הוא יכול לגור בארה"ב – אשתו היא בעלת אזרחות אמריקאית – ענה, כי זה עניין פרטי.

ואנונו אמר, כי הוא מקווה שהצעדים שנקט יסייעו לאחיו. הוא טען, כי השיג יתרון ודאי מבחינה תקשורתית ויצירת דעת־קהל עולמית למען האח". כן סיפר, כי הוא עומד בקשר עם סי.נ.ב. (התנועה לפירוק הנשק הגרעיני) ועם קרן ברטראנד ראסל. שניים מאנשי הקרן מטפלים בנושא ואנונו בשיתוף פעולה עם „אמנסטי" הרואה בדרך טיפולה של ישראל בואנונו הפרה של זכויות האדם.

התקדמות במו"מ על רפורמה במשק הדלק

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

פריצת דרך במגעים על הפעלת הרפורמה במשק הדלק החלה להסתמן בימים האחרונים.

בדיונים שהתקיימו לאחרונה בין שר האנרגיה משה שחל ובין חלק מחברות הדלק התברר, כי קיימת אפשרות להגיע להבנה על הפעלת הרפורמה בדלק בדרך שתהיה מוסכמת על כל הצדדים, כזכור לא הוחל בביצוע הרפורמה עד כה בשל התנגדותן העיקשת של שלוש חברות הדלק להפעלתה.

ל„דבר" נודע, כי ההסכמה המסתמנת היא על סעיפי הרפורמה המתירים את כניסת בתי הזיקוק ליבוא נפט גולמי וזיקוקו, מתן אישור לצרכני אנרגיה גדולים ליבא דלק וביטול הסכם מבנה מחיר הדלק.

הסעיף השני השנוי עדיין במחלוקת הוא זה המתיר לבתי הזיקוק לשווק מוצרים ישירות לשישה צרכנים גדולים, כגון התעשיה הפטרוכימית וחברת החשמל. בנושא זה אמורים להתקיים דיונים בימים הקרובים בין בתי הזיקוק לנציג חברות הדלק.

מועד הפעלת הרפורמה תלוי בדיונים שמקיימת בימים אלה הרשות הלאומית לאנרגיה. היום יופיע לפני הרשות ראש מנהל הדלק, שמעון גלבע.

מטוס הנוסעים הגדול והמהיר בעולם, „הקונקורד", נחת אתמול בבוקר בנמל־התעופה בלוד, והביא עמו משלחת של ראשי המגבית (צילום: מאיר כפיר)

הסנאטור וורן רדמן עם ראש הממשלה יצחק שמיר. (צילום: יצחק הררי)

סנאטור רדמן הסביר לשמיר נימוקי מכירת נשק לסעודיה

מאת סופרו המדיני של „דבר"

הסנטור וורן רדמן, רפובליקאי מניו המפשייר, הצדיק אתמול בפגישה עם ראש הממשלה, יצחק שמיר את תוכנית הממשל – האמריקאי למכור נשק חדיש לערב הסעודית. הסנאטור רדמן, שהיה בין התומכים בעסקת מכירת „האיוואקס" לסעודיה ב־1981, אמר לשמיר: „לסעודים יש דאגות לגיטימיות בגלל האיום האיראני".

רדמן אמר את הדברים בתגובה להודעת שמיר כי ישראל מתנגדת למכירת נשק מתקדם למדינות ערביות שלא הצטרפו לתהליך השלום. שמיר חזר על התנגדותו ואמר, כי האיזור אינו זקוק לנשק נוסף אלא ליותר נכונות לשלום, כפי שמציגה עתה ישראל. הוא אמר, כי על הסעודים להעניק לירדן את הגיבוי הבינלאומי שהיא זקוקה לו למו"מ, והדבר יביא בין היתר להחלשת האיום של אש"ף וגורמים חתרניים על המשטר בריאד.

הסנטור רדמן, שזכה לפרסום רב הודות ליוזמתו לקיצוץ התקציב האמריקאי, הגיע ארצה יחד עם משלחת המגבית.

רדמן, שהוא סגן יו"ר ועדת הסנאט הביטחונית החוקרת את פרשת „אירנגייט", שיבח אתמול את שיתוף הפעולה של ישראל עם הוועדה במסירת חומר על חלקה בפרשה. שמיר אמר לסנאטור, כי השבחים על שיתוף הפעולה הישראלי מגיעים למזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, העומד בראש ועדת היגוי המכינה את החומר הישראלי לחוקרים האמריקאים.

רדמן, המבקר בישראל זו הפעם הראשונה סיפר לשמיר על סיורו בשטחים אתמול ואמר, כי ממראה עיניים השתכנע עד כמה קווי 1967 הם בלתי נסבלים.

שמיר במטכ"ל: צה"ל צריך לרחוק ממחלוקות ציבוריות

מאת כתבנו הצבאי של „דבר"

„צה"ל צריך להתרחק כמו מאש מכל נושא הנתון במחלוקת ציבורית. מעולם לא הוטל דופי באמינות הצבא", אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר באוזני אלופי צה"ל. יצחק שמיר היה אתמול אורח צה"ל והשתתף בישיבה השבועית של המטה הכללי.

כל הדוברים ובכללם שמיר, הרמטכ"ל והאלופים נמנעו מהתייחסות ישירה לנושא ה„לביא", אולם הפרוייקט העומד בטרם הכרעה ריחף כל העת בחלל אולם הדיונים של הרמטכ"ל.

לסופרו הצבאי של „דבר" נודע, כי לישיבה זומנו רק אלופים בתפקידים פעילים ולפיכך לא נטלו בה חלק מפקד חיל האוויר המיועד, האלוף אביהו בן־נון ועוזר הרמטכ"ל להפקת לקחים האלוף בר־כוכבא.

בדבריו ציין הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון, כי צה"ל אינו מתערב בהחלטות הדרג המדיני וכי הצבא יקבל עליו החלטה שהיא באשר לעתיד הפרוייקט. הרמטכ"ל הוסיף, כי כל מה שצה"ל הציע ומציע נעשה על־פי מיטב השיפוט הצבאי – מקצועי ענייני.

סגן הרמטכ"ל, האלוף אהוד ברק, טען באוזני ראש הממשלה, כי העבודה על הלופות צה"ל ארכה זמן רב וסוכמה סופית רק לאחר דיונים ארוכים – ומבצים. „שמיר שפע אופטימיות בדבריו. הוא הרבה להתלוצץ וסיפר לאלופי צה"ל על ביקורו האחרון ברומניה. כשהוא רומז ל„לביא" אמר שמיר לאלופים, כי על המטה הכללי הנוכחי להיות לא פחות טוב מקודמיו.

ראש הממשלה התקבל בטקס צבאי מלא בפתח בניין המטה הכללי. הוא סקר משמר כבוד של צה"ל ואחר־כך, במשך יותר משעתיים שמע סקירות מפי שלושת אלופי הפיקודים של צה"ל, מפי ראשי הזרועות וראשי האגפים.

אלופי הפיקודים ציינו בדבריהם את הקשר ההדוק ואת שיתוף הפעולה בין הישובים בקווי העימות לבין שלטונות הצבא. בתום הביקור העניק רא"ל שומרון לרה"מ שי – מנורת שבעה קנים מוזהבת.

קצין תותחנים ראשי, תא"ל רשף, מגלה:

פגזי „קופרהייד" אמריקאיים לשיפור עוצמת תותחי ירדן

חיל התותחנים מפתח את אמצעי שנות ה־2000

מאת כתבנו הצבאי של „דבר"

ירדן תקבל מארצות־הברית משלוח של 100 פגזי „קופרהייד" שישפרו באופן ניכר את יכולתו של חיל התותחנים הירדני שהוא כיום המתקדם ביותר בצבאות ערב. זאת גילה אתמול קצין תותחנים ראשי של צה"ל, התא"ל שמואל רשף.

בשיחה עם כתבים לענייני צבא, לרגל יום חיל התותחנים, אומר תא"ל רשף, כי החיל צועד כיום אל שנות ה־2000 ועוסק בפיתוח נשק מתקדם ביותר מבחינה טכנולוגית.

לדבריו, יש להצטיידות בכלים אלה חשיבות רבה בכל הקשור בסיוע לחילות השיריון והרגלים בשדה הקרב ולצמצום הערכים הנפגעים בקרב כוחותינו, כתוצאה מהשמדה מוקדמת של הארטילריה של האויב.

מקורות צבאיים בחיל טענו, כי אין ספק שביטול ה„לביא" יפנה תקציבים גם לצורכי הצטיידות חיל־התותחנים בנשק חדיש ומדויק.

תא"ל רשף, ציין, כי חיל התותחנים עובר בהדרגה מחיל מסייע לחיל המשתתף בשדה הקרב, תוך חשיבה מתמדת וגיבוש תפיסת עולם על מיקומה של הארטילריה ב„שנות ה־2000". „תפיסה זו שלנו, קרובה מאוד לתפיסת חילות התותחנים במדינות נאט"ו", אמר. קצין תותחנים ראשי סקר את הפעילות האינטנסיווית של חיל התותחנים בגבול הצפון ובאיזור הבטחון בלבנון ואת תרומת החיל להגנת ישובי הצפון ובלחימה במחבלים.

1,300 מנות סם – באילת

מאת שמואל תגר
סופר „דבר" אילת

פעולה משולבת של מודיעין, תצפית ובילוש הביאה אמש למעצרם באילת של שלושה תושבי בת־ים. השלושה שייכים כנראה לרשת הפצת סמים תל־אביבית שניסתה להחדיר סם לאילת.

השלושה נעצרו כשבידיהם 65 גרם הרואין מסוג „קוק פרסי". לסופרנו נודע, כי מכל גרם הרואין אפשר לייצר כעשרים מנות, ומפקד משטרת אילת, רפ"ק ירוחם קיין אישר, כי זוהי אחת מתפיסות הסמים הגדולות ביותר בעיר הדרומית.

השלושה נעצרו על־ידי אנשי צוות הבילוש של תחנת משטרת אילת בפיקודו של מפקח גבי חזיזה. החקירה נמשכת.

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33104

עתון ירדני מספר:

חוסיין ומובארק סירבו להצעה להחזרת רוב השטחים – בלי ועידה

מאת דן אביזן, סופר „דבר" לענייני ערבים

העתון הירדני „סאות א־שעב" מסר, ב־22 באוגוסט, כי המלך חוסיין והנשיא מובארק דחו הצעה ישראלית להחזיר את רוב הגדה המערבית ורצועת עזה לידיים ערביות תמורת הסכמתם של שני השליטים הערבים לזנוח את רעיון הוועידה הבינלאומית ולוותר על שיתופו של אש"ף בכור"ב המדיני.

לדברי העתון, ההצעה הישראלית הועברה בחודשים האחרונים לקאהיר ולרבת־עמון על־ידי מתווכים אמריקאים.

העתון מדגיש, כי ישראל הבהירה בהצעתה שבמסגרת „ועידת שלום אזורית" היא תעמוד על כך, שההתנחלויות בשטחים יישארו על כנן ושצה"ל ישמור לעצמו כמה מאחזים אסטרטגיים בגדה המערבית וברצועת עזה.

לידיעה זו אין אישור במקורות ישראליים.

איינשטיין כמשורר

מאת אמיל הלוי, כתב עתיים

(ע). – אלברט איינשטיין היה לא רק מדען דגול אלא גם משורר – מגלה פרסום של אונסק"ו שיצא זה עתה לאור.

מתברר, כי בשנת 1929, כאשר איינשטיין חגג את יום הולדתו ה־50, הוא זכה לברכה מהמוסד שקדם לאונסק"ו, „המכון הבינלאומי לשיתוף פעולה אינטלקטואלי" שליד חבר הלאומים.

ארגון זה, שפעל בכ־50 מדינות הפעיל בשירותו אנשי רוח בכירים מרחבי תבל. בין אלה בולטים שמותיהם של אלברט איינשטיין, זיגמונד פרויד, פול ואלרי, סלוואדור דה־מאדריאגה, ז'ילברט מרי, אלדוס האקסלי ורבינדראנט טאגור.

עם הקמת אונסק"ו הועברו לידיו הארכיונים של המכון הבינלאומי לשיתוף פעולה אינטלקטואלי. עתה פרסם אונסק"ו את שיר התודה של איינשטיין למברכיו, בשפה הגרמנית ובחרוזים (התרגום לעברית – מילולי):

כל אחד מראה את עצמו היום / מהצד הטוב ביותר. / מקרוב ומרחוק כתבו / יקירי דברים מרגשים: / הם הגישו לי כשי / כל מה שזולל בא בימים – / יכול עדיין להעלות על הדעת: / כל אחד קרב אלי במנגינות מתוקות / כדי להנעים לי את היום. / אפילו הקבצנים שמספרם מי ימנה / מקדישים לי את המדריגל שלהם. / לכן אני חש במצב־רוח מעולה, / גאה כמו הנשר בשמים. / עתה היום מתקרב לקצו / וברצוני להחמיא לכם: / הכל נעשה בצורה מושלמת / והשמש הטובה מחייכת.

א. איינשטיין
סקאודיט (על הוא שחמאתי)
14 במרס 1929

„ביג דדי קראבטרי", המתאבק הבריטי שבתצלום, מחץ ביום א' בערב למוות את יריבו „מאלקולם קינג קונג" בתחרות היאבקות שנערכה בפני קהל של 2,000 איש בעיירת הנופש גרייט יארמות' בחוף המזרחי של אנגליה. „ביג דדי", ששמו האמיתי שירלי קראבטרי ושמשקלו 152 ק"ג, ביצע על „קינג קונג" את „קפיצת המריחה" שלו וזה איבד את הכרתו. חובשים שקפצו אל הזירה ביצעו בנפגע הנשמה מפה לפה, אך לא עלה בידם להחיותו והוא מת בדרך לבית־החולים. (צילום: א.פ.)

האוצר: תיתכן הוזלת מחירי רכב דגם '88

מאת אמנון אמר, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

גורמים באוצר טענו אתמול, כי לא כל המכוניות ממודל '88 יתייקרו. מכוניות אלה עתידות להשתחרר בקרוב מהמכס ואתמול התפרסם, כי מחירן יעלה בכעשרה אחוזים.

באוצר טוענים, כי רק דגמים מסוימים יתייקרו בשיעור זה, בעוד שבמחיריהם של דגמים אחרים לא יהיה כל שינוי או שינויים קלים בלבד.

לעומת זאת מחירי חלק מהמכוניות ממודל '88 עתידים דווקא לרדת בהשוואה למחירי '87, בין היתר בשל העובדה שבחודש אוקטובר יוקטן שיעור הפקדת היבוא על כלי־רכב משישה אחוזים לשלושה אחוזים. בחודש ינואר בשנה הבאה תתבטל כליל חובת ההפקדה על היבוא.

שגריר רומניה לשיחת היכרות עם יוסי ביילין

מאת סופרו המדיני של „דבר"

שגרירה החדש של רומניה בישראל, יוליאן ביטולנו, נפגש אתמול לשיחת היכרות עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין ודן עמו ביחסי שתי המדינות. הוא מסר, כי בכוונתו לעסוק בעיקר בקידום הקשרים הכלכליים בין שתי המדינות.

ביטולנו, בן 50, הוא בעל תואר דוקטור בכלכלה, וכיהן לאחרונה כסגן שר לסחר חוץ ושיתוף פעולה בינלאומי. קודם לכן היה שבע שנים סגן שר האוצר, וייצג את רומניה בקרן המטבע העולמית.

גשר ההלכה נחסם ע"י אנשי גבעת עמל ב'

מאת נתן רותי, סופר „דבר"

חמישים מתושבי גבעת עמל ב' בתל־אביב חסמו אתמול בשעות הערב המאוחרות את גשר ההלכה על רקע טענותיהם נגד עיריית תל־אביב.

כוחות משטרה הגיעו למקום ופינו צמיגים בוערים וערימות של אשפה שכיסו את הגשר. בשעה 11.00 בלילה נפתח הגשר לתנועה לאחר שהיה סגור במשך למעלה משעה.

בכינוס

(המשך מעמ' 1)

פייצל עצמו האשים את המשטר האיראני ב„פעולות חיתור והרס נגד מדינות ערב, נגד העולם המוסלמי כולו" ובמיוחד – נגד – שכנותיה הערביות במפרץ הפרסי".

אלג'יריה, המצליחה לקיים יחסים טובים הן עם טהראן והן עם בגדאד, הציעה שוב תיווך מצידה להפסקת הסכסוך, אולם הצעות תיווך קודמות של אלג'יריה, כמו זו, לא נתקבלו.

עד כה ידוע ששרי הליגה הערבית יקראו למועצת הבטחון להפעיל סנקציות נגד אירן על שהתעלמה מקריאת המועצה להפסקת אש מיידית בעוד שעיראק נענתה להחלטה זו בו במקום.

וושינגטון (עיצ) . – סגן שר החוץ האיראני מוחמד לאריג'אני אמר שלשום, כי ארצו תדחה את החלטת מועצת הבטחון שקראה להפסקת אש עם עיראק. עם זאת הוסיף, כי טהראן תהיה נכונה תמיד לשתף פעולה ומאמצים להשכנת שלום באיזור.

שרדי צוקר

(המשך מעמ' 1)

לאמירת פרקי תהילים ותפילות הנאמרות מפי ראש הודש.

התפילות הועברו במערכת רמקולים רבת עוצמה כשהקהל עונה בקול אחרי החזן. מדי פעם הפסיק החזן את התפילות כדי לתקוע בשופר. העצרת היתה אמורה לאחד את הציבור הדתי במאבק נגד חילול השבת, אולם הרוב המכריע של המתכנסים נמנו עם הפלגים החרדים, אנשי אגו"י וש"ס.

שביתה במפעלי „כבלי ציון" בשל ההחלטה על מכירתם

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

כ־300 העובדים בחברת „כבלי ציון" עומדים לשבות היום למשך יממה, בתביעה שישולמו להם פיצויים מוגדלים בעקבות העסקה שלפיה תועבר השליטה בחברה לידי „כלל תעשיות" וחברת „ישאל".

השביתה תקיף את כל שלושת המפעלים של „כבלי ציון" בראשון לציון, שדרות ובאילת, ובמשרדי החברה בתל־אביב.

מזכיר הסתדרות עובדי המתכת, יצחק גלעדי, הפסיק אתמול את חופשתו כדי לכנס את ועדי העובדים בחברה ולהודיע להם על תמיכתו בשביתה. הוא מחה על כך שוועדת השרים לענייני כלכלה החליטה לאשר את מכירת החברה הממשלתית „כבלי ציון" לבעלים חדשים בלי לסכם תחילה עם נציגות העובדים את גובה הפיצויים שישולמו לעובדים. נודע, שהעובדים דורשים פיצויים מוגדלים, שאינם מקובלים על רשות החברות הממשלתיות.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, הודיע כבר לפני שבוע לוועדת השרים ולגורמים הממשלתיים שההסתדרות רואה במפגיע כי כך כבר עם העברת הבעלות על החברה יושג הסכם על זכויות העובדים.

ועדת העבודה תובעת מ„כלל" להימנע מסגירת „רום כרמל"

מאת מרבה צינסקי, סופרת „דבר" בכנסת

ועדת העבודה והרווחה חזרה ותבעה אתמול מהנהלת „כלל" להימנע מסגירת מפעל „רום כרמל". הוועדה תקיים דיון נוסף בהשתתפות שר התעשייה והמסחר וראשי „כלל".

יו"ר ועד עובדי „רום כרמל", אלימלך מטעף, אמר כי הוא חושש כי אחרי ההחלטה לסגור את המפעל מהסיבה הכלכלית המוצהרת, מסתתר דבר מה אחר. מרכזת מטה התעסוקה של ההסתדרות עליזה תמיר הציעה להעביר את המפעל לניהול ישיר של עובדיו.

לדעת נציג מועצת פועלי חיפה חיים אלוני, לא ייתכן לסגור את המפעל בגלל הפסד של מליון דולר לשנה, שהם „דמי שתייה" בקונצרן „כלל". מזכיר מועצת פועלי טירת הכרמל, חיים מרה, תבע ארכה של שלושה חודשים שבמהלכה יחופש פתרון למפעל.

ח"כ חייקה גרוסמן תבעה להסיר את האיום בהתערבות המשטרה נגד העובדים. ח"כ יצחק פרץ תבע לסגור את כל ברזי העזרה הממשלתית לחברת „כלל" עד שתשנה את התנהגותה כלפי עובדי המפעל. לדעת ח"כ א. ורדיגר לא ייתכן שכל רווח ילך לחברה, וכל הפסד – על חשבון העובדים.

בסיום הישיבה פנתה ח"כ אורה נמיר לשר התעשייה והמסחר בבקשה לבדוק את רווחיותו של מפעל „רום כרמל". לדבריה, לא ייתכן בחברה ציבורית שהחברה לבדה תחליט אם המפעל הוא רווחי או לא.

המורים: באין הסכם לא נפתח את שנה"ל

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

המורים לא יפתחו את שנת הלימודים אם לא תחול התקדמות במשא־ומתן על הסכמי העבודה לשנת 1988.

אתמול נפתח המשא־ומתן בין ארגוני המורים למשרד האוצר על הסכמי העבודה לשנה הקרובה ולקחו בו חלק יו"ר אירגון המורים העל יסודיים שושנה בייר, מזכ"ל הסתדרות המורים יצחק וולבר והממונה על השכר באוצר, יעקב דנת.

בתום הפגישה החליטו המשתתפים להיפגש שוב ערב פתיחת שנת הלימודים ביום ב'. ראשי ארגוני המורים הודיעו, כי יחליטו סופית אם לפתוח את שנת הלימודים או לשבש את פתיחתה לפי קצב התקדמות המו"מ ערב פתיחת שנת הלימודים.

פרס נוטה לרדת מהלביא

(המשך מעמ' 1)

הגורסת את ביטול הלביא.

בפגישה שהתקיימה אתמול בלשכת שר הבטחון בת"א נטלו חלק, בנוסף לשני השרים, גם הרמטכ"ל, מנכ"ל משרד הבטחון, מייסר התעשייה האווירית אל שוימר, והאלופים עמוס לפידות, אהוד ברק, אביהו בן־נון, דני יתום ונוספים.

מקורות בשמאליים אומרים, כי ברור לכל שהצעתו של פרס שזכתה לכינוי „לביא 2000" אינה רצינית ואי אפשר להסכים לה. לדבריהם, מהווה הצעה זו מוצא לשמעון פרס מתמיכתו ב„לביא" ותביא להפסקת הפרוייקט תוך שימור רמת המחקר והפיתוח.

בפגישה אתמול ביקש שמעון פרס לדעת מדוע אי־אפשר לבצע את הפרוייקט כפי שהוא מציע. לעזרתו נחלץ גם אל שוימר, אך הרמטכ"ל ומפקד חיל האוויר הסבירו לשר החוץ ולמגיניים להתנגדותם.

מקורות בסתדרניים טוענים, כי הפגישות בין שני השרים נועדו כדי למצוא פתרונות לבעיה ולמצב, קשה אליו עשויה להקלע התעשייה האווירית, בעיקר בתוכניות ההנדסה. במערכת הבטחון הביעו אתמול סומית, כי שמעון פרס „יורד מעניין הלביא".

ראש הממשלה יצחק שמיר הביע אמש את תמיכתו הגורפת בהמשך הפרוייקט על אף הקשיים התקציביים. בכך מתגבשת חזית כמעט אחידה בממשלה, כאשר כמעט כל שרי גוש הליכוד תומכים בהמשך הפרוייקט על פי הקווים שהתווה השר יצחק מודעי, בעוד שרוב שרי מפלגת העבודה, הפעם כנראה גם השר פרס, שוללים אותו. בירושלים בכל זאת היו מבודים אמש, כי לפי שעה יש רוב להמשך הפרוייקט.

גורמים כלכליים במשרד הבטחון, כנראה בשיתוף עם עמיתים במשרד האוצר, עוסקים זה זמן מה במאמץ להקטין את עלות סגירתו של הפרוייקט, כאשר המגמה לנסות להימנע מתשלום הקנסות הגדולים למפעלים ישראליים. מאמץ זה נועד להבטיח מימון בשקלים ל„חלופות" בהוצאות המדינה וכן להחלטה היוזמת של האף 16־לבול ה„לביא".

[illegible] תוכניות ייעשה נסיון לדרוש מהמפעלים הקשורים בפיתוח ה„לביא" לוותר על הפיצויים [illegible]

אחרי חצות הגיעו ראשי כור

(המשך מעמ' 1)

המנהלים הוא גבוה. „שתינו עם העובדים קפה, אך נשאר טעם מר בפה. אף־על־פי כן אני מצפה לסיום מוצלח של המו"מ".

כל ההסתדרות נבלעה כאמור בתוך בניין ההסתדרות בחופה, והכניסה אליו לעתונאים נאסרה.

ראוי להזכיר כי סלע המחלוקת בין הצדדים מתמקד בעיקר בשתי נקודות עיקריות: העובדים דורשים ליישם את הסכם השכר לשנת 86 שכבר נחתם עמם, וכן על גובה הפיצוי שיינתן לעובדים אשר יעברו השתלמות מקצועית, עד אשר יחזור המפעל לתפקוד רגיל בעוד ארבעה חודשים.

„כעת אני בטוח שבעלה על דרך המלך. המרחק בין הצדדים אינו גדול והוא ניתן לגישור", אמר אמש לסופר „דבר" אברהם המאירי לפני שנכנס לדיון המתוחי שימשך, ככל הנראה, עד לשעות הקטנות של הלילה.

שעות אחדות לפני כן סירבו חברי הוועד להיענות להצעתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לבוא ולהיפגש עימו בבניין הוועד הפועל בת"א. „אם הוא רוצה אותנו – שיבוא לכאן ל„סולתם", אמרו.

המאירי אמר אמש לסופר „דבר" כי אילו הנהלת „כור" היתה מביעה את אותה נכונות לבוא מו"מ עם חברי הוועד כבר ביום שישי – כל פרשת כליאתם היתה נמנעת.

אילן גבריאלי ראש מועצת יוקנעם שיגר אתמול בערב מברק לראש הממשלה ולשריה. במברק נאמר: „משבר „סולתם" הולך ומחריף. אין לדעת לאן יתדרדרו פני הדברים. אודה לך אם תכנס בדחיפות את הממשלה למציאת דרכים לפתרון הבעיה ובדי לדון באפשרות שמשרד הבטחון ירכוש את תוצרת המפעל על מנת שיוכל להחזיר את עובדיו. עוד אבקשך שהממשלה תכריז על יוקנעם כעל איזור פתוח א' בכל הקשור לתעשייה הזאת על רקע המשבר התעסוקתי שנוצר ביישוב בעקבות ההתמוטטות ב„סולתם".

צמרת ההסתדרות הזעקה אתמול לדיון מיוחד לנוכח כליאתם הממושכת של ראשי „כור" בידי העובדים במפעל „סולתם".

קיסר תקף פוליטיקאים המנסים להפיק רווחי מלחמה מהסכסוך ב„כור". בכך רמז לח"כ יעקב שמאי, ראש סיעת הליכוד בהסתדרות. קיסר הוסיף: „לפוליטיקאים אלה ישולם עוד בגמולם".

הוועדה המרכזית של ההסתדרות סמכה ידיה, למעשה, על מכיקטו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, שכמזכור עזרה התגוזזות בקרב ועדי העובדים ב„סולתם".

החלופות שהוצעו לעובדים, על־פי הפסיקה, הן יציאה להפסקה עד סוף דצמבר בשכר מופחת, פרישה מרצון לפי לה פיצויים מוגדלים; פרישה רגילה לעובד שהועסק במפעל 30 שנה והגיע לגיל 60; פרישה מוקדמת, השתתפות בהכשרות לימוד בשכר בשיעור 80 אחוז מהשכר הרגיל.

קרוב ל־48 שעות הוחזקו ב„כור" ישעיהו גביש, יו"ר מועצת המנהלים של הקונצרן ארנון גפני, מנכ"ל „סולתם" ויו"ר אליעזר ברק מראשי „כור". ה„סולתם" המצוים בבניין עזרה בתוך אולם הישיבות של המפעל ביוקנעם. המו"מ בין הצדדים, הפסק אור ליום אתמול בשעה 3.00 לפנות בוקר.

ישעיהו גביש כינה את המצור של העובדים „תופעה חמורה ביותר, חידוש שאינו יכול להתקבל בהסתדרות העבודה בארץ, ובוודאי שלא במפעל „כור" החברת העובדים".

האגודה להענקת פרס לספרות צבאית
ע"ש האלוף יצחק שדה
טכס הענקת הפרס לשנת תשמ"ז
לארכים:
יצחק לוי (לויצה)
על ספרו תשעה קבין (ירושלים במלחמת העצמאות)
ליחידת דובר צ.ה.ל
על הסרט שתי אצבעות מצידון
יתקיים ביום רביעי 2/9/87 בשעה 19.30 בערב
בבית החייל רח' ויצמן פינת פינקס ת"א.
הטכס מערך בשיתוף עם מרכז ההסברה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מחוז תבנון מקומי מטה אשר
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מטה אשר שבמועצה האזורית מטה אשר מופקד שינוי תכנית מפורטת מס' 3874 – קברץ כברי ביחד עם תשריט המצורף אליה. שינוי לתכנית מפורטת מס' 5869.
אלה הם הגושים והחלקות הכלולים בתכנית:
חלקי גושים 18352, 18367.
עיקרי מטרות שינוי התכנית: תיחום שטח הפיתוח של הקיבוץ והסדרי הבניה בו.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מוסמכים לכך על פי החוק, רשאים תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בצרוף תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
י"ז באב תשמ"ז
13.8.1987
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

לבנט בונדד חברת אחסנה בע"מ
THE LEVANT BONDED WAREHOUSES CO. LTD.
המשרד הרשום: חיפה, שער פלמר 1
הודעה לבעלי המניות
ניתנת בזה הודעה כי
באסיפה הכללית הרגילה ה־103 במספר של החברה
אשר התקיימה ביום 16 באוגוסט 1987
בשעה 11.00 לפנה"צ במשרדי החברה בתל־אביב
רחוב לבנטין 1
הוחלט לחלק דיבידנד בסך 0.7567181 ש"ח לכל מניה
(לפי תלוש מס' 58)
הבעלים שבידם מניה של החברה רשאים לפנות למשרדי החברה ולקבל את הדיבידנד המגיע להם למספר המניות שבידם.
בפקודת מועצת המנהלים
ג. משעל, מזכיר
ת"א 25.8.87

הננו מודיעים בצער על מותו
של אבינו וסבנו
אריה למברג
ההלויה תתקיים היום יום שלישי, ל' אב תשמ"ז
25.8.87 בשעה 17.00.
ההלויה תצא מביתו במשמר־השלושה, יבנאל.
המשפחה

ה.ג. פולק בע"מ
הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה
האסיפה הכללית השנתית הרגילה תערך ביום ה' ט' אלול תשמ"ז 3.9.87 בשעה 16.30 במשרדי הנהלת החברה בתל־אביב רח' קויפמן 2.
על סדר היום:
1. דו"ח המנהלים
2. אישור הדוחות הכספיים
3. מינוי דירקטוריון
4. מינוי רואה חשבון
5. שונות
כתב מינוי של שכוח ויפוי כח בנוסח המקובל להשתתפות באסיפה זו יופקו במשרדי הנהלת החברה הרשומים מעל, לפחות 48 שעות לפני המועד הקבוע לאסיפה.
אם בתוך חצי שעה מהמועד הקבוע לאסיפה לא ימצא המניין החוקי שהוא חמישים ואחד אחוז מזכויות ההצבעה בחברה, תידחה האסיפה מאליה בשבוע אחד לאותו מקום ואותה השעה ואזי נוכחות 2 חברים בעצמם או ע"י בא כוחם יהוו מניין חוקי.
ההנהלה

מופע ארץ
בוב דילן
פארק הירקון (גני יהושע)
מוצ"ש 5/9 בשעה 8:30
בריכת השולטן (ע"ש האספלד)
יום ב' 7.9
בשעה 8:30
ביחד ולחוד
טום פטי
ושוברי הלבבות
רוכשי הכרטיסים!
שימו לב לתאריכי המופעים!
כרטיסים שנרכשו ל־29.8
כוחם יפה ל־5.9

هكذا من الأصل

מנהיג לוב מועמר קדאפי מאזין לתפילתו של כניג הכנסייה האנגליקנית, ד"ר לסאור, הכורע מולו על ברכיו, במהלך פגישתם של השנים ביום ראשון בערב (צילום: א.פ.)

קדאפי מתווך לשחרורו של וייט לשיפור תדמיתו, נמסר בלונדון

לונדון (ע"צ). – מנהל חברה פיננסית בריטית „לונרו", טייני רולאנד, ומנהיג לוב מועמר קדאפי „פועלים לשחרור שליח הכנסייה האנגליקנית טרי וייט" – מסר אתמול העתון „דיילי מייל".

לדברי העתון השמרני, המסתמך על מקורות מודיעין בביירות, מובבים שני האישים האלה „להתום על הסכם לשחרור של טרי וייט".

רולאנד דן בשחרורו של שליח הכנסייה האנגליקנית, שעקבותיו נעלמו ב־20 בינואר בלבנון, במהלך נסיעת עסקים שקיים לאחרונה בטהראן יחד עם מי שהיה ציר מטעם המפלגה השמרנית הבריטית סיר אדוארד די קאן, כותב העתון.

באשר למי שעומד בראש המהפיכה הלובית, המקיים יחסים מצויינים עם שלטונות טהראן, מציין ה„דיילי מייל", כי הוא מבקש להשיג את שחרורו של וייט כדי לשפר את תדמיתו במערב.

העתון מצביע על העובדה כי גם המנהיג הדרוזי ואליד ג'ונבלאט פעל למען שחרור הכומר האנגליקני.

לדברי העתון, מתנגדים הסורים להסכם מעין זה מאחר שהם חוששים שההסכם יביא תועלת רק לאיראן ולקולונל קדאפי.

סופר „דבר" בצרפת גדעון קרין מוסר:

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – שלטונות איראן הודיעו אתמול, כי ירשו את שובה לצרפת של רעיית הקונסול הצרפתי פול טורי ותינוקה בן החודשים, שהיו כלואים עד כה בבניין שגרירות צרפת בטהראן.

פול טורי מואשם על־ידי האיראנים בריגול, הם מבקשים לשפוט אותו, כל עוד עומדת צרפת בדרישתה כי הפקיד האיראני וואהיד גורג'י יופיע בפני שופט חוקר בפאריס.

חיילי צבא לבנון בקו ההפרדה בביירות – שבתו ודרשו תוספת

ביירות (ע"צ). – ביירות לבנון היתה היום מחולקת להלוטין לשני אזורים נפרדים במשך למעלה משלוש שעות, כאשר נסגרו שתי דרכי המעבר המחברות עדיין את הרובעים הנוצרי והמוסלמי, זאת בעקבות „שביתה" של החיילים המופקדים על דרכי מעבר אלה.

החיילים, התובעים העלאת שכרם, מנעו במשך שעתיים במטות ברזל, באבנים ובמכשולים אחרים את מעבר המוזיאון, שבו עוברות מכוניות של בעלי תפקידים רשמיים ואלה המצויידות ברשיונות מיוחדים. במקביל, נסגרה גם נקודת מעבר שניה, השמורה להולכי רגל. שתי נקודות המעבר נפתחות מדי יום בשעה 6.00 בבוקר.

תורים ארוכים של מכוניות נוצרו בשני קצוות מעבר המוזיאון, דרכו מתנהלת תנועת הדלק הנקמה בין הגזרה הנוצרית לבין הגזרה בה רוב התושבים הם מוסלמים. עשרות אנשים המתינו לפתיחת המעבר להולכי רגל. לבסוף נפתחו שתי נקודות המעבר בשעה 9.30 בבוקר.

השכר החודשי של חייל מסתכם בכ־5,000 לירות לבנוניות, דהיינו פחות מ־18 דולאר לפי השער הנוכחי. יצויין, כי השכר המינימאלי בלבנון הוא 4,200 לירות לבנוניות השוות ל־15 דולאר.

איכר הודי ליד פרתו הגוועת מצמא במחוז גוג'אראט בהודו. המחסור בגשמי המונסון גרם לבצורת קשה ב־14 מ־25 המחוזות שבהודו. הפרות, הקדושות לבני דת ההינדו הן, כך מסתבר, הראשונות להיפגע מן הבצורת. (צילום: א.פ.)

שלושה הרוגים בדרום־אפריקה בין השחורים השובתים במכרות

ולקום, דרום־אפריקה (רויטר). - שלושה עובדי מכרות שחורים נהרגו ביומיים האחרונים בהתגבר מעשי האלימות במכרות הזהב בדרום־אפריקה.

כורה אחד נורה במכרה הזהב הגדול בעולם ליד ולקום לאחר שפגע תוקפו של אולטימטום של ההנהלה אל 16,000 עובדי המכרה לחזור לעבודה או שיפוטרו. שני כורים אחרים נהרגו בהתנגשויות שהיו בסוף השבוע בין שובתים לבין כורים שחזרו לעבודה במכרה אחר, הרמוני ליוהנסבורג.

קונצרן המכרות הגדול בדרום־אפריקה יצא בקריאה לכורי הפחם השחורים לחזור לשולחן הדיונים „לפני שימותו אנשים נוספים". הקונצרן מסרב למסור מה היה היקף ההפסדים כתוצאה מהפסקת העבודה במכרות, אף דובר החברה אמר במסיבת עתונאים „שביתה זו היא נרחבת ואנו מעוניינים מאוד לשים לה קץ בצורה מכובדת".

כמוכן, דורשים קרוב ל־300,000 כורים שחורים בדרום־אפריקה העלאת שכר של 30 אחוז והטבות אחרות.

טיל טרידנט ביו־יבשתי התרסק בניסוי שיגור מצוללת באטלנטי

פלורידה (א.פ.). – טיל אמריקאי מדגם „טרידנט", ששוגר מצוללת, התרסק שלשום לפני שפגע במטרתו באוקיאנוס האטלנטי בשל תקלה במערכת ההבקרה שלו – כך מסר אתמול הצי האמריקאי.

הטיל שוגר ביום א' בלילה מצוללת הצי „דניאל בון", כמה קילומטרים מכף קנוואראל. „הטיל התנהג באופן נורמאלי בזמן השיגור, אולם בשלב השלישי של הפעלתו חלה תקלה שגרמה לו ליפול לפני שפגע במטרתו", אמר דובר הצי, והוסיף: „סיבת התקלה אינה יכולה להימסר עד שנערוך את כל חישובי הטלמטריה הנחוצים".

צוות הצוללת „דניאל בון" ששיגר את הטיל עשה זאת כדי להוכיח את בטיחותו בתחזוקה ובהפעלה מבצעית של נשק גרעיני. ביטויי הטיל הם לא־גרעיניים.

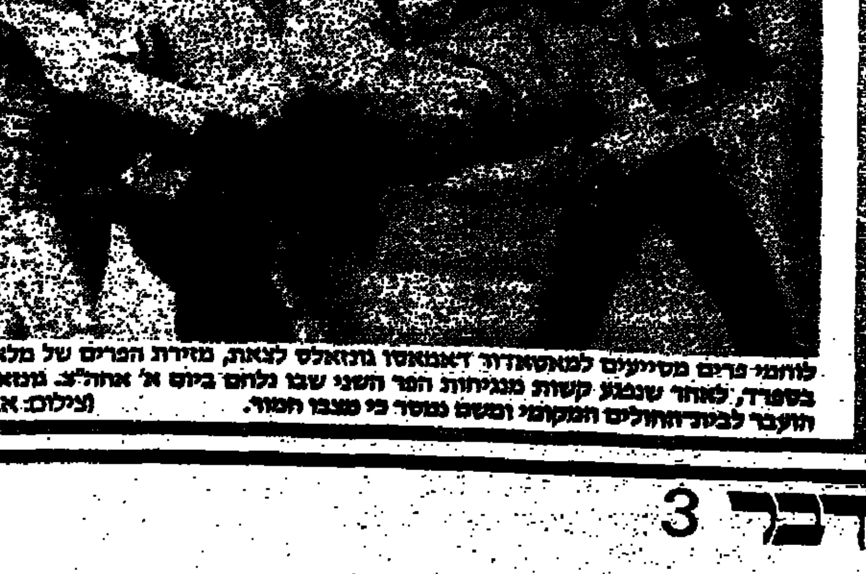

לוחמי פרים מסייעים למאטאדור דאמאסו גונזאלס לצאת, מזירת הפרים של מלאגה בספרד, לאחר שנפגע קשות מנגיחות הפר השני שבו נלחם ביום א' אתמול. גונזאלס הועבר לבית־החולים המקומי ומשם נמסר כי מצבו חמור. (צילום: א.פ.)

רודולף הס הובא לקבורה בחשאי בעלות הברית „אינן יודעות דבר"

קבוצת צעירים ניאו־נאצים, שערכו טקס לזכרו של רודולף הס בכיכר סאן סטפאן בווינה, נעצרה בידי המשטרה, ששמה קץ לטקס. בתצלום: אחדים מחברי הקבוצה ממתינים להילקח למעצר. (צילום: א.פ.)

ונסידל, מערב־גרמניה (א.פ.). - רודולף הס נקבר אתמול באתר סודי בלוויה פרטית - כך הודיע אתמול ראש עיריית ונסידל, קארל ואלטר במסיבת עתונאים. „הוא בתחלם לא נקבר בוונסידל", הוסיף ראש העיר בתשובה לשאלות הכתבים.

„אני עצמי הופתעתי מן ההודעה האלה", אמר ואלטר. משפחתו של הס מסרה לו, כי בכוונתה למלא את מבוקשו של הס טרם מותו להיקבר בחלקה המשפחתית של משפחת הס בוונסידל עצמה. ואלטר הביע את החשש, שקבורתו של הס בעירו תהפוך אותה לאתר עלייה לרגל לקבוצות ניאו־נאציות.

אנדרה הס, אשת בנו של הס סירבה בשיחת טלפון ממינכן לאשר או להכחיש את דבר קיומו של טקס הקבורה של הס ולגלות את מקום הקבר.

בעקבות הצהרות שונות של חברי ארגונים ניאו־נאציים הוצבו משמרות כבדים של המשטרה סביב בית־הקברות של ונסידל. מאות שוטרים התפרסו סביב בית הקברות של העיר כדי למנוע הפגנות.

דובר בעלות הברית במערב־ברלין אמר, כי אין הוא יודע דבר על קבורה חשאית של הס. „על כל פנים קבורה חשאית לא היתה תנאי בהחלטת בעלות הברית למסור את גופת הס לידי משפחתו. סידורי הקבורה הם כולם בידי המשפחה", אמר הדובר.

בון (ע"צ). - וולף רידיגר הס, בנו של רודולף הס, לקה שלשום בשבץ, כך מסר פרקליט משפחת הס אלפרד זיידל. העתון „בילד" מסר כי בנו של המנהיג הנאצי שרוי במצב חמור ביותר ביחידה לטיפול נמרץ של בית החולים „מינכן גרוסהאדרן". נודע, כי החלק השמאלי של פניו שותק.

מערב־ברלין (רויטר) - שלטונות בנות הברית במערב־ברלין מסרו אתמול, כי הס תלה את עצמו ולא חנק את עצמו למוות בכלא שפנדאו. בני משפחתו של הס הביעו ספק בנכונותה של הצהרה זו.

„חקירה שנעשתה על ידי ענף חקירות מיוחדות של המשטרה הצבאית המלכותית הוכיחה כי הס תלה עצמו בחוט הארכה חשמלי", נאמר בהודעת בעלות הברית מאתמול. משפחתו של הס דרשה מיד ניתוח שני לאחר המוות בגופתו של הס כדי לבדוק אם לא סייעו לו לשים קץ לחייו.

עצם ירך שלמה הושתלה בנהריה בילד בן תשע, לראשונה בישראל

צוות מנתחי המחלקה האורתופדית בבית־החולים בנהריה בראשותו של ד"ר משה רופמן בניתוח השתלת עצם הירך ברגלו של ילד בן תשע. (צילום: אורי נבר־רומנו)

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

עצם ירך שלמה, שנלקחה מתורם בארה"ב באמצעות בנק העצמות של מיאמי, הושתלה אתמול, לראשונה בארץ, ברגלו של ילד בן תשע, המתגורר באחד הכפרים הערביים בגליל. הניתוח נמשך חמש שעות והוכתר בהצלחה.

מנהל המחלקה האורתופדית בבית־החולים הממשלתי בנהריה, ד"ר משה רופמן, שעמד בראש צוות המנתחים, אמר אתמול לסופר „דבר", כי היה זה ניתוח נדיר בקנה־מידה עולמי. בסיום הניתוח הוסיף: „לא היו סיבוכים, והשגנו את כל מה שרצינו".

החידוש בניתוח הזה הוא בכך, שעד כה שתלו עצמות ירך באנשים מבוגרים, והפעם הושתלה העצם בילד, והדבר מסובך יותר.

הילד, שהוריו ביקשו להשאירו בעילום שם, סובל מילדותו מגידול שפיר, שהתפשט על 90 אחוז משטח העצם. כתוצאה מכך התקצרה עצם הירך שלו ב־3 סנטימטרים וכל הרגל התעוותה והתקצרה ב־6 סנטימטרים לעומת הרגל השנייה.

ההורים סיפרו, כי הילדים בבית־הספר ראו בבנם ילד חריג והתייחסו אליו ככזה. „החברים לא אהבו אותו ככה עם הרגל", אמרו.

בשנה האחרונה נמצא הילד בהשגחת רופאי המחלקה, ובאחרונה חלה התדרדרות במצבו. לפני כשלושה חודשים הגיע לבית־החולים ד"ר משה רופמן, שהתמחה בהשתלת עצמות בבית־החולים „רוטשילד" בחיפה. „ההחמרה הקשה במצב הילד העמידה בפנינו שתי אפשרויות", סיפר אתמול, „לבצע בו שישה עד שבעה ניתוחים במשך שנתיים ולהשאיר את הרגל בגבס כל אותה תקופה. או להחליף את כל עצם הירך, להתאימה לאזורי הצמיחה הטבעיים שמסביבה ולאפשר לה להתאחות ולהשתלב בצורה מלאה ברגל תוך תיקון העיוות".

ד"ר רופמן מקווה שתוך שבועיים, לאחר שהרגל תושם בגבס, יוכל הילד להתחיל ללכת. אחר־כך יקבל מכשיר מיוחד, שבעזרתו יוכל לדרוך על הרגל ללא הטלת משקל על העצם המושתלת. עזרו לד"ר רופמן בניתוח ד"ר יואל שור וד"ר ברנארד גרינברג, אורתופדים בבית־החולים.

עוד שיירת מיכליות מכוויית הפליגה אל מחוץ למפרץ

אניות הליווי האמריקאיות נתקלו בספינה איראנית והזהירוה לסגת

דובאי (רויטר). – שיירה של מיכליות מכוויית נושאות דגל אמריקאי בליווי אניות הצי האמריקאי הפליגה אל מחוץ למפרץ הפרסי דרך מיצר הורמוז אתמול לאחר התקלות עם ספינת מלחמה איראנית.

מקורות ספנות מסרו, כי בינתיים הפליגו לתוך המפרץ שתי מיכליות נוספות בליווי שתי אניות מלחמה בדרכן לכוויית. השיירה עברה את מיצר הורמוז בדרכה מן המפרץ הפרסי היתה מורכבת מארבע מיכליות מלוות מארבע אניות מלחמה. לפני כן הוזהר מסוס תקיפה אמריקאי ספינת מלחמה איראנית צפונית למיצר הורמוז להתרחק מן השיירה. מקור מהימן מסר כי הספינה נראתה בדרכה אל השיירה כאשר התקרבה למיצר.

„לצי האיראני יש בסיס גדול בנמל בנדאר עבאס בחוף מיצרי הורמוז ואניות מלחמה איראניות עוקבות אחרי התנועה בדרך המים המסכת לאורך של יותר מ־30 ק"מ.

עד כה לא היתה היתקלות ממשית בין השיירות המלוות על ידי הצי האמריקאי לבין ספינות המלחמה האיראניות במיצר הורמוז.

וואשינגטון (רויטר) – בסקר שנערך בארה"ב הסתבר כי 53 אחוז מן הנשאלים סבורים כי יש הצדקה לליווי האמריקאי למיכליות במפרץ ורק 26 אחוז מהאזרחים מתנגדים למדיניות זו. 66 אחוז מהנשאלים סבורים כי וואשינגטון תצטרך לנקוט בפעולת תגמול נגד טהראן, אם תעלה אניה אמריקאית על מוקש איראני במפרץ.

הסקר מגלה כי 59 אחוז סבורים כי הטרור יתחדש בעקבות הגנת ארה"ב על המיכליות. 46 אחוז סבורים כי הליווי יביא להתמודדות צבאית בין ארה"ב ואיראן. 63 אחוז אינם צופים הסתבכות מעין זו.

האגודה לזכויות האזרח בקובלנה למפכ"ל קראוס:

מתנדב שהפגין נגד מעצר ערבי זכה ל„טיפול מיוחד" מהמשטרה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

„מארטין שילה, מתנדב מגרמניה, שנעצר לחקירה במשטרת זבולון, „זכה" ליחס אותו יזכור במשך שנים רבות. הוא נכבל בידיו באזיקים במשך חקירתו, הושם על כיסא כשפניו אל הקיר ולא הורשה להרכיב את משקפי הראייה שלו... לא אפשרו לו להיפגש מיד עם עורך־דין... הביאו לו מתורגמן כדיבר גרמנית קלוקלת ולכן לא הבין במה הואשם ומדוע אין משחררים אותו בתום חקירתו".

כך כותב עו"ד אדם פיש, היועץ המשפטי של האגודה לשמירת זכויות האזרח בצפון, בתלונה שהגיש אתמול למפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס. התלונה הוגשה בעקבות מעצרם של שילה ושל יואב בר מחיפה במהלך הפגנה שנערכה לפני כשבועיים בחניון בית המעצר „קישון". בהפגנה השתתפו כ־20 איש שמחו נגד מעצרו של ערבי מהמשולש החשוד בביצוע עבירות בטחוניות.

לדברי פיש, עצרה המשטרה באותו יום שבעה אנשים, ביניהם חמישה נתינים גרמנים. לאחר חקירה שוחררו חמישה מהעצורים. השניים האחרים, לדברי עורך־דין פיש „זכו לטיפול מיוחד". עוד נטען במכתב, כי שילה אולץ לחתום על טופס חקירה כתוב עברית ומשלא הסכים נשאר ללון במשך הלילה במעצר. כשהועברו לבית המעצר ג'למי נדחסו השניים, בר וסילה, יחד עם עוד 12 איש בחדר אחד שבו היו עשר מיטות בלבד. השניים נאלצו לישון על הרצפה במעבר צר ומזוהם.

הקבוצה הגרמנית משתייכת לארגון מתנדבים הנקרא „אות הכפרה והשלום". המבקש לכפר על פשעי הנאצים. הארגון החל את פעילותו באוקטובר 1961 ובמשך 26 שנים הוא שולח לארץ מתנדבים לתקופות שבין 18־24 חודשים. העובדים עם זקנים במגורים וילדים בעיירות פיתוח.

שבעת המפגינים שנעצרו השתתפו בחודש אוגוסט בקורס ללימוד ערבית שנועד להכשירם במוסד לילדים נכים במגזר הערבי. מרכז הקורס היה ערבי שנעצר בפקודת בית־המשפט. לדברי פיש ראו המתנדבים את העצור בבית־המשפט „והזדעזעו ממראהו, ולכן החליטו להפגין למענו".

בתלונה התבקש המפכ"ל לבדוק את העילה למעצר. „החזקתם במעצר במשך 48 שעות נעשתה כדי ללחוץ ולוותר על זכות השתיקה שלהם". אומר עו"ד פיש ומוסיף, כי חוקרי המשטרה התבטאו בחריפות ובבוז נגד העצורים תוך השמעת איומים כלפיהם.

מפקד תחנת זבולון סגן־ניצב יעקב בורובסקי אמר, כי המפגינים נעצרו לאחר שאחדים מהם פלשו לכביש הראשי, הניפו כרזות, סירבו להתפנות מהמקום והתנגדו למעצר. לגבי שאר הטענות אמר בורובסקי, כי הוא דוחה אותן מכל וכל, וכי החקירה נעשתה בהתאם לכל הכללים המקובלים במשטרה.

אתמול בכנסת

תרדמת הקיץ

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

הכינוס המיוחד של הכנסת, שהתקיים אתמול בפגרה, לא הצליח להעיר אותה מתרדמת הקיץ הארוכה. הורדת נושא ה„לביא" מעל סדר היום הוציאה למעשה את העוקץ מן הדיונים, והם התנהלו באווירת שעמום.

משבר ההתיישבות

שר החקלאות אריק נחמקין הצטרף אתמול לדעתה של ח"כ עדנה סולודר מהמערך, שהעלתה הצעה לסדר־היום בנושא המשבר בהתיישבות. לדבריו, זו חרפה לממשלה, ולכנסת ולמדינת ישראל, שהסדרים שנעשו אחרי עיונים של חודשים אינם מוצאים אל הפועל, שכן אין שום סיבה שבעולם היכולה למנוע את ביצוע ההסדרים.

ח"כ עדנה סולודר העלתה את התביעה לממש מיד את תוכניות ההבראה וההסכמים שכבר אושרו ולסכם את התביעות הנוספות שהוגשו על־ידי ההתיישבות. ח"כ סולודר טענה, שכל מה שאושר עד כה הוא בבחינת „המצן" בלבד. כדי לאפשר להתיישבות למצות את הפוטנציאל הגלום בה יש למחוק את הריבית ולהסיר גבנון זה מעל ההתיישבות; יש לקבוע מיד את מינהלת ההסדר ולתת לה ערבות המדינה לביצוע ההסדרים, ויש להעמיד לרשות ההתיישבות אשראי מרוכז לצורך הצמיחה בתנאי ריבית סבירים.

ה„גימיק" של „כך"

שר המשטרה חיים בר־לב אמר אתמול, כי הוכח מעל לכל ספק, שאימוני הנשק במחנה הקיץ של תנועת „כך" היו תעלול פרסומת, שמטרתו לזכות בכותרות העתונות.

בהשיבו להצעה לסדר היום של ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) בנושא קייטנת „כך" אמר בר־לב, שכדי להביא עתונאים לקייטנה הוחלט לערוך הצגה. בדיקת המשטרה בנושא העלתה, כי הסיפורים על הרצאות הגזעניות ועל הבאת הערבי נועדו למשוך תשומת־לב עתונאית. כן הוברר, שהנשק שהופיע בתצלום בעתון הוחזק ברשיון על־ידי אחד המלווים המבוגרים בקייטנה. ה„עוזי" היה נצור, ללא כדורים, והוא ניתן לאותם חניכים רק לצורך אותו תצלום בעתון.

ח"כ חייקה גרוסמן תקפה את שר המשטרה, המתייחס למחנה האימונים של „כך" כאל גימיק תקשורתי: „החוק נגד גזענות שהתקבל בכנסת הוא ברווז צולע, עוף מרוט וקצוץ כנפיים, עד שייקבע, שדברי הסתה ואידיאולוגיה גזענית פוגעים בחוק ומסכנים באופן ממשי את שלום הציבור", אמרה. היא קראה לחוקק חוק נגד הגזענות שיש בו רוח חיים ולא לתת נשק למהרסי הדמוקראטיה.

למשטרה מציעה ח"כ גרוסמן לא לסמוך על עדויות אנשי „כך".

על החינוך האפור

„תוצאות הקיצוצים בתקציב לא איחרו לבוא, ואנו עדים כיום לתופעה שהזהרנו מפניה. מתחיל תהליך המבדיל בין עשירים לעניים. הורים עשירים מממנים בבתי־הספר, על חשבונם, פעילויות ומקצועות שהורים עניים אינם יכולים לממן. הולך ונוצר פער בין בתי־ספר שבהם לומדים ילדים בעלי יכולת כלכלית לבין בתי־ספר שבהם לומדים בני עניים. מיותר להסביר מהי הסכנה החברתית הטמונה בתופעה זו", אמר שר החינוך יצחק נבון בדברי תשובה להצעה לסדר היום שהגישה ח"כ אמירה סרטני בנושא „החינוך האפור".

שר החינוך אמר, כי משרדו יעמוד על כך, שבכל מקום שהורים התארגנו כדי להשלים מכיסם שעות הוראה ופעילויות שקוצצו, ייהנו מכך כל התלמידים, במשפחות מבוססות וממשפחות נזקקות גם יחד, ואם יימצא, שרק המבוססים נהנים, ינקוט המשרד צעדים אדמיניסטראטיביים כדי להפסיק פעילות זו.

השר הודיע עוד, כי יפעל על מנת שמשרדו ינקוט צעדים מתאימים אם יתברר לו שהורים מעסיקים בבתי־הספר מורים על חשבונם בלי פיקוח פדגוגי מתאים ובניגוד לכללי ההעסקה הנהוגים במערכת החינוך.

ח"כ אמירה סרטני האשימה את ממשלת ישראל בכך שהיא הפכה את ההורים לקוני חינוך ולמעסיקים בבית־הספר. בתוך חדר מורים אחד מועסקים חלק מן המורים על־ידי המדינה או העירייה וחלק על־ידי ההורים ומשתכרים כ־10 – 15 ש"ח לשעה.

ח"כ סרטני הזכירה באומה את מצבם הגרוע של בתי־הספר במגזר הערבי, שלא ייפתחו ללא התחייבות של האוצר לפעולת מנע מיידית. היא סיכמה את נאומה בדרישה לביטול הקיצוץ של 40 מיליון ש"ח בתקציב, ביטול קיצוץ התקנים באזורים חלשים, לבנייה מאסיבית של כיתות לימוד ולקיום חוק חינוך חובה כהלכתו.

התנחלויות חדשות

הכנסת הסירה הצעה לסדר־היום של ח"כ תופיק טובי (חד"ש), שענייננה הקמת התנחלויות חדשות והרחבת ההתנחלויות הקיימות והפגיעה בסיכויי השלום. שר הבינוי והשיכון דוד לוי, שהשיב על ההצעה, אמר, כי בימים הקרובים יוקם הישוב אבני חפץ, כפי שיוקם הישוב עשהאל, שעליו הוסכם בין המערך לליכוד.

הוא הוסיף, כי ממשלת ישראל תמשיך להשקיע עד אשר ייפתח סוף־סוף הדיאלוג בין ישראל לירדן למען השגת שלום אמת, ולא במחיר של הקמת מדינה פלשתינית.

ח"כ תופיק טובי קבל על הכרזתו של השר דוד לוי, כי משרד השיכון לוקח תחת חסותו את כל הישובים שקמו בגדה המערבית ביוזמה פרטית ונתקלו בקשיים. לדבריו, הממשלה מפנה אמצעים אדירים להתנחלויות בשטחים הכבושים על חשבון שירותי החינוך, הבריאות והרווחה של תושבי ישראל. החלטות אלו מתבצעות תחת אפם של רוב שרי מפלגת העבודה, ובהסכמתם.

חופש לירושלמים

סיעות הליכוד והתחייה הכשילו דיון בהצעתו של ח"כ דדי צוקר (ר"צ), שנושאה זכותם של אזרחי ירושלים לקיים אורח חיים חופשי. ח"כ צוקר גייס את 20 הקולות הדרושים לקיום הדיון, אך חברי הכנסת מהליכוד ומהתחייה, שנכנסו לאולם במפתיע, הסירו את הנושא.

ח"כ הרב חיים דרוקמן יזם כינוס מיוחד של הכנסת לדון בפגיעה בזהותה של מדינת ישראל על־ידי הפרת הסטאטוס־קוו והרחבת חילול השבת בירושלים ובמקומות אחרים בארץ.

סוף סוף מסטיק
גם לשיניים בעיתיות

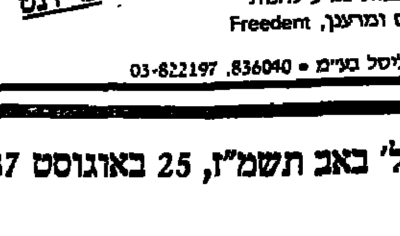

גם לאנשים עם סתימות
או שיניים ותותבות מגיע להנות
ממסטיק טעים ומרענן, Freedent

יבוא: ליימן־שליסל בע"מ • 836040, 03-822197

הצעים וירידות שערים

מגמה מעורבת באפיקים הסולידיים

במסחר בשוק המניות נמשכו אתמול ההצעים וניכר היה בעליל כי שוק המניות אינו מעניין כרגע את מקורבי הבורסה. הצעים קטנים ברובם שהגיעו לאולמות המסחר לא נקלטו היטב, והדבר גרם לירידות שערים מתונות ברובם בשוק המניות.

האווירה באולמות המסחר היתה עכורה וניתן היה לראות בבירור כי המקורבים מאפשרים לשערים לרדת וזאת מכיוון שגם אם ביצי המסחר הקודמים היתה הקליטה משופרת, הרי שלמחרת הופיעו הצעים נוספים והוצא בניירות הערך בהם היתה קליטת הצעים טובה יותר.

באפיקים הסולידיים היתה מגמה מעורבת. בשוק אג"ח הצמודות למדד המונפקות ע"י בנק ישראל מסוג גליל ושגיא היו בדרך כלל גם כן ירידות קלות בשערים ועליה בתשואה פרט לקבוצות בודדות שעלו.

לעומת זאת נרשמו עליות שערים קלות באג"ח הקונצרניות הצמודות למדד וזאת עקב רמת התשואות הגבוהה יותר בה נסחרות אג"ח אלה. במניות הבנקאיות שבהסדר הופיעו ביקושים גדולים יחסית וזאת בתגובה לירידות השערים הגבוהות יחסית שנרשמו בהם ביום המסחר הקודם. יש לציין שבשוקי העולם היתה בשעות הבוקר עליה מתונה בשער הדולר.

אתמול התקיים המסחר בזכויות שהונפקו ע"י כלל תעשיות ובתגובה הופיעו הצעים לכל סוגי ניירות הערך של החברה הנסחרות בבורסה. אתמול נרשמו בחלק מני"ע מחזורי שחל ולעיתים היינו עדים לירידות שערים של מעבר ל־5% מבלי שהתבצעו כלל עסקאות בנייר הערך.

שינויי שער במניות

בבנקים שאינם בהסדר, נרשמה ירידה של 1.6% במניות פי.בי. על הצע בינוני, במניות הבנקים בהסדר היתה התאמה בתשואות ומגמה מעורבת, כך לדוגמא עלו אי.די.בי. רגילות 0.6%+ פועלים ע"ש 0.4% ומזרחי מ' 1.7% ומנגד היתה ירידה של 1% בשערי בנק איגוד.

במניות בנק ארבים נרשמה עליה של 3.6% וזאת בתגובה למאזן המעודד שפרסמה החברה ומנגד ירדו בענף המשכנתאות, פיתוח ומשכנתאות ב־3% וטפחות רגילות ע"ש ב־2.3%.

במניות הביטוח נרשמה עליה של 4.4% במניות ביטוח משנה 5 במחזור של 150 דולר תמורה כספית ומנגד ירדה האופציה של חברת הבטוח הדר ב־5.3% ללא מחזור כללי!

בסקטור המקרקעין בלטו מחזורים נאים יחסית בליפשיץ, תוך ירידות מתונות ומנגד ירדו מניות גאות אביב ב־9.4%.

במניות התעשיה נרשמה אטאס מוכרים בלבד, ובכלל 5 ירדה 5.2% וזאת עקב היות המניה בת 5 ש"ח גבוהה משער המניה בת 1 ש"ח. מניות דלתא גליל 1 ירדו ב־2.5% לעומת זאת עלו לודזיה 0.1 ב־3.5% עמק 3.8+ וסברינה ב־2.6%.

מניות כרטון 1 ו־5 ירדו 4% כל אחת ואילו מניות השנים 1 ירדו ב־7.8%. במסחר בזכויות של כלל תעשיות נרשמה ירידה של 2.3% ובאג"ח ירידה של 0.5% תוך מחזור גדול. הקונים הגדולים בכלל תעשיות היו קרנות הבנקים הגדולים וכן כמותת. יש לציין שהמחזור הכללי בנייר זה היה מחצית מסך המסחר במשתנים. מניות ריס 1 ירדו ב־9.3% והמניה בת 0.4 נרשמה מוכרים בלבד. במהלך המסחר במרץ חל שפור באווירה הביקושים סופקו בעליות וההצעים נקלטו בירידות פרט לכלל תעשיות שירדה בקצה חצי נוסף.

המסחר במשתנים – חמישה סיבובים

במסחר בשלב השערים המשתנים, ערכה אתמול הבורסה לראשונה חמישה סיבובי מסחר. בסבוב המסחר הראשון לא בוצעו כלל עסקאות והמדד לא השתנה. בסבוב המסחר השני ירד המדד ב־0.14% בשלישי 0.46 ברביעי 0.46־ ובסבוב המסחר החמישי האחרון הוסיף המדד וירד עד 0.69%־.

המחזור בשלב השערים המשתנים המשיך להיות נמוך ביותר והסתכם ב־1192 אלפי ש"ח. בסבוב המסחר האחרון ניכר נסיון של חלק מהגופים המעורבים במסחר להוריד את השערים באמצעות מכירות יזומות. המחזור הגבוה ביותר בשלב המשתנים היה במניות טבע והסתכם ב־218,000 ש"ח. כמו כן היו מחזורים סבירים במניות מפעלי נייר חדרה ובכלל תעשיות אם כי במניות הנ"ל המחזורים נמוכים בהשוואה לעבר. למרות חוסר העניין של הציבור כלפי אפיק זה והימנעות הציבור לפעול בו עדיין מהווה אפיק המסחר בשלב המשתנים אינדיקטור לגבי הצפוי במסחר הרגיל כך שירידות מתמשכות בשלב המשתנים גורמות להיצעים במסחר הרגיל.

הודעות הבורסה

פרנטאורם: בעסקי החברה נרשם שיפור נוסף במחצית הראשונה של שנת 1987. הרווח הנקי המתואם הסתכם ב־3.24 מיליון ש"ח לעומת הפסד של 8.07 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההון העצמי המתואם הגיע לסך של 30.7 מיליון ש"ח שהוא גם שווי השוק של מניות החברה.

סנפרוסט: החברה עברה מהפסד של 1.8 מיליון ש"ח במחצית השנה הראשונה של שנת 1986 לרווח של 440 אלף ש"ח ל־30.6.87, ההון העצמי המתואם של החברה הסתכם בסך של 27.6 מיליון ש"ח שהוא מעט יותר משווי השוק של מניות החברה העומד על 27.1 מיליון ש"ח.

בנק יעסור: ההפסד של הבנק למשכנתאות יעסור קטן לסך של 29.1 אלפי ש"ח במחצית השנה הראשונה של שנת 1987 לעומת הפסד של 138.5 אלפי ש"ח במחצית שנת 1986. ההון העצמי המתואם של החברה הינו 475 מיליון ש"ח לעומת שווי שוק של 7.25 מיליון ש"ח. ראוי לציין כי המניות מסוג 1 של החברה עלו מתחילת השנה ב־139% ומניות 5 ב־97% וזאת עקב השתלטותו של איש העסקים יצחק תשובה על הבנק.

בנק ארבים: הבנק למשכנתאות ארבים עבר לרווח של 128.1 אלפי ש"ח לעומת הפסד של 11.8 אלפי ש"ח במחצית השנה המקבילה אשתקד. ההון העצמי המתואם של הבנק הסתכם ב־4.79 מיליון ש"ח לעומת שווי שוק של 4.2 מיליון ש"ח.

אלקול: הנציג הבלעדי לשווק מוצרי החברה בארה"ב, רכש את כל המלאי הדי של חברת הבת בארה"ב. ציוד חברת הבת מוערך ב־150–100 אלף דולר. עם כניסתו לתוקף של ההסכם עם הנציג הבלעדי תופסק פעילות חברת הבת בארה"ב.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] ש	20400	3.0	-1000	-4.7	-3.0
[illegible] 0.1	1750	986			+1103
[illegible] א 0.5	1155	1673			-721
[illegible] לא בהסדר 1	17500	50.0	-280	-1.6	-34.0
[illegible] 1.	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 5.	— הפסקת מסחר —				
[illegible] 0.5	8432	1506	-140	-1.6	-1951
הבינלאומי 5.0	7480	615	-120	-1.6	-575

כלולים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	103250	200	+650	+.6	+1347
אידיבי ב 100.0	102550	4.0	-800	-.8	-4.0
אידיבי בב א 2.0	632500		-2500	-.4	-2.0
אגוד 1שח	76300	217	-800	-1.0	-164
דיסקונט א	131600	52.0	-500	-.4	-106
דיסקונט ב	131000	535			-378
דיסקונט שה ב	15444				
המזרחי ש	42100	1442			+113
המזרחי ב	45000	39.0	+700	+1.7	+37.0
המזרחי בבב	67120 תב	21.3	-9680	-10.0	-25.2
הפועלים ש	70000	1249	+300	+.4	+1096
הפועלים ב	70397	376	+697	+1.0	+418
כללי א 1ש"ח	178200	10.0			-7.0
כללי שה 7	8650				-100
לאומי 100.0	44250	1624			+482
לאומי שה 11	16530	153			-73.0
מימון וסחר 1.0	59000	1.0			+27.0
מימון וסחר 5.0	30550				-7.0

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ארבים 0.1	26655	70.0	+1000	+3.6	+36.0
לאומי משכנתא' ש	*9700	10.0	+200	+2.1	+159
* ביצוע חלקי 52.70%					
לאומי משכנתא' ב	9502				
[illegible]	6380	150	-120	-1.9	-282
[illegible] 1	4030				
[illegible] 5.0	— הפסקת מסחר —				
פיתוח ומשכ' 1שח	2440	1200	-75	-3.0	-1014
[illegible] ב	*3729	500	-70	-1.6	-345
* ביצוע חלקי 84.40%					
עצמאות 0.1	19751	2.0			-2.0
טפחות ש	21100	1.0			-1.0
טפחות רג	20950	102	-500	-2.4	-107
טפחות שה 1	*10040	44.0	-100	-1.0	-46.0
* ביצוע חלקי 95.70%					
טפחות שה 2	5151	3.0	-32	-.6	-3.0
יעסור 1.0	3258	387	+1		+702
יעסור 5.0	2273	897	+1		+2377
מרב 1.0	*8516	31.0	-84	-1.0	-47.0
* ביצוע חלקי 83.40%					

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] א 1שח	825	3950			-2315
[illegible] בכוב א	— לא נסחר —				
[illegible] בכוב ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	13150	78.0			-8.0
פתוח תעשיה בבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב 133	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
[illegible] 5.0	926	1790	-32	-3.3	-2672
[illegible] כב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א 0.1	19550	30.0	+100	+.5	+58.0
כלל ליסינג 0.5	17517	74.0			-34.0
כלל ליסינג אג"ח	17499	6.0			-12.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
איתן ביטוח 1שח	147.0	3077			+2715
ארדים 0.1	1075	120	+20	+1.9	+130
ארדים א 0.5	726	100			
בטוח משנה 1ש"ח	448		-2	-.4	-850
בטוח משנה 5ש"ח	235	100	+10	+4.4	+250
הדר 1שח	225	1983	-1	-.4	-367
הדר 5שח	191.5	3703	+6.0	+3.2	+1403
הדר אופ 2	216		-12	-5.3	-2750
הפניקס 0.1	720	3570	-15	-2.0	-1970
הפניקס 0.5	625 תב	1000	-45	-6.7	-1500
הכשרה-הראל 1.0	5497	23.0			+70.0
הכשרה-הראל 5.0	4065	221			-34.0
מנורה 1.0	2192				-4.0
מנורה 5.0	1550	50.0	+50	+3.3	+493
סהר פתוח ב	358	2257	-12	-3.2	-1918
[illegible] 1.0	1092	290	-33	-2.9	-1464
סהר ש	260	6410	-3	-1.1	-2301
ציון כלל 1ש"ח	6199				-62.0
ציון כלל 5ש"ח	1980	55.0	+57	+3.0	+151
הסנה 1שח	266	6933	+6	+2.1	+17102

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אינטרגאמא 1.0	2700	268	-103	-3.7	-319
אינטרגאמא 5.0	890	2350	-21	-2.3	-1150
מאיר קורא 1.0	935	1452			-247
מאיר קורא אופ 2	650	1700	-10	-1.5	-1011
[illegible] אופ 7	290	7915			-7365
סהר אגח 2	146.0				
קרביל 1.0	600	245			+182
רפק 0.1	20100	3.2	-706	-3.4	-3.2
רפק 0.5	11553	11.0			+17.0
[illegible] 1שח	384	1960	+3	+.8	+625
שופרסל א 2.0	15532	139	-68	-.5	+57.0
שופרסל ב 10.0	9870	220	-130	-1.5	-238

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
[illegible] 1שח	349	7503			+2197
ספנות הכספה 1שח	626	301			+409
ספנות הכספה 5שח	355	2320	-3	-.8	-3536
שרותי השק 1ש"ח	1100	668	-5	-.7	-676
[illegible] 10ש"ח	260	10350			+21450
[illegible] עבודה 1שח	2002	65.0			-15.0
[illegible] עבודה 5שח	950	2000			-136
[illegible] 0.1	2471	1277	-29	-1.2	-1942

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גלי הדר 1.0	— לא נסחר —				
גלי הדר 5.0	— לא נסחר —				
מלונות דן 1.0	1610	66.0	-30	-1.8	-264
מלונות דן 5.0	1470		-30	-2.0	-362
[illegible] 0.1	6560	49.0	+60	+.9	+62.0
[illegible] 1שח	3046	90.0			+20.0
בריכות ירדן 1.0	2695	30.0	-6	-.2	-57.0

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
איתות 1שח	845 תב	1600	-45	-5.1	-1324
ת.ל.ל. 1.0	402	5205	-10	-2.4	-5205
[illegible] 1.0	4460	34.0			-26.0
מ.ל.ל. 0.1ש"ח	12300	20.0	-200	-1.6	-20.0
מ.ל.ל. 0.5ש"ח	3637	166	-100	-2.7	-266
[illegible] 1שח	1450	268	-38	-2.6	-162
[illegible] 5שח	757	147	-11	-1.4	-1409
[illegible] אופ 2	3318	50.0	-60	-1.8	-431
תים מחשבים 1.0	710	789	-10	-1.4	-789

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אורן מבנים 1.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 5.0	— הפסקת מסחר —				
אזורים אופ 1	*750	1425	-15	-2.0	-1321
* ביצוע חלקי 92.20%					
אזורים אגח 3	144.0	1000	+2.5	+1.8	+6317
[illegible] 1.0	407	5447	-13	-3.1	-7930
אל-הב 1.0	339	916	-6	-1.7	-1941
אפריקה 0.1שח	50100	20.0	-500	-1.0	-35.0
אפריקה 1שח	40280	147	-400	-1.0	-224
אפריקה אופ 5	30000	3.0	-300	-1.0	-4.0
ארזים 1.0	4230	68.0	-8	-.2	-68.0
אילדן 1שח	3290	520			-140
אילדן 5שח	2589	180	+26	+1.0	+579
ברנביץ 1שח	2900	157			+209
ברנביץ 5שח	2120	631			-328
[illegible] 1.0	6300	192			+24.0
[illegible] 1שח	172.0	1000			+119
[illegible] 5שח	122.5	11779			-8779
המכלול 1.0	*1020	100	-10	-1.0	-27.0
* ביצוע חלקי 78.80%					
המכלול 5.0	731				+137
ח.ד.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ח.ד.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית י-ם 1שח	260	3572			+939
כלכלית ים אופ 1	126.0	3579			+1271
[illegible] 0.1	4565	441	-20	-.4	-161
[illegible] 0.5	3790	780	-60	-1.6	-1820
[illegible] 1שח	3405	510	-100	-2.9	-560
ישראלום 1.0	1124	250			-150
[illegible] 1ש"ח	18000	35.0	-439	-2.4	-36.0
כלל בינוי 1.0	*11260	35.0	-600	-5.1	-44.0
* ביצוע חלקי 61.40%					
לוסיד 1.0	5302	800			+608
לוסיד 5.0	2059 תב	1235	-141	-6.4	-4211
מ.ת.ב. 1.0	— לא נסחר —				
מ.ת.ב. אופ 2	— לא נסחר —				
מ.ת.ב. אגח א	— לא נסחר —				
מאגר בניה 1.0	— לא נסחר —				
[illegible] 5שח	295	1346	-10	-3.3	-1992
[illegible] אופ 1	141.0	3930	-7.0	-4.7	-17684
[illegible] 5.0	1780	500	-40	-2.2	-220
[illegible] 1.0	700	14.0	-25	-3.5	-1451
[illegible] 1.0	480				-812
[illegible] 5.0	190.0	3200	-6.0	-3.1	-3232
ליפשיץ 1שח	380	1965	-5	-1.3	-3191
ליפשיץ 5שח	278	2817	-2	-.7	-1420
ליפשיץ אופ 2	161.0	9315	-1.5	-.9	-13502
גאות אביב 0.5	3860 תב	346	-400	-9.4	-336
נכסי אזורים 1שח	299	10000	-6	-2.0	-9670
סהר החזקות 1.0	800	1112	-20	-2.4	-1861
סתיו 1.0	— לא נסחר —				
סתיו 5.0	— לא נסחר —				
עפר וסולע 1.0	*412	1367	+17	+4.3	+1300
* ביצוע חלקי 98.70%					
קיסריה 0.1	3899				-15.0
קיסריה 0.5	1700	1000	-10	-.6	-1688
רוגובין 1שח	423	2250	-1	-.2	-1750
רוגובין 5שח	217	6000	-8	-3.6	-8000
רוגובין אופ 2	1220	366	-10	-.8	-286
רוגובין אגח א	126.0	1000			-1000
אזורים 1שח	1057	3141	-8	-.8	-3577
נכסים ובנין 1.0	3270	582	-20	-.6	-582
[illegible] 1.0	64893	51.0	-326	-.5	-41.0
[illegible] 0.1	679	1602	-2	-.3	-1273

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	3160	99.0			-119
מטעי הדר 0.5	2999	17.0			-17.0
מהדרין 1שח	5940	482	-20	-.3	-171
מהדרין אופ 1	3820	165	-100	-2.6	-465
נכסי הדרים 1.0	1654	215			+180
פריאור 5שח	2240	500			+15.0

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אסאס 1.0	1833 מב		-97	-5.0	-4173
גולדפרוסט 1שח	3000		-50	-1.6	-10.0
גולדפרוסט 5שח	2000	26.0	+50	+2.6	+179
דובק בב ש	5940	306			-300
דובק בב ב	5940	128			-128
[illegible] 1.0	578	11469	-10	-1.7	-7627
[illegible] 5.0	637 תב	500	-35	-5.2	-1587
[illegible] אג"ח 1	103.0	74912	-1.0	-1.0	-234600
טמבור בירה 1.0	33600	32.0	-157	-.5	-22.0
טמבור בירה 5.0	29000	25.0			+10.0
[illegible] 1שח	1201		+2	+.2	+200
[illegible] א 5שח	619		+20	+3.3	+1100
יצהר אופ 2	550	480	-20	-3.5	-480
כן 1שח	640	99.0	+20	+3.2	+101
כן 5שח	388	393	+6	+1.6	+258
סנפרוסט 1ש"ח	15300	81.0			-81.0
עסיס ב 1שח	420	2500	-5	-1.2	-5570
[illegible] 1.0	3020	170			+20.0
[illegible]	1950	592	-100	-4.9	-749
עלית 0.1	17600	31.0	+200	+1.2	+31.0

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אדגר 1ש"ח	579	543	+2	+.4	+543
אדגר אופ 3	350	1275	+6	+1.7	+675
אדגר אגח 1	107.5	1000	-5	-.5	-1000
[illegible] 1.0	695	535			-705
אופנת כרוך 1 שח	505	770	-10	-1.9	-770
אופנת כרוך 5 שח	376	540	+3	+.8	+399
אופנת כרוך אופא	362				
ארגמן רג. ש	13300	192	-200	-1.5	-166
דלתא-גליל 1.0	2330	1252	-60	-2.5	-3906
דלתא-גליל א 3.0	1970	1253	-40	-2.0	-1553
כותנות באתור 1.	1611				
כותנות באתור 5.	836 תב	183	+44	+5.6	+310
[illegible] 1.0	345	1960	-3	-.9	-1775
[illegible] 5.0	269	1140	+6	+2.3	+1140
[illegible] 1.0	5720	205			+95.0
[illegible] 1שח	2100	586	-10	-.5	-480
[illegible] 5שח	1630	600	-15	-.9	-1764
[illegible] אופ ב	1000	250	-20	-2.0	-262
[illegible] 1שח	338	1000			-1500
[illegible] אופ 1	165.0	1600	-3.0	-1.6	-4074
לודזיה 0.1	3230	200	+110	+3.5	+157
לודזיה 0.4	2650	200	-30	-1.1	-170
[illegible] 1שח	271	2259	-5	-1.8	-1378
מקס 0.1	5450 תב	395	-320	-5.5	-983
מקס 0.5	3136	100			-200

עורות, צמר ומוצריהם (המשך)

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
עיט 1.0	466	853	+4	+.9	+356
עיט 5.0	260	685	-1	-.4	-135
עיט אופ 2	240	2245			+1000
עיט אגח 1	117.0	10500	+1.0	+.9	+4500
[illegible] 1.0	275	5338	+10	+3.8	+32914
[illegible] אופ 1	172.0	2000	+6.0	+3.6	+15000
פולגת א 1שח	1570	380			-280
[illegible] א 0.5	10450	61.0	-350	-3.2	-92.0
[illegible] 1שח	743	393	-6	-.8	-393
[illegible]-סברינה	11800	51.0	+300	+2.6	+31.0
תעש רהיטים 1.0	2700	321	-40	-1.5	-91.0
[illegible] ב 4שח	938	540	-7	-.7	+65.0

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אורדן 10.0	6170	209			+315
אורדן 50.0	7060	170			+330
אלוביל 1.0	7000	24.0			-24.0
אלוביל 5.0	5499	100	-101	-1.6	-200
כבלים ש	403	10300	-12	-2.9	-9930
התכוף 1.0	685 תב	1560	-55	-7.4	-1925
התכוף 5.0	460	118	-4	-.9	-2168
התכוף אופ (5+5)	3901	32.0	-09	-2.5	-38.0
דיקה 1.0	3650	11.4			+32.0
דיקה 5.0	1652		+1	+.1	+61.0
קשפאות פח 1ש"ח	4267	1891	-43	-1.0	-2321
קשפאות פח 5ש"ח	4180	174	-60	-1.4	-314
כבלי ציון 1.0	2636	100	+40	+1.5	+140
כבלי ציון 5.0	1270	15.0	+8	+.6	+6.0
כבלי ציון אופ 3	360	5367			+2201
מורגן 1.0	— לא נסחר —				
מתכת קרמר 1 שח	*304	2524	+4	+1.3	+691
* ביצוע חלקי 94.30%					
מתכת קרמר 5 שח	190.0	5400	+4.0	+2.2	+4822
נחושתן 0.1	34100	5.0			+1.0
נחושתן 0.5	13600	25.0			-1.0
פקר פלדה 1.0	2590	1313	-65	-2.5	-1382
קינג 1.0	930				-50.0
קינג 5.0	513	200	+12	+2.4	+200
קליל 1.0	2300	433	+10	+.4	+281
קליל 5.0	1908	845	-40	-2.1	-1050
קליל אופ	1099	365	+29	+2.7	+58.0
קליל אגח	114.0	2000	-1.5	-1.3	-6080
שחרות 5.0	9450	77.0			+5.0
תעשיות לכ"ב 1.0	1030				
תעשיות לכ"ב 5.0	631				

חשמל,אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלקו 0.1	*7038	93.0	-782	-10.0	-117
* ביצוע חלקי 71.50%					
אלקו 0.25 ש	4001	35.0	+61	+1.6	+531
אלקו 0.25 ב	4400				
אלקטרה 1.0שח	2100	747			-350
אלקטרה א 0.5שח	1581	1290	-25	-1.6	-1259
אלקטרה אופ 5	1240	450	+20	+1.6	+510
אלקטרה אגח 3	161.0	2333	-4.0	-2.4	-2333
אורית 0.02שח	22400	46.0	-350	-1.5	-77.0
כלל תעש אלקטרו	2275	2712	-40	-1.7	-3953
ספקטרוניקס 1.0	1450	1100			-860
ספקטרוניקס 5.0	1125	1810			-1990
פירכטנגר 1שח	638				
פירכטנגר 5שח	450	45.0			+1240
ציקלון 1שח	2100	10.0			+20.0
ציקלון 5שח	1130	6.0	-10	-.9	-6.0
קנבשטיין אריל 1.	6900				+14.0
קנבשטיין אריל 5.	3516	200	+100	+2.9	+200
ת.א.ת. 1שח	1331	192	-49	-3.6	-304
ת.א.ת. 5שח	728	2749	-12	-1.6	-5161
ת.א.ת. אופ 1	18899		-301	-1.6	-5.0
תדאה 1שח	809	517	-8	-1.0	-2018
אלבים 3.0	429314	1.0	-5434	-1.3	-2.0
אלרון 3.0	361109	2.0			-1.0

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
א.פ.בלבנין 1שח	182.5	5350			-975
א.פ. בנין אופ א	637	647			-147
א.פ.בנין אגח א	130.0	13435			+21565
אקרשטיין 1שח	617	662			+38.0
אקרשטיין 5שח	420	5502	+18	+4.5	+12460
אקרשטיין אופ א	585	919			+100
אקרשטיין אג"ח 1	135.0	20478	-1.0	-.7	-21678
בר-טון 1.0	1200	86.0	-50	-4.0	-1251
בר-טון 5.0	720	1923	-30	-4.0	-4173
פרומאסבסט 1.0	9200				
פרומאסבסט 5.0	3600	78.0			-3.0
מ.ל.ס. 1.0	990	250	-10	-1.0	-450
מ.ל.ס. 5.0	733				+44.0
מרזול השק 1שח	582	376	-7	-1.2	-126
מוזאיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מוזאיקה ולפמן 5	13800				

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אגן 5.0	1780	2666	-5	-.3	-1166
אליאנס ב 200.0	2161	75.0	-34	-1.6	-201
גל תעשיות 1.0	810	602	+23	+2.9	+767
גל תעשיות 5.0	584	520	-6	-1.0	-576
דשנים 0.1	3530 תב	327	-300	-7.8	-604
דשנים 0.5	1695	330			-310
חיפה כמיקל 10.0	853	6418	-11	-1.3	-2136
ליפסקי 1.0	2699	150	+79	+2.8	+150
מקסימה 1.0	8000				
מקסימה 5.0	5160	10.0			
סנו 1.0	23900	27.0			+29.0
סנו 5.0	20100	95.0	-350	-1.7	-85.0
פריקלאס 1שח	501	2362	-9	-1.8	-1907
פריקלאס אופ 1	185.0	1180			-165
קים 1שח	4000	275			+18.0
קרם אופציה 1	2590	20.0	-80	-3.0	-500
קרם אג"ח סד' 1	102.0	34350	-5	-.5	-33050
ת"א 5ש"ח	4202	200	-80	-1.9	-177
פרוטארום 10.0	41475	165			-10.0
תגו.א-א 5.0	*10064	24.0	+100	+1.0	+27.0
* ביצוע חלקי 77.40%					
טבע 0.01 ש"ח	14000	216	-38	-.3	+106
ים המלח 1שח	2810	3048	-7	-.3	-3108
פטרוכימיים 10.0	732	8658	-2	-.3	+5511

עץ ומוצריו,נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
כתר 1שח	246	12055	-4	-1.6	-11365
דפרון 1.0	10000	4.0			-4.0
דפרון 5.0	6450				-20.0
[illegible] 1.0	9050	75.0			-23.0
[illegible] 1שח	1481	213	-7	-.5	-118
[illegible] 1.	616	330	+6	+1.0	+5.0
כרים ב 0.5	51900				
[illegible] 1.0	3119	31.0	+19	+.6	+100
רים 0.1	567 תב	4760	-56	-9.3	-8911
רים 0.4	327 מב		-17	-4.9	-17583
[illegible] 0.2 ב	16350	118	+200	+1.2	+51.0
מפעלי נייר 10.0	378381	5.0	-2859	-.8	-4.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אנרגון 1.0	380	3659	-20	-5.0	-4659
אנרגון 5.0	*198.5	324	-6.5	-3.2	-3641
* ביצוע חלקי 69.70%					
[illegible] 1שח	3070				
[illegible] 1שח	1588	14.0			+355
[illegible] 5שח	1116	400			-234

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
כור בב 1.0	8980	605	-180	-2.0	-47.2
כלל תעשיות אופ	146.5	40507	-3.5	-2.3	-80031
כלל תעשיות אג"ח	105.0	517740	-5	-.5	-491580
כלל תעשיות זכו	233	257110	-12	-4.9	-394501

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מרכזית ב 0.1	11109	26.0	-36	-3	-26.0
כלל תעשיות 1 שח	204	31733	-6	-2.9	-32863

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אתיקס ש	7719	50.0	-71	-.9	-140
[illegible] 1שח	72.0	13541			-22214
אלגר ע"ש 1ש"ח	1415	950	-45	-3.1	-2196
אפיק 1.0	— לא נסחר —				
אפיק 5.0	— לא נסחר —				
גחלת השקעות 1שח	1050	382	-35	-3.2	-582
גחלת אופ א	829	1378			+1122
גחלת אגח 1	103.0		-1.0	-1.0	-5684
רנבאר 1ש"ח	710	1400	-17	-2.3	-490
רנבאר 5ש"ח	520	400	-23	-4.2	-700
חברה לישראל 1שח	4164	1857	-110	-2.6	-991
חברה לישראל 5שח	4051	1057	-150	-3.6	-1556
וולפסון 0.1	113500				
וולפסון 1.0 ש	22100	45.0			-36.0
אמפא א 0.5	23240	76.0			-2.0
פועלים השק 1ש"ח	866	3280	-15	-1.7	-2254
[illegible] השק ש	27155	22.0			+32.0
כור השק אגח 124	13000				
הירון 1שח	2150	134	-100	-4.4	-168
הירון 5שח	1438	223			-223
יצוא ש	11100	119	-150	-1.3	-119
ירדן א 0.1	1711	397	-30	-1.7	-83.0
כלל ישראל 50.0	1225	240	-25	-2.0	-340
מנור 1שח	*439	1800	-49	-10.0	-1928
* ביצוע חלקי 77.30%					
מנור א 5שח	420	500	+20	+5.0	+500
מנור אופ ב	*190.0	3300	-27.0	-12.4	-3540
* ביצוע חלקי 93.20%					
מנור אג"ח 1	122.5				-700
פכה א 0.1	7474				
פכה 0.5	5700	281	+50	+.9	+89.0
פריון ב 0.2שח	12600	536	-400	-3.1	-553
קרדן 1שח	99.0	9739	-7.0	-1.0	-2829
קרדן 5שח	73.0	23945	-2.0	-2.7	-24945
קרדן אופ 2	55.0	20405			+2264
קרדן אגח 1	98.0	7200			-4380
אידיבי פתוח 2.0	9350	217	-111	-1.2	+215
אלרן ע"ש 1ש"ח	1064	2620			-76.0
דיסקונט השק 1שח	2266	953	+6	+.3	-533
כלל ישראל 10.0	1237	3001	-12	-1.0	-2577
פז השק ש	3000	124	-51	-1.7	-236

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גזית ב	— הפסקת מסחר —				

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
הראל 1.0	1444	56.0	+14	+1.0	+6.0
י.ס.ק.ל. 1ש"ח	322	645	+12	+3.9	+833
קונסורטיום 0.1	2220	125			-82.0
קונסורטיום 0.5	1737	286			-852
קופל 1שח	741 מב		-39	-5.0	-919
תבל 1שח	337	2750			-910

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גני הדר 1ש"ח	180.0 תב	31505	-12.0	-6.3	-42961
גני הדר אופ 1	136.0	12484	-6.0	-4.2	-27180

מחשב ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
דטה מיכון 1.0	8550 מב		-450	-5.0	-147
כלל מחשבים 1.0	*8200	63.0	+200	+2.5	+34.0
* ביצוע חלקי 93.00%					
משוב 1.0	375	400			
משוב אופ 1	310	200			+70.0
רשף 1שח	800		+3	+4	+250

נדל"ן בינוי ופתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אבגנים 1ש"ח	— הפסקת מסחר —				
בן-יקר בת 1.0	6022 מב		-317	-5.0	-658
דרוקר 1.0	— הפסקת מסחר —				
דרוקר 5.0	— הפסקת מסחר —				
עיר 3.0	1780	254	-15	-8	-254
רסקו מבנק	*2997	140	-20	-7	-425
* ביצוע חלקי 70.00%					
רסקו רג	*2600	130	-200	-7.1	-201
* ביצוע חלקי 63.40%					

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
שג-הד 0.1שח	1150	673	+3	+.3	+444
שג-הד אופ א	630	60.0			+60.0

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
כיס גליק 1.0	— לא נסחר —				

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אקסטון 5.0	— לא נסחר —				
מתכת סדום 1.0	186.0	3000	-6.0	-3.1	-1869

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלקל 1שח	240	13590			-1272
אלקל אופ 2	97.0	22564	+2.0	+2.1	+30126

מוצרים כמיים,גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ריקסטר 1.0	*2520	32.0	-280	-10.0	-141
* ביצוע חלקי 53.70%					
נקה 1שח	6223	64.0	-63	-1.0	-114
ת.ג.ל. 1.0	2290	72.0	+1		+138
ת.ג.ל. 5.0	2201	45.0	+100	+4.8	+585

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גולן 1ש"ח	644	874	-10	-1.5	-874
פז-הן 1ש"ח	490	700	+1	+.2	+2293

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מאגר טכנולוגיה	142.0	3753	+2.0	+1.4	+9247

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אמישר בב 1.0	1511 תב	1361	+72	+5.0	+1861
[illegible] 1ש"ח	213	10121			-6447
[illegible] 1שח	*3015	368	+80	+2.7	+337
* ביצוע חלקי 94.60%					
[illegible] 5שח	983 מב		-52	-5.0	-1837
עין השקעות 1ש"ח	3380 תב	225	+200	+6.3	+255
עין השקעות 5ש"ח	1725 תב	34.0	-100	-5.5	-134

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
דלק חיפושי נפט 1.	4030	138	-70	-1.7	-82.0
דלק חיפושי נפט 5.	2480	202	-20	-.8	-234
דלק נפט אופ 2	1690	665			+585
פז חיפושי נפט	26258	62.0	-600	-2.2	-83.0
[illegible] 5.0	555	9302	-1	-.2	-398
מ.ג.ג. 1.0	6150 תב	168	+381	+6.6	+306
מ.ג.ג. 5.0	2939	264	+21	+.7	+85.0
[illegible] ב 0.03שח	6200	29.0			-7.0
נפטא ש	2610995	2.0			-1.0

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5484.52	5465.54	[illegible]	509.79	490.83	לפיד	421.29	413.05	[illegible]	1303.69	1257.08
אבוקה	512.8	502.78	[illegible]	243.46	242.02	[illegible]	1867.22	1839.66	[illegible]	2582.16	2561.82
אגמ	250.49	249.41	[illegible]	1525.01	1496.14	לשם	350.87	349.22	עופרי	482.51	471.64
אדיר	1696.93	1663.81	חותם	269.83	264.18	מבצר	1297.13	1272.24	[illegible]	134.77	134.26
אדם	2703.91	2651.66	דליה	598.88	580.55	מגמה	3794.98	3759.72	[illegible]	1733.29	1698.28
אופיר	1966.92	1928.87	דרור	562.57	555.90	מגן	261.85	258.08	עפר	381.47	370.83
אור	450.28	440.97	דקל	438.18	436.33	[illegible]	3717.99	3685.19	צמרת	494.06	490.17
אוריון	144.99	144.26	הדס	412.68	408.04	מגל	401.59	398.07	צוק	123.95	123.46
אורלי	278.28	276.23	ורד	543.14	535.94	מור	1986.06	1955.44	צפיר	1094.09	1071.90
אורן	797.91	794.06	זהבית	2684.19	2623.86	[illegible]	929.65	920.96	[illegible]	558.01	544.29
אייל	3950.34	3854.79	זהר	21804.58	20696.57	[illegible]	26603.97	26177.98	[illegible]	1911.86	1853.71
[illegible]	5565.91	5442.51	זיו	19478.59	19195.79	[illegible]	1005.85	986.02	[illegible]	2379.52	2367.43
איתן	759.68	744.60	זמיר	534.35	525.89	[illegible]	4751.98	4660.96	[illegible]	18873.52	18528.10
אלה	604.05	600.54	זהרית	164.88	161.19	[illegible]	760.28	754.55	רימון	128.58	128.34
אלמוג	674.59	661.40	חליפין	135.97	135.39	[illegible]	387.66	354.[illegible]	רקפת		
[illegible]	104.28	101.92	חלמיש	217.05	212.91	מרגלית	1495.10	1465.91	רשף	416.59	411.04
ארד	360.05	355.67	חן	145.12	144.54	[illegible]	119.89	119.51	שביט	434.85	426.45
[illegible]	175.98	172.15	[illegible]	1491.83	1459.96	מרום	1297.13	1272.01	שוהם	346.41	338.60
אשל	181.31	180.74	טל	6228.05	6154.02	[illegible]	28877.68	28455.95	שדה	458.75	455.66
אתרוג	252.00	250.89	יובל	440.01	434.81	נטף	328.46	326.12	[illegible]	393.33	385.71
בדולח	2617.99	2567.71	יהלום	2511.50	2468.15	[illegible]	518.78	508.17	[illegible]	862.01	849.90
ברוש	548.64	546.14	[illegible]	398.80	395.30	[illegible]	6613.58	6519.64	[illegible]	936.67	914.32
ברק	538.33	535.84	יערה	437.20	427.89	סביון	675.76	664.08	שקד	181.30	180.41
ברקת	315.44	309.54	כוכב	358.65	351.70	סגלית	139.43	136.66	תאנה	257.35	256.34
גביש	1588.63	1557.95	[illegible]	788.66	755.92	סלע	355.16	346.51	תדהר	584.96	582.05
גבע	1115.26	1096.96	כלנית	650.59	659.00	סנונית	513.86	503.81	[illegible]	529.89	523.45
גורן	442.51	434.18	כנפית	262.52	259.99	[illegible]	485.89	397.67	תמר	230.14	229.21
גיא	10185.61	10035.12	כרמל	151.59	148.48	ספיר	186.11	185.17	[illegible]	191.60	190.67
גיל	5395.12	5331.95	כתר	1220.26	1196.19	[illegible]	385.74	381.42	תרשיש	1492.78	1463.85
גלית	631.36	623.65	להב	4860.41	4769.94	עדית	858.06	821.95	תשרי	512.80	511.05
[illegible]	403.28	401.28	[illegible]	123425.38	121448.85	עידן	469.01	482.00			

למרכז עירוני אורט
לחינוך מקצועי
"יד שפירא", רח' נס לגויים, תל-אביב
טלפון 829704, 03-829147
דרושים
★ מנהל טכני – הנדסאי/מהנדס
בעל נסיון (5 שנים לפחות) בהוראה
★ מרכז מגמת פקידות
בעל נסיון בהוראה

ליבטח בע"מ
אבטחה ושמירה
דרוש
קצין בטחון
כישורים: גיל – 26-40
צבא – תפקיד פיקודי
השכלה 12 שנות לימוד
מגורים – רחובות והסביבה
6 ימי עבודה משעה 23.00 – 07.00 טל. 03-731717

דרוש
מפעיל למחפרון
באזור המרכז
052-911211

[illegible] 1981 [illegible]

להיפרשוק תנובה
כפר-סבא
דרוש
עובד
מחלקת בשר
מועמדים מתאימים, תושבי כפר-סבא וסביבתה הקרובה, מתבקשים לפנות למנהל היפרשוק כפר-סבא, מר אבי שטיינפלד.
נא להתקשר טלפונית לתיאום פגישה בטלפון 052-22463, 052-33345
– סודיות מובטחת –

להברת תקשורת גדולה בתל-אביב
דרושה למשרה מלאה
פקידה
בעלת נסיון בהדפסה עברית ואנגלית
נסיון בעיבוד תמלילים יתרון
מתאימות ימנו לתאום ראיון טל. 03-218274 לרותי

צ'מפיון מוטורס (ישראל) בע"מ
יבואנים כלליים של פולקסווגן אודי
במוסך בת-ים
דרושים
מכונאי רכב
בוגרי בי"ס מקצועי ובעלי נסיון.
נא לפנות למר דוד כהן טל' 03-5516235

לאולמי ארגמן
בחולון
דרושים
טבחים מעולים
תנאים טובים
נא לפנות לטלפון: 03-852852

לחברה ממשלתית באזור לוד רמלה
דרושה
מנהלת לשכת מנכ"ל
נסיון קודם והמלצות הכרחיים
פרטים בטלפון: 08-241643

לחברה בענף האלקטרוניקה
דרושה
★ מרכזנית
יכולת שיחה באנגלית חובה
5 ימים בשבוע
תנאים טובים
להתקשר לטלפון 03-779131 לאהובה.

קיבוץ כפר-סאלד מחפש
מורה
לחינוך מיוחד
בבית הספר היסודי (א'– ז')
נא להתקשר בשעות הבוקר לטלפון 06-947535, אחה"צ ובערב 06-947638.

לעסיס מן שיווק בע"מ
דרושים
סוכנים/ות
לקבלת הזמנות בחנויות מכולת בגוש דן.
אך ורק בעלי נסיון יפנו לטל. 03-7511229

הלוח הכללי

לאגודה לתרבות הדיור בתל-אביב
דרושה
מזכירה עצמאית
בעלת נסיון לעבודה עם קהל. הכישורים: שליטה מלאה בשפה העברית כולל הדפסה. רצוי ידע באנגלית. השכלה תיכונית לפחות
לפנות בכתב יד לאגודה לתרבות הדיור (לציין מזכירה) רח' לינקולן 3 ת"א ת.ד. 2035 מיקוד 61201 לפרטים נוספים טלפון: 03-627623

למלון דיפלומט ת"א
הירקון 145
☆ מנהל אירועים/בעל נסיון.
☆ שף מטבח
☆ טבח מטבח חם וקר ועוזרי טבחים.
☆ מלצרים/יות.
☆ חשמלאי מוסמך
☆ מבקר מזון ומשקאות
המעוניינים נא לפנות לקיבה בטל: 03-294422

לאחת מלקוחותינו
חברה מסחרית גדולה
פקידה
למחי שירות
יכולת לעבוד עם קהל
תנאים טובים
נא לפנות בכתב יד
לפרסום "ראובני פרידן"
ויצמן 97 ת"א 62262.

לאולפן לבגרות בת"א דרושה
פקידה
לעבודה במשמרות בוקר ואחה"צ
דרישות התפקיד:
1) תעודת בגרות מלאה
2) כושר מגע עם קהל
נא לפנות בכתב לת.ד. 6609 ת"א עבור פקידה. תנאים טובים למתאימה.

דרוש
מפקח טיב
ואירגון
למתפרות
מאזור המרכז
נסיון קודם רצוי.
[illegible] לת.ד. 2070 הרצליה או לקביעת ראיונות 052-551597

להברת נורקייט
לאזור לוד
דרוש
שף
למטבח
עובדים
5 ימי עבודה בשבוע
נא לפנות לטלפון – 9711090

אופטיקה – רשת שיווק
משקיעים מעוניינים ביצירת קשרים עם:
★ רופאי עיניים.
★ אופטומטריסטים / אופטיקאים.
★ יבואנים ויצרנים בענף האופטיקה.
להקמת רשת חנויות ארצית בפריסה רחבה לשיווק מוצרי אופטיקה – משקפים, עדשות מגע. המעוניינים מתבקשים להפנות הצעותיהם בכתב לת.ד. 65182 תל-אביב מיקוד 61651 עד ליום 5/9/87.

למעונות נעמת
בבני ברק דרושות
עובדות
עם נסיון
בטיפול בילדים.
לקביעת ראיון נא לפנות לנעמת 03-784121-2.

דרוש לצור
ביח"ר למרצפות
1.מנהל עבודה
2.איש אחזקה 3.מלגזן
בעבודה 03-804898
בבית 03-894607

החקלאות שילמה בשנת 1986 – 533 מיליון דולר ריבית

מאת דויד מושיוב

עלות החוב של המיגזר החקלאי בשנת 1986 היה 533 מיליון דולר על אשראי בסך 1.9 מיליארד דולר, דבר זה עולה מתזכיר שנשלח על ידי הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות במשרד החקלאות והאגף המשקי של המרכז החקלאי למנכ"ל משרד החקלאות מאיר בדמאיר בדבר מיבנה היקף האשראי לחקלאות ועלותו לסוף שנת 1986.

התזכיר קובע, כי עלות החוב הישיר בסך 1.25 מיליארד דולר בריבית של 22.4 אחוז היה 280 מיליון דולר ועלות החוב באמצעות מוסדות בהיקף של 650 מיליון דולר בריבית של 39 אחוז היה – 253 מיליון דולר.

לפי נתונים אלה קובע התזכיר מתקבלת העלות הממוצעת המשוקללת בהיקף של כחצי מיליארד דולר. במונחים של ריבית משוקללת מדובר בשיעור 28 אחוז, כאשר מקובלת בעולם ריבית ריאלית שנתית שאינה עולה על 6 עד 8 אחוזים. הריבית העודפת ששלם הסקטור החקלאי בשנת 1986 בלבד מגיעה לכדי 380 מיליון דולר.

התזכיר קובע, כי יתרת החוב של המיגזר החקלאי בסוף ספטמבר 1986 הסתכמה בסך 2.3 מיליארד דולר במחירי אותו חודש לפי ההתפלגות כדלהלן: חוב המושבים (לפי דו"ח ועדת רביד) – 1.1 מיליארד דולר; חוב הקיבוצים (על פי דו"ח בנק ישראל עמוד 128) – 1.2 מיליארד דולר.

התזכיר מציין, כי הריבית ששלם המגזר החקלאי בסך 533 מיליון דולר בשנת 1986 על חוב בסך 1.9 מיליארד דולר אינו לוקח בחשבון חוב בסך 400 מיליון דולר, אשר חלקו ניתן בריבית של אשראי אפור.

כן קובע התזכיר שכאשר מביאים בחשבון, כי בשנת 1985 הריבית הדביטורית היתה גבוהה בהרבה (בכשליש) מהריבית בשנת 1986 הרי ברור, כי תשלומי הריבית בשנה זו היו גבוהים יותר.

מפעל סיאט הספרדי רכש מערכת ממוחשבת ישראלית

מפעל המכוניות הספרדי "סיאט" רכש מערכת ממוחשבת מפיתוח ישראלי. המערכת פותחה על ידי חברת התוכנה "סכם־טכנולוגיה מתקדמת" ונושאת את השם MAPLE. המערכת הישראלית תאפשר לסיאט לחבר מחשבים אישיים למחשבים מרכזיים.

בשלב ראשון נרכשה מערכת MAPLE עבור שלושה אתרים: שניים בברצלונה ואחד בפמפלונה. למערכת יחוברו כ־200 מחשבים אישיים.

ההחלטה לבחור בחברת סכם הישראלית התקבלה לאחר מבדק ממושך, בו נבחנו מוצריהם של בתי תוכנה מובילים בספרד, גרמניה, בריטניה, צרפת ועוד. ה־MAPLE של סכם עברה בדיקות מדוקדקות במתקני סיאט וכן התאמות ספציפיות לצרכי המפעל הספרדי.

התקנת MAPLE תאפשר להנהלת סיאט בקרה טובה יותר על הייצור והניהול באתרים השונים הפזורים ברחבי ספרד. המערכת תאפשר גישה שוטפת למידע ממחשב אשר עד היום הוגבלה למספר מצומצם של אנשי מקצוע שהשתמשו במחשב המרכזי של החברה. בין השאר תהיה גישה למספר של עובדים לנתוני ייצור, הזמנות, מלאי, כספים וכדומה.

סכם הינה בית התוכנה הגדול בישראל. מערכת MAPLE פותחה כולה בארץ. המערכת נרכשה בעבר על ידי חברת UCCEL האמריקאית ומשמשת לקוחות בעלי מחשבים מרכזיים בישראל.

ועדה תובעת פיטורי יורדים המועסקים במוסדות ישראליים

ועדה ציבורית בראשותו של הכלכלן שמואל בהט, שתפקידה להפעיל לחץ על מוסדות המעסיקים יורדים בחו"ל, מתחילה השבוע בפעולתה. הועדה תיפגש עם נציגי המעסיקים הגדולים, שיש מידע כי הם מעסיקים יורדים רבים, ותדרוש מכולם להכין תוכנית קצרת־מועד לפיטורי היורדים הללו.

פעולות הועדה, שהוקמה על־ידי האגודה הישראלית לעצירת הירידה מן הארץ, הפועלת זה מספר חודשים ביוזמת בוגרי תנועות הנוער בישראל, מיועדות "לתת שיניים" למאבק שמנהלת האגודה כנגד תופעת הירידה מן הארץ.

בעבר נערך מיפקד והתגלה כי המוסדות הציבוריים בישראל מעסיקים בחו"ל כ־2700 יורדים.

גד יעקובי פועל להקמת תשתית טלפונים ביהודה ושומרון

מאת דני גוב

שר הכלכלה, גד יעקובי, פועל בימים אלה להכנת תכנית פרישה, שעיקרה הקמה ופיתוח של רשת טלפונים ביהודה ושומרון, עבור התושבים המקומיים והמתנחלים.

השר יעקובי אמר לסופר "דבר", כי ניתן לבצע את הפרויקט על ידי הקמת חברה בינלאומית, שתורכב מחברת הבזק הישראלית ושותפים מקומיים וזרים אחרים, או בכל הרכב אחר. יעקובי אומר, כי הנושא נמצא כיום בבדיקה ובשעה שההצעה תושלם לפרטיה, ייעשה להפעלתה.

בשלב זה נבדקות גם אפשרויות המימון השונות. הצוות הבוחן את הנושא אמור להגיש את התכנית בתוך מספר שבועות.

יעקובי אומר, כי לכשתושלם התכנית יביא את הנושא לדיון בקבינט הכלכלי, לא בממשלה, כפי שסוכם כבר עם השרים יצחק שמיר, יצחק רבין ומשה ניסים.

סגן שר החקלאות ח"כ א. כץ־עוז: על הכלכלנים „לאכול את הכובע"

הכלכלנים, שכה השמיצו את ענף הכותנה בשתי השנים שעברו, חייבים עכשיו – על־פי הבטחתם – „לאכול את הכובע", שכן המחירים עלו ל־81 סנט לליברה כותנה, אף מעבר לתחזיות שהוצגו בשנה שעברה, כך אמר ח"כ אברהם כץ־עוז, סגן שר החקלאות, בפגישה עם מגדלי כותנה בדרום.

ח"כ כץ־עוז ציין, כי לו שמעו לעצתם של הכלכלנים, היה היום שטח של 400 אלף דונם שממה וללא גידול כלל. בפועל תכניס השנה הכותנה למדינת ישראל סכום עד 140 מיליון דולר, כולל גרעיני כותנה.

סגן שר החקלאות ציין, כי היתה זו מדיניות נבונה של ראש הממשלה ומשרד האוצר – לתמוך בענף עתיר ידע ועתיר הון זה בשתי שנות השפל שעברו עליו.

לראשונה בישראל – קו ייצור המבוסס על שני רובוטים

לראשונה בישראל מותקן עתה במפעל תעשייתי קו ייצור המבוסס על פעולתם של שני רובוטים. התקנה מהווה פריצת דרך בתחום הרובוטיקה בארץ, המבוססת על כדאיות כלכלית מוכחת.

המפעל, „מגמא" בקיבוץ גשר, מייצר מגנטים תעשייתיים בעיקר ליצוא. יישומו של מערך הרובוטים מתבצע על ידי „עושפ טכנולוגיות" מהרצליה – בית מערכות לרובוטיקה ואוטומציה.

הרובוט הראשון הותקן במגמא לפני כשלוש שנים ואיפשר עבודה רציפה שלוש משמרות ביממה, במשך 7 ימים בשבוע. „מגמא" הוא המפעל הישראלי הראשון הרוכש בימים אלה רובוט שני לקווי הייצור.

הרובוטים במגמא פורקים את המגנטים ממכבשי הייצור ומעבירים אותם למשטחים מיוחדים.

הרובוט במפעל מגמא בקיבוץ גשר

ארד: ההכרעה על הרפורמה במשק הדלק רק בתחילת ספטמבר

המעורבים ממתינים להכרעת הרשות הלאומית לאנרגיה הדנה בנושא

מאת דני גוב

ההכרעה בנושא הרפורמה במשק הדלק תיפול, כנראה, לא לפני תחילת החודש הבא, עם הגשת מסקנותיה של הרשות הלאומית לאנרגיה, זאת לאחר שביצוע שלב א' ברפורמה, היה אמור להתחיל עוד ב־15 לחודש זה. הרשות מקיימת דיונים בנושא מדי שבוע ואם היא תזדקק לזמן נוסף, יידחה ביצוע הרפורמה לפרקי זמן נוספים.

מנכ"ל משרד האנרגיה, ד"ר נתן ארד, אומר לסופר "דבר", כי אם תאשר הרשות את הרפורמה, תופעל זו לאלתר. "אם הרשות לא תאשר, למשרד האנרגיה תהיה בעיה קשה", אומר ארד. "לפי מיטב ידיעתי, הרשות היא הגוף היחידי במשק, שנכנס לתוך קרבייה של הרפורמה ולומד אותה לפרטי פרטים, גם במהות וגם בהשלכות מההיבט המקומי והזר", מדגיש ארד.

אם לא תאושר הרפורמה על ידי הרשות, שארד אגב, הוא היו"ר שלה, תהיה בכך משום פגיעה קשה במשרד האנרגיה, אומר ארד. הרשות מורכבת משני נציגים ממשרד ראש הממשלה, שני נציגים ממשרד האוצר, שלושה נציגים מהמועצה הלאומית למדעים, שלושה נציגים שהם מנויים של שר האנרגיה והשאר הם נציגי שמונה משרדי ממשלה שונים.

חממה מוגנת ופרוטקציוניסטית

בישיבה האחרונה של הרשות אמר ארד לחבריה, כי לא יתכן, שיימשך המצב בו מערכת הדלק בישראל פועלת כחממה מוגנת ופרוטקציוניסטית. מערכת כזו, אומר ארד, אינה יכולה להיות יעילה ולכן היא גם גובה את המחיר מהציבור ולכן הוצעה הרפורמה כאפשרות אלטרנטיבית.

"אם המערכת מושתת כולה על מנגנון של קוסט פלוס, מוטב שהיא תתנהל על ידי המדינה. או נסכים שתהיה מערכת אחת של קנייה, הובלה, תשתית ושיווק. בסוף זה יגיע למצב בו נתונה רכבת ישראל. המבחן היחידי הוא הישרדות בתנאי תחרות, לא להתחסל, אלא לחסל את השני, את המתחרה", מסביר ארד.

המחלוקת בין משרד האנרגיה וחברות הדלק נסבה היום סביב שלושה סעיפים בלבד ברפורמה, אך עקרוניים במיוחד. על שישה סעיפים אחרים ישנה הסכמה. הסעיפים עליהם יש הסכמה הם:

1 יצירת תשלובת בין בתי הזיקוק (בז"ן) לתעשייה הפטרוכימית.
2. חברות הנפט יוכלו לייבא 10% מוצרים.
3. יבוטלו כל הסכמי השיווק בין חברות הנפט.
4. ימוזגו החברות העוסקות באיחסון הזרמה.
5. תשונה שיטת ההתחשבנות בין מינהל הדלק לבין חברות הנפט.
6. החברות יכנסו למו"מ לרכישת מניות בז"ן.

הסעיפים עליהם חלוקים הצדדים הם:

1. הלאמת מלאי הדלקים.
2. יבוא על ידי צרכנים גדולים.
3. שיווק על ידי בז"ן בשוק המקומי.

הממשלה חייבת לשלוט

"הממשלה חייבת לשלוט. היא קובעת את כללי המשחק וההתנהגות במשק, לכן יש מלחמה. הרפורמה סגורה מכל הצדדים ואין בה פרצות ואנחנו נלחם כדי לממש אותה", אומר ארד ל"דבר".

"ישנם גופים במשק, בין אם ממשלתיים, ציבוריים, או פרטיים ומדובר בעיקר בסקטורים שלמים, שעם הזמן נוצרה בהם מציאות של חזקות או זכויות מיוחדות, הדבר הזה איננו מוסדר על פי חוק, בבחינת 'ככה זה מתנהל – אלה כללי המשחק', זה לא מקובל על צמרת משרד האנרגיה", אומר ארד.

"בחנו את משק הדלק המקומי, הישוונו לאירופה וראינו, ששוק הנפט בעולם עבר מהפכה ולעומת זאת בישראל, שום דבר לא קרה. כפי שמשק הדלק מתנהג היום בישראל יש צורך חיוני בשינוי, או החלטנו ללכת על רפורמה".

"הרפורמה במהותה היא הקטנת מעורבות הממשלה ומתן אפשרויות לגופים עסקיים הפועלים במערכת לקחת סיכונים על מנת להגדיל את הרווחיות ולצאת משיטת החזקה, חלוקת השוק המלאכותית ולפעול במשק תחרותי".

"מה שאנו מבקשים להשיג הוא מצב בו מספר גופים מורשים ייבאו ארצה דלק גולמי. אם הגלם צריך עיבוד, בז"ן יעבד, אבל זו איננה חובה. הגוף שייבא יוכל לעקוף את בז"ן ולשווק ישירות. אנו נחשוף את בז"ן ליבוא מתחרה. בז"ן חייב להתמודד על חייו. הוא חייב להחשף ליבוא מתחרה. באחרונה היו המון הזדמנויות באזור הזה של המזרח התיכון, שהיה זול יותר לייבא מוצרי דלק מאשר לזקק אותם כאן בארץ בבז"ן. לחברות הדלק תהיינה שלוש אפשרויות: או לרכוש מבז"ן, או לייבא בעצמן ולעשות עיסקת זיקוק עם בז"ן, או לייבא מזוקק. אנחנו רק נקבע את מחיר הגג. מה רע בתכנית הזו? הנה, 'גשר' מייבאים פחם לבד וחברת הפחם בלחץ, הם חוששים שלקוחות נוספים יברחו. גשר צריך אמנם כמות זעירה, רק 150 אלף טונות, אבל זה עקרוני, המפעל הזה עשה פריצת דרך בכל האמור בתחרות חופשית במשק מתוקן", אומר ארד.

"המלחמה של חברות הדלק מובנת לי. בכל העולם חברות הדלק נלחמו ברפורמות. אני רוצה להדגיש כי לא יכולה להיות תמיכה במוצר דלק ולכן יש להוציא את המוצרים הללו מצו הפיקוח על המחירים. אם לא יהיה עדכון עלויות, לא תהיה רפורמה. הנושא נמצא בגיבוש והסדרה בין משרד האנרגיה והאוצר. אנו ממתינים לכמה תחשיבים בנדון. כל ראשון בחודש, המחיר יעודכן. אם יהיו שינויים דרסטיים במשך החודש במחירי הנפט, או בשער הדולר, נעדכן גם במהלך החודש, מעלה או מטה. הדבר ייעשה בהתייעצות עם החברות ובמסגרת פורום קבוע".

ההסתדרות מתנגדת ליבוא היצף מפורטוגל

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות הביעה אתמול התנגדות ליבוא היצף של מוצרי טכסטיל מפורטוגל.

מזכ"ל הסתדרות עובדי הטכסטיל, ההלבשה והעור, אמירה אנדריאנוב, עומדת להפגש בימים הקרובים עם שר התעשייה והמסחר אריאל שרון כדי למחות בפניו על ההסכם שנחתם עם ממשלת פורטוגל המתיר יבוא חופשי של מוצרי טכסטיל המסובסדים ע"י ממשלת פורטוגל ונמכרים בארץ במחירי היצף.

לדבריה, עובד טכסטיל בפורטוגל משתכר כ־200 דולר בחודש, דבר המוזיל את המוצר ומתחרה קשות במוצר הישראלי, תוך פגיעה בתעסוקתם של אלפי עובדים ישראלים.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הודיע שההסתדרות תנקוט צעדים למניעת יבוא מתחרה הפוגע, כדבריו, בעובדים הישראלים.

קבוצת התעניינות בבינה מלאכותית צפויה לקום בכנס משתמשי דיגיטל

קבוצת התעניינות אירופית בתחום הבינה המלאכותית צפויה במהלך הסימפוזיון האירופי השנתי של DECUS – איגוד המשתמשים במחשבי דיגיטל – אשר יתקיים ברומא ב־7־11 בספטמבר 1987.

כ־2,000 משתתפים אמורים להשתתף בחמשת ימי האירוע, שבמהלכם יתקיימו כ־400 דיונים המכסים את כל קשת המוצרים והשירותים של דיגיטל. האירוע, אשר ישא השנה את השם „רשתות תקשורת – מסלולים לאינטגרציה", יעסוק בשימוש ברשתות לשיפור התקשורת בין מוצרים, יישומים ומשתמשים. כ־20 משתמשי ציוד דיגיטל בישראל הבטיחו את השתתפותם בכנס.

משק עולמי / ביל כספי

שערי הריבית מושפעים מהתנודות בשוקי הכספים

לעומת הירידה הקלה בשערי הריבית הדולריים, עלו שערי הריבית הניידים בלונדון, בעקבות פירסום כמה נתונים כלכליים על המשק הבריטי, אשר הצביעו על עליה בכוח הקניה של המשק הבריטי. גם האשראי הבנקאי גדל, ויש בכך אינדיקציה ללחצים האינפלציוניים.

בשוקי ההון של מערב אירופה והמזרח הרחוק ירדו שערי הריבית הניידים, שכן הירידה הגדולה בשער הדולר והעליה בשערם של המטבעות האירופיים, פגעו בביקוש לאשראי.

שערי הריבית במרכזים הפיננסיים החשובים בעולם הושפעו מהאירועים בשוקי הכספים וכן מכמה מדדים כלכליים שפורסמו במערב אירופה ובארה"ב.

שערי הריבית הדולריים הקבועים נותרו ללא שינוי, אולם שערי הריבית הניידים ירדו במקצת, שכן פירסום נתוני האינפלציה בחודש יולי (0.2 אחוזים לעומת 0.4 אחוזים בחודש הקודם) מבטל למעשה לפי שעה את הצורך להעלות את שערי הריבית, כדי להתמודד עם העליה בלחצים האינפלציוניים.

ריבית דולרית	
ריבית לנכיון שטרות	5.5
ריבית בסיסית (PRIME)	8.25
ריבית לקרנות הפדרליות	6.63
ריבית ליבור חצי שנתי	7.13
ריבית ליבור – חצי שנתי	
ליש"ט בריטי	10.25
מרק גרמני	4.13
פרנק שוויצרי	4.13
גילדן הולנדי	5.38
יאן יפני	4.13

ירידה תלולה בשער הדולר

ירידה חדה במיוחד נרשמה בשער הדולר במהלך השבוע האחרון. הדולר האמריקאי ירד ב־5.2649 אחוזים ביחס ליאן; ב־3.7476 אחוזים ביחס לפרנק השוויצרי; ב־3.3804 אחוזים ביחס למרק וב־2.8346 אחוזים ביחס ללירה שטרלינג.

הירידה בשער הדולר נגרמה בגלל הנתונים המסחריים, שפורסמו עוד בשבוע הקודם. מתברר שאלה עדיין משפיעים לשלילה על הדולר משום שלפי הערכות של גורמים ממשלתיים ופרטיים אמור הגרעון המסחרי להמשיך ולגדול. במקרה זה תיאלץ ארה"ב למכור מיליארדים רבים של דולרים מדי חודש, כדי לממן את היקף היבוא שלה במיוחד כשהביקוש ההשקעתי לדולרים אפסי ממש.

הדולר גם ירד בעקבות פירסום נתונים כלכליים נוספים המראים בבירור על הצטמקות בצמיחה הכלכלית של ארה"ב. ברבעון השני של השנה הצמיחה הכלכלית המתואמת של ארה"ב (בחישוב שנתי) עלתה ב־2.3 אחוזים בלבד, בניגוד להערכות קודמות של 2.6 אחוזים.

הדולר גם ירד בעקבות „המלצות" של נגיד הבנק המרכזי של ארה"ב ושר האוצר היפני, אשר תמכו בהמשך ירידת שערו של הדולר בגלל הגרעון המסחרי הגבוה של ארה"ב.

השינוי בשער הדולר

מטבע	שער	שינוי באחוזים
ליש"ט בריטי	1.6325	−2.8346
מרק גרמני	1.815	−3.3804
פרנק שוויצרי	1.5025	−3.7476
פרנק צרפתי	6.069	−3.2829
גילדן הולנדי	2.046	−3.3538
יאן יפני	142.15	−5.2649
דולר קנדי	0.7560	−0.5052
שקל ישראלי	1.6095	−0.8135

ירידות במחירי הנפט והמתכות היקרות

ירידה חדה מאוד נרשמה במחירי הנפט ברחבי העולם כשמחיר חבית נפט מסוג טקסס יורד ל־18.9 דולרים החבית, ירידה של 8.12 אחוזים. ירידה היתה גם במחירי הנפט מסוג ברנט הבריטי ובמחיר הנפט מסוג דובאי. גם מחיר הנפט המזוקק ירד כשגלון סולר להיתום נפל ל־0.4984 דולר, ירידה של 6.98 אחוזים.

הירידה במחיר הנפט באה בגלל עודפי התפוקה של מדינות אופ"ק, שכן למרות המתח במפרץ הפרסי המשקיעים סבורים שלנוכח מצב תפוקת הנפט בעולם אין צורך להיבהל מהאפשרות שמצרי הורמוז ייסגרו.

ירידות מחירים נרשמו גם במחיר המתכות היקרות והבסיסיות. מחירי המתכות היקרות מושפעות גם הם מרזרבות גדולות במחסנים בלונדון, כך שביציבות מחיר הזהב בדרום אפריקה לא משפיעה על המחירים אך העדר ביקוש תעשייתי משפיע כלפי מטה.

בסחר המתכות הבסיסיות נרשמו ירידות מחירים בעקבות היצעים גדולים של סחורה מצד משקיעים, שסברו שמחירי המתכות הבסיסיות עלו יותר מדי בשבועות האחרונים.

מחיר העופרת ירד ביותר מארבעה אחוזים ומחיר הניקל והאבץ בכמעט שלושה אחוזים.

מחירי הקומודיטיס

זהב (אונקיה)	456	דולר
כסף (אונקיה)	7.664	דולר
פלטינה (אונקיה)	592	דולר
נחושת (טונה)	1078.5	ליש"ט
אלומיניום (טונה)	1159	ליש"ט
קפה (טונה)	1281.5	ליש"ט
סוכר לבן (טונה)	183	דולר
גרעיני חיטה (בושל)	2.8925	דולר
כותנה (ליברה)	0.7902	דולר
נפט ברנט (חבית)	18.25	דולר
נפט דובאי (חבית)	18.90	דולר

בנק עצמאות למשכנתאות ולפיתוח בע"מ

חברה בת של „מירב" בנק משכנתאות וחסכונות בע"מ

תמצית מאזן ליום 30 ביוני 1987
מותאם לשקלים של חודש יוני 1987 (באלפי ש"ח)

	31 בדצמבר 1986 (מבוקר)	30 ביוני 1987 (לא מבוקר)	31 במרס 1987 (לא מבוקר)
הלוואות	327,322	333,641	330,071
פקדונות בחברה האם	2,546	1,539	2,570
פקדונות באוצר של מדינת ישראל	17	13	13
סכומים לקבל בגין ביטוח הפרשי שער על התחייבויות	12,442	11,417	12,650
אגרות חוב של ממשלת ישראל	2,455	2,389	2,471
מסים נדחים לקבל, נטו	1,669	923	1,228
מזומנים ויתרות בבנקים	1,482	1,148	2,867
משרדי בנק, ריהוט וציוד משרדי	1,817	2,309	2,234
נכסים אחרים	261	606	416
	350,011	353,985	354,520

	31 בדצמבר 1986 (מבוקר)	30 ביוני 1987 (לא מבוקר)	31 במרס 1987 (לא מבוקר)
הון עצמי	14,855	15,605	15,272
פקדונות למתן הלוואות	(★)325,773	329,770	(★)329,929
פקדונות אחרים	(★)7,434	6,749	(★)7,224
התחייבויות אחרות	1,949	1,861	2,095
	350,011	353,985	354,520

(★) מוין מחדש.

דו"ח רווח והפסד
מותאם לשקלים של חודש יוני 1987
(באלפי ש"ח)

	ל־6 חודשים שנסתיימו ביום 30.6.87 (לא מבוקר)	ל־6 חודשים שנסתיימו ביום 30.6.86 (לא מבוקר)
רווח לפני מסים על ההכנסה	1,501	1,003
מסים על ההכנסה	(751)	(748)
רווח נקי	750	255
רווח נקי ל־1 ש"ח ערך נקוב (נומינלי) של הון המניות (בחישוב שנתי)	1,137.9%	387.1%

דו"ח על השינויים בהון העצמי
מותאם לשקלים של חודש יוני 1987
(באלפי ש"ח)

	30.6.87 הון המניות ופרמיה	30.6.87 עודפים	30.6.86 הון המניות ופרמיה	30.6.86 עודפים (הפסדים)
יתרה לתחילת התקופה	14,760	95	14,760	(381)
רווח נקי	–	750	–	255
יתרה לסוף התקופה	14,760	845	14,760	(126)

ל־6 חודשים שנסתיימו ביום (לא מבוקר)

הדו"חות הכספיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות לפיהם נערכו הדו"חות הכספיים השנתיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 1986.

מקבוצת הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

שלום זינגר — יו"ר הדירקטוריון

שלמה קורקידי — מנכ"ל־חבר הדירקטוריון

שערי מטבע חוץ ביום 24.08.87

בנקנוטים:

המטבע	לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה
1 דולר ארה"ב	1.56	1.63	1.56	1.64	1.56	1.63
1 מארק גרמני	0.86	0.89	0.86	0.90	0.86	0.90
1 ליש"ט	2.54	2.65	2.55	2.67	2.55	2.68
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27
100 ינים יפאניים	1.09	1.14	1.10	1.15	1.10	1.15
1 גולדן הולנדי	0.76	0.79	0.76	0.80	0.76	0.80
1 פרנק שוויצרי	1.04	1.08	1.04	1.09	1.04	1.09
1 כתר שוודי	0.24	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.23	0.25	0.23	0.25
1 כתר דני	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23
1 מארק פיני	0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.38
1 דולר קנדי	1.18	1.23	1.19	1.24	1.18	1.24
1 דולר אוסטרלי	1.07	1.18	1.10	1.18	1.11	1.19
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.47	0.79	0.49	0.69
10 פרנקים בלגיים	0.41	0.43	0.41	0.43	0.41	0.43
10 שילינגים אוסטריים	1.22	1.27	1.22	1.28	1.22	1.28
1000 לירטות איטלקיות	1.18	1.24	1.19	1.26	1.19	1.27
1 „סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—
1 דינר ירדני	4.43	4.70	4.52	4.82	4.44	4.75
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.05	0.08
1 לירה מצרית	0.68	0.72	0.67	0.71	0.68	0.74

העברות והמחאות:

המטבע	לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.5975	1.6175	1.5975	1.6175	1.6181	1.5980	1.6076
1 מארק גרמני	0.8770	0.8880	0.8754	0.8863	0.8881	0.8770	0.8811
1 ליש"ט	2.6051	2.6357	2.5984	2.6308	2.6326	2.5999	2.6160
1 פרנק צרפתי	0.2618	0.2651	0.2618	0.2650	0.2652	0.2619	0.2635
100 ינים יפאניים	1.1160	1.1299	1.1191	1.1331	1.1327	1.1186	1.1222
1 גולדן הולנדי	0.7774	0.7871	0.7781	0.7879	0.7877	0.7780	0.7816
1 פרנק שוויצרי	1.0611	1.0744	1.0604	1.0737	1.0737	1.0604	1.0668
1 כתר שוודי	0.2501	0.2532	0.2504	0.2535	0.2534	0.2502	0.2516
1 כתר נורבגי	0.2384	0.2414	0.2387	0.2416	0.2413	0.2383	0.2399
1 כתר דני	0.2274	0.2303	0.2275	0.2304	0.2303	0.2274	0.2288
1 מארק פיני	0.3607	0.3652	0.3611	0.3656	0.3656	0.3611	0.3633
1 דולר קנדי	1.2079	1.2231	1.2073	1.2223	1.2216	1.2065	1.2149
1 דולר אוסטרלי	1.1406	1.1549	1.1414	1.1556	1.1574	1.1430	1.1485
1 ראנד דרא"פ	0.7772	0.7869	0.7765	0.7862	0.7880	0.7782	0.7811
10 פרנקים בלגיים	0.4213	0.4266	0.4215	0.4267	0.4275	0.4222	0.4239
10 שילינגים אוסטריים	1.2449	1.2605	1.2461	1.2616	1.2631	1.2474	1.2547
1000 לירטות איטלקיות	1.2102	1.2254	1.2115	1.2267	1.2267	1.2115	1.2168
1 „סל" (ECU)	1.8148	1.8375	1.8132	1.8358	—	—	1.8250
1 דינר ירדני	—	—	—	—	—	—	4.5977
10 לירות לבנוניות	—	—	—	—	—	—	0.0595
1 לירה מצרית	—	—	—	—	—	—	0.7315

הפועל ת"א תפרד הערב מלארג' והאוהדים מצפים לשובו לקבוצה

מאת משה כהן

רוב אוהדי הפועל ת"א מקווים, שהפרידה ממייק לארג' תהיה זמנית בלבד ומשחק הפרידה לכבודו, שייערך הערב, לא יהיה משחקו האחרון באה"ן.

ראשי הפועל מבטיחים ערב מרגש. כל שחקני העבר של הקבוצה הוזמנו לקבלת תשורות, ואפילו חברי ההנהלה מהעבר הלא רחוק יקבלו שי על פעילותם. כל הכנסות המשחק יועברו למייק לארג'.

בימים האחרונים נראה לארג' עצוב ונבוך, שכן הוא עדיין מאמין ביכולתו להוביל את ה"אדומים" לעונה טובה והפציעה בגב אינה מהווה עבורו בעיה. אולם, ראשי הפועל חשבו אחרת. הם הסכימו לשלם את רוב שכרו לעונה הקרובה והודו שלא רק בגלל הפציעה בגב הוא נפרד מהם. הפועל ת"א אינה זקוקה לשחקן בתפקיד של מייק ואם ניתן להוסיף את יחסיו הצוננים עם מאמנו, משה ויינקרנץ, הסיבות לעזיבתו ברורות.

לחובבי הכדורסל תינתן הערב הזדמנות ראשונה לחזות, בכמה משחקני הרכש של הפועל בפעולה. לינבון מאנכסם, קרל איימס ויונתן דלזל יבכו לפתוח את הופעותיהם במדים ה"אדומים" ברגע יקר.

משה ויינקרנץ אמר אתמול, כי לגביו המשחק הוא יותר בחינת היקרה והצגה לכבודו של לארג' מאשר בחינת יכולתה של הפועל. ויינקרנץ ינהל את מחצית המשחק של הנבחרת ועוזרו ינהל את מחצית המשחק של הפועל.

לאכאן ברסר והארווי לאסוף ישחקו במרכזית שלבי המשחק במדי הכחול לבן. ויינקרנץ מקווה לגבש את הנבחרת ומשחקה מבוסס רבות על יכולתם מתחת לסלים.

הנבחרת תפתח את המשחק עם

לארג'

אלימלך אי ליפין, ברסר, לאסוף, ג'מצ'י וברקוביץ. על הספסל ימתינו בדריכות ארי רוזנברג, אבי באוה, עופר פליישר, אסף ברנע, עדי גורדון, תומר שטיינהאור ונדב הנפלד.

נראה שכל שחקני הסגל ישותפו במשחק, וויינקרנץ עשוי לנסות שיטות משחק שונות. לנבחרת יהיה זה מבחן שלישי לקראת אליפות אירופה דרג ב'.

בשורות הפועל ת"א ישחק ג'ק ויליס, שעבר השנה למכבי ראשל"צ. כל שחקני הסגל ישותפו במשחק והמטרה תהיה להעניק חוויה מרגשת ללארג'.

הפועל ים 87 לברקוזן 86

מאת יצחק קליין

במשחק אימון מרותק ומהפכך גברה אמש קבוצת הפועל ירושלים על סגנית אלופת מערב־גרמניה, קבוצת לברקוזן בתוצאה 86:87 (41:49).

כתבנו אלי גרדנר מוסר, כי לירושלמים ניתנה הזדמנות ראשונה לבחון את שחקני החיזוק, המועמדים להצטרף לקבוצה. הנרי קאר, שהגיע לארץ בסוף השבוע, לא הרשים ומנהלי הקבוצה נוטים לשלוח אותו חזרה לארה"ב. גם בר רוזן, המתנשא לגובה של 2.12 מ', לא גילה יכולת מלהיבה, אבל טרם הוחלט על עתידו. דרל ברידן, שהיה מועמד לחזק את מכבי ר"ג, ישב על היציע והירושלמים הסכימו לבחון אותו כבר מחר, בעת משחק האימון של הקבוצה מול הפועל גליל־עליון.

• נקודות לירושלים: בנס (21), מילר (12), קנז (10), חזן (10), בריארי (9), ברד (9), קאר (8), אכלס (8).

• נקודות ללברקוזן: דוראאק (24), ג'ונסון (18), הדן (9), קרנר (8), בנקה (7), שופ (7), פפרס (6), שטיינהוף (5), שולץ (2).

"קצר" בין מכבי לנבחרת הכדורסל

מכבי ת"א ביטלה משחק האימון שלה עם הנבחרת • שחקני הקבוצה אחרו לאימון הנבחרת על־פי הוראת המאמן ראלף קליין • מנהלי הנבחרת: "אי־הבנה"

מאת משה כהן

העימות בין מכבי ת"א לראשי הנבחרת הלאומית נמשך גם אתמול. זה התחיל באיחורם של ג'מצ'י, ברקוביץ וליפין לאימון הנבחרת המשך בהודעתה של מכבי ת"א על ביטול משחק האימון עם הנבחרת במוצאי שבת.

הנבחרת החלה להתאמן בהיכל הספורט ביד־אליהו ללא שחקני מכבי. מאמן הקבוצה, רלף קליין, טען שלא נמסר לו על האימון הנוסף ושחקניו להופיע כרגיל לאימון הקבוצה, שנערך בבית הלוחם.

ברקוביץ, ג'מצ'י וליפין התאמנו בתחילה בבית הלוחם ובאמצע האימון הם מיהרו להתלבש ויצאו במרוצה לשכונת אפקה ליד־אליהו. הם הפסידו חצי שעה מהאימון.

יו"ר הוועדה המקצועית באיגוד הכדורסל, איתן הפר, אמר בתגובה: "הדבר יעלה לדיון בזמן הנהלת במוסדות איגוד הכדורסל". הפר לא ידע, כנראה, ששחקני מכבי איחרו באישורם של המאמן ויינקרנץ והמנהל מישקה לפרדין.

הם הסכימו לפשרה, לאחר שיחת הבהרה עם ראשי מכבי ת"א. לפרדין וויינקרנץ ציינו, כי היה מדובר באי־הבנה והם מקווים שעימותים דומים ימנעו בעתיד.

בינתיים קיבלו ראשי הנבחרת הודעה ממכבי ת"א על ביטול משחק האימון בין שתי הקבוצות, שנועד להיערך בשבת בראשל"צ. מנהלה הוותיק של מכבי שמואל מחרובסקי הסביר אמש את פשר ביטול המשחק: "אין לנו מספיק אימונים. גם היום יהיו שחקני הקבוצה עסוקים בנבחרת ואנו חייבים להדביק את הפיגור".

באיגוד הכדורסל מנסים כעת למצוא יריבה מכבן אחרת לנבחרת. כנראה שתהיה זאת קבוצת בית"ר ת"א.

• המאמן האמריקאי ברוין קסלר הגיע אתמול לארץ והספיק כבר לנהל אמש את אימונה של הפועל חולון.

הקרחון השוודי שטפן אדברג (מימין) היווה מחסום אדיר בפני בוריס בקר. בקר נכנע ליריבו בשתי מערכות "קלות" בגמר הטורניר בסינסינאטי

שלומית טור תייצג את ישראל באזכרה לי"א במינכן

החיינית העבר המצטיינת שלומית טור, אם לשלושה ילדים, שהופיעה באולימפיאדת הדמים במינכן בשנת 1972, תייצג את ישראל בטקס האזכרה לי"א חללי מינכן שייערך בכפר האולימפי במינכן, בבית ברחוב קונלי 31.

שלומית טור־ניר במשחקי מקסיקו

בטקס ישתתף ראש עיריית מינכן שביוזמתו נערכה האזכרה. ראש העירייה יגיע גם לישראל, מספר ימים לאחר מכן, לחנוכת אכסניית נוער בתל־אביב.

התאריך העברי לרצח הי"א – כ"ו באלול – יחול השנה ב־20 בספטמבר 1987.

סידורים מיוחדים לאירוח משלחת ישראל במשחקי סיאול בארגני המשחקים האולימפיים בסיאול פנו לוועד האולימפי הישראלי והעלו הצעות בקשר לבגורי הספורטאים הישראלים בכפר האולימפי.

הועלו גם הצעות, בהתחשב במשאלות המיוחדות של ישראל, כמו הקמת בית־כנסת, שכן בזמן המשחקים יחול יום הכיפורים. בדרום קוריאה שוהה הצבא האמריקאי וישנה יחידת רבנות בארה"ב.

אמירי – נציג ישראל במשחקי החורף בקאלגרי

יגאל אמירי, יו"ר ההתאחדות לסקי בישראל וחבר בוועדות של ההתאחדות הבינ"ל, יהיה נציג ישראל לאולימפיאדת החורף שתתקיים בקאלגרי, קנדה, בחורף 1988.

למרות הלחץ הרב ועידוד מצד המארגנים, המוכנים לכסות את כל ההוצאות, אין בישראל ספורטאים היכולים לייצג אותנו בבחינה מקצועית.

ענפים חורפים מבקשים הכרת הוועד האולימפי

יו"ר ענפים כמו, פסנק, פיתוח הגוף, בייסבול ומאקונדו, שהוכר לאחרונה, הופיעו באחרונה בפני נשיאות הוועד האולימפי ומסרו נתונים על פעילות לאומית ובינלאומית. הם ביקשו הכרה בהם. הנשיאות תביא משאלתם זו בישיבת הוועד האולימפי השבוע, תוך המלצה לאשרם.

אימון מעופף בגליל עליון

מאת משה כהן

שחקני הפועל גליל־עליון בנבחרת הלאומית מנסים בעזרת מטוסים קלים להספיק להתאמן גם בקבוצתם וגם בנבחרת.

אתמול נועדו לעופר פליישר ונדב הנפלד שני אימונים: בשעות הבוקר בת"א עם הנבחרת ובערב עם קבוצתם בכפר־גלעדי.

באיגוד הכדורסל הלכו לקראתם והסכימו לרכוש להם כרטיסי טיסה מבחנים לת"א. לאחר אימון הנבחרת הלכו פליישר והנפלד לסעוד את ליבם, ואחרי כן הם מיהרו לשדה דב כדי לעלות על המטוס.

גליל עליון תתמודד היום כרבלה מול אליצור נווה דוד המקומית. הגליליים עורכים מחנה אימונים במרכז הארץ.

נצחון לעיוורים על שוודיה 0:11

מאת אברהם תשובה

נבחרת העיוורים של ישראל, המשתתפת באליפות העולם בכדור־שער באנגליה, גברה על שוודיה 0:11.

ישראל תתמודד בחצי־הגמר עם הולנד. במשחק המקביל ישחקו בלגיה ויוגוסלאוויה.

ישראל זכתה במדליית זהב על אירופית פעיים בשלב הבוקים של האליפות.

דרום ומה"ד לחצי־גמר אליפות צה"ל

נבחרות הכדורגל של פיקוד דרום ומה"ד העפילו אתמול לשלב חצי־גמר אליפות צה"ל בכדורגל. היום יקבעו שתי הקבוצות הנוספות שישחקו בחצי הגמר, במשחקים בין אכ"א וחיל־האויר ובין אמ"ן לפיקוד צפון.

אתמול גברה נבחרת מה"ד על נבחרת מקשר"ר בתוצאה 0:2. את השערים למה"ד הבקיעו אמיר אסולין ואלון מתפור.

במשחק השני גברה נבחרת פיקוד דרום על הנח"ל בתוצאה 0:1. יובל מימון הבקיע את השער לזכות הדרום. משחקי חצי הגמר יערכו מחר במגרש אוניברסיטת ת"א.

בית"ר אריאל – הקבוצה הראשונה מעבר לקו הירוק

מאת ג.אשר

בית"ר אריאל תהיה בעונה הקרובה קבוצת הכדורגל הראשונה מעבר לקו הירוק, שתשחק בליגה רשמית מטעם ההתאחדות לכדורגל.

שמעון מגורל, פקיד ההתאחדות לכדורגל, מסר, כי הקבוצה מאריאל נרשמה על־ידי אברהם אוזלאי, שהוא גם מייסדה.

קבוצה חדשה שנרשמה בהתאחדות לכדורגל היא הפועל אייל תל־אביב. קבוצת בת נוספת של הפועל תל־אביב על טהרת אנשי כרם־התימנים.

משרד החינוך יבדוק דרכים לפיקוח על מחירי הכרטיסים

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, הטיל על צוות במשרדו לבדוק דרכים להגברת הפיקוח על מחירי כרטיסים למשחקי ספורט, שהאמירו מאוד לאחרונה.

הבדיקה תנוהל בידי מנהל רשות הספורט במשרד החינוך, יו"ר אורה והיועץ המשפטי של המשרד, אריה בריק. כבן ביקש השר מהצוות אדן־בריק לבדוק שלושה נושאים נוספים: היעדר הסדר ביטוח לאומי הולמים לספורטאים למרות שהם משלמים כנבדדם למוסד לביטוח לאומי, העברת הספורט הייצוגי למקצוע ושיטת ההסגר החל על ספורטאים מגיל צעיר ביותר.

השר החליט לבדוק נושאים אלה בעקבות פגישה שקיים לאחרונה עם כתבי הספורט בבית העתונאים בתל־אביב. העתונאים טענו, כי מחיר הכרטיסים עולה כל העת ואין פיקוח מינימאלי של הממשלה. השר נבון החליט על הבדיקה למרות שהנושא אינו מצוי בתחום משרדו, אלא בתחום האחריות של משרד התעשיה והמסחר.

נבון ביקש מהצוות שמינה לבחון תחומים אלו ולהמליץ בפניו על דרכים לטיפול בהם במסגרת חוק הספורט, שהוגש לאחרונה ע"י השר לכנסת ואושר בקריאה ראשונה, או במסגרת חוקים אחרים או הסדרים מיוחדים. הוא ביקש גם לדעת מהו הנסיון בתחום זה במדינות אחרות. לאחר שיקבל מהצוות חוות דעת והמלצות, יכנס השר את הגורמים הנוגעים בדבר, כדי להחליט על המשך הטיפול.

בית"ר תל־אביב 2 הפועל בת־ים 1

מאת שמואל קליגר

בהעדרו של ניסים כהן, שהבתק עם קבוצתו – בית"ר תל־אביב – נמשך, גברו התל־אביביים על הפועל בת־ים מהליגה הארצית בתוצאה 1:2.

המשחק היה משעמם ודל אירועים. רוני צמח חזר לביא הבקיעו לבית"ר, בעוד שיצחק רחוליו הבקיע את השער הבודד לבת־ים. המשחק הזה במגרש האימונים של בית"ר תל־אביב בהדר־יוסף.

שמשון תל־אביב 3 מכבי יפו 0

דורון רבינוביץ שוהה כבר בקבוצת שמשון תל־אביב, כמו דג במים. עובדה: אתמול היה שותף פעיל לנצחון הולך בשיעור 0:3 על מכבי יפו. רבינוביץ אף התכבד בהבקעת אחד השערים, בעוד ששני השערים הנותרים הובקעו על ידי צהל ארמוני.

• קבוצת הפועל תל־אביב תשחק היום עם מכבי יפו בבלומפילד. המשחק הוקדם לשעה 5 בגלל משחק הכדורסל לכבודו של מייק לארג'.

• אלון נתן, שחקן מכבי תל־אביב, סובל ממתיחה בשריר רגלו ושיתופו בשבת, בגביע לליגה מול בית"ר ירושלים, מוטל בספק.

• אבי גולדר ממשיך במגעים עם מכבי פתח תקוה ונראה, כי יחתום על הסכם. לעומת זה נראה, כי היחסים בין שבתאי לוי והפועל תל־אביב עלו על שרטון.

דלתא גליל אימצה כדורגלני מכבי ת"א

מאת ג. אשר

הסכם חסות בין דלתא גליל תעשיות בע"מ וקבוצת הכדורגל של מכבי תל־אביב נחתם אתמול במעמד מסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב. כדורגלני מכבי ילבשו החל מהעונה הקרובה חולצות הנושאות את שם חברת הטקסטיל דלתא.

מנכ"ל דלתא גליל בע"מ, דב לאוטמן אמר, כי מתן החסות למכבי עולה בקנה אחד עם המדיניות שאומצה על ידי החברה לפני 11 שנה – לשלב את המפעלים בחברה ובקהילה. במסגרת זו משתתפת דלתא במימון הפעילות הספורטיבית של קבוצות כדורסל, כדורגל וכדורעף בישובים, שבהם יש לדלתא מפעל כלשהו.

מנכ"ל דלתא ציין עוד, כי מזה כמה שנים מתנשא בעולם תהליך מובהק של מעבר ללבוש קל וספורטיבי, גם בימי החול. דלתא עוברת לייצר בגדים לשעות הפנאי.

יו"ר אגודת מכבי תל־אביב, אלוף בוקשפאן אמר, כי מכבי פונה לחברה גדולה ויוקרתית כדלתא לשם קבלת חסות במסגרת המאמצים שהנהלת המועדון מקדישה לשינוי תדמיתה ולהפלאת קרנה של הקבוצה. "אני מאמין שמכבי תל־אביב פותחת עידן חדש ומכאן ואילך תשתדל לחזור למקורותיה ולשאוב מתוכה את שחקני העתיד והמאמנים", אמר היו"ר.

עוד אמר בוקשפאן, כי במכבי 14 קבוצות נוער ובין 250 עד 300 בני נוער. בבית הספר לכדורגל מתאמנים 500 ילדים.

בוקשפאן ציין כי יש לראות את הקבוצה הבוגרת כעסק כלכלי. הוא אמנם הנה עונה קשה, אך הבטיח שהשחקנים יקבלו את שכרם. מכבי הכינה את עצמה לפתרון הבעיות הכלכליות.

בוקשפאן הודיע על הקמת קופת גמל לשחקני הקבוצה. מטעה יופרש סכום ממשכורתם לטובת הקופה.

כן הודיע על הקמת שני מגרשי אימונים בקרית שלום.

מנהל הועל באגודה, גיורא שפיגל, אמר שצריך להחזיר את הקהל למגרשים.

חובות הפועל לוד ידונו ביום ד' הבא

מאת שמואל קליגר

בנושא החובות המעיקים של הפועל לוד יבוא ביום רביעי של השבוע הבא בפני ועדת הגזברות העליונה של ההתאחדות על ידי גרעה בן ישראל ויעקב ישר.

אתמול נעשו נסיונות להגיע מעט הבנן לקבוצה. המתווכים של הפועל לוד והמוסדות, הפועל וכן גורמים פרטיים, הגיעו להצעה סכום של כמה עשרות אלפי שקלים, אך הפתרון אינו נראה עדיין באופק.

בפגישה בין מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, ויעקב ישר, [illegible] שאפשר יהיה להגיע להסדר בזית את הרעת.

גם השחקנים של הקבוצה, המאיימים שלא יחזרו להתאמן עד שיסולקו החובות, נתבקשו בפגישה על־ידי נציגי הפועל לתת כבוד ולבוא לקראת. אוהדי לוד נתבקשו לתרום כספים, כמקובל במקרים קשים כאלה בקבוצות אחרות, בבקשה להסכין מול משרדי הפועל.

יעשה גם מאמץ להגיע להסדר עם שלטונות מס הכנסה, לגבי הפרדי חובות. אבל נראה כי השחקנים יתבקשו לקבל הסדר זה.

[illegible]

נצחונות למכבי נתניה בגרמניה

מאת ניסן פרידמן

מכבי נתניה זכתה לשני נצחונות במשחקי האימון שערכה במערב־גרמניה. כוכב המשחקים היה יגאל מנחם שהבקיע בסך הכל ארבעה שערים.

במשחק הנצחון על פרוסונה קלן, 2:4, הבקיע מנחם שלושער, כשאת השער הרביעי הוסיף שלום תקווה. במשחק הנצחון על קבוצה איטלקית, העושה בגרמניה, 0:4, היו ארבעה כובשים: מנחם, דוכן גבאי, עוזי עוזיה העולה הצעיר, פול ריידיס.

גם שחר מועמד לתפקיד מ"מ היו"ר

מאת ג.אשר

סיעת הפועל בהנהלת ההתאחדות לכדורגל החליטה אתמול לדחות את ההכרעה בדבר בחירת בעלי התפקידים, כולל תפקיד המ"מ, לאחר שחבר ההנהלה דב שחר הודיע על כוונתו להתמודד מול חיים ציפר על תפקיד מ"מ היו"ר.

סיעת הפועל התכנסה אתמול בשעות הצהריים לישיבה ראשונה במשרדו של מזכ"ל הפועל, יצחק אופק. הפגישה היתה קצרה ונועדה כמבנה חלק מחברי הסיעה. דב שחר הודיע במהלכה על כוונתו להאבק על תפקיד המ"מ. עובדה זו גררה רוויה בזירת ממלאי התפקידים.

חיים ציפר, יו"ר הפועל תל־אביב, הוא המועמד המועדף של היו"ר שאול סוירי לתפקיד מ"מ יו"ר ההנהלה. גד אגוזי מועמד לתפקיד הגזבר ולפיכך מועמדותו של שחר גרמה לבעיות, שגררו דחיית ההכרעה.

לדברי סוירי, נדחתה הישיבה בגלל העדרם של מספר חברים ולאו דווקא בשל מועמדותו של שחר לתפקיד המ"מ.

ביום שני הקרוב תתכנס הנהלת ההתאחדות לכדורגל לבחור את בעלי התפקידים: ראשי ועדות, חברי ועדות וכמובן מ"מ וגזבר מטעם סיעת הפועל.

נעילה למשחקי פאן־אמריקה באינדיאנפוליס. קלי גריסון־סטיבס עם הדגל האמריקאי. מעט שיאים, הרבה מחלוקות פוליטיות ותקריות בין קובנים לקובנים גולים

סווירי: יוקם מטה פעולה לשיווק וקידום הכדורגל

מאת ניסן פרידמן

הספירה לאחור הגיעה ל־10. עוד עשרה ימים בלבד נותרו לפתיחת עונת הכדורגל 1987/88, אך עדיין אין הדים מכיוון ציבור חובבי הענף בישראל. יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סוירי, מאמין כי זהו רק השקט שלפני הסערה.

בשבת הקרובה ייערכו לחימום הקנה משחקי חצי גמר גביע לליגה בהשתתפות ארבע הראשונות מאשתקד, בית"ר ירושלים, בני־יהודה, מכבי ת"א והפועל לוד, הנמצאת עדיין בעיצומו של משבר. באמצע השבוע יתקיים משחק הגמר.

אומר סוירי: "אני מאמין שעם תחילת המשחקים בשבת הבאה, יתעורר קהל האוהדים ויחזור לנהור למגרשים. אבל, יחד עם זאת, אנו עומדים לנקוט בצעדים משלנו. בשבוע הבא נזמן את כל ראשי האגודות הלאומיות, כדי להקים מטה פעולה משותף לנו ולהם בתחום השיווק לקידום בכירות. בקרב האגודות בישראל אין מספיק מודעות לנושא זה".

האם השקט בקרב הציבור, בשלב כה מתקדם לפני הליגה, לא מדאיג אותך?

סווירי: "לא הייתי אומר שמדאיג. העונה המתקרבת אינה באה לידי ביטוי הולם בכלי התקשורת, כיוון שכולם עסוקים בליגה הבלגית. כותבים על השחקנים הישראלים שעזבו לאירופה ולא מתייחסים כמעט לליגה שלנו. אבל, ההכנות בסדר ואני מאמין שהכל יהיה מוכן לשבת הבאה".

ישנן עדיין קבוצות שלא מוכנות. האם השנה זה מדאיג יותר מהשנים שעברו?

סוירי: "זו תופעה רגילה. יש בעיה גדולה עם הפועל לוד בלאומית והפועל יהוד בארצית, אבל לא יכול להיות שלא יימצאו פתרונות עד תחילת הליגה. מטפלים בנושא".

כוכבים עזבו, הציבור די אדיש, אתה חושש מירידה בענין וברמה?

סוירי: "אני מקווה שהשינוי בשיטת המשחקים יחפה על מעבר כוכבים לאירופה. הליגה יכולה להיות מרתקת ובעיקר תקופת הפליי־אוף".

גביע ספרדי לליברפול: השוער גרובלאר והבלם האנסן מקבלים אותו מידי ראש עיריית מדריד לאחר נצחונם על אתלטיקו המקומית

למחלקת שירות תל־אביב דרושים
קבלני שירות עצמאיים
★ בעלי רקע טכני.
★ בעלי רכב (טנדר או מסחרי, במצב תיפעולי תקין).
★ העבודה באיזור גוש דן ונתניה.
מועמדים מתאימים יפנו למר שלמה גלאון, רח' המסגר 9, ת"א. טלפון 03-379712. בין השעות 09.00-10.30.
אמפא

THE DANS ★★★★★ חברת מלונות דן בע"מ
למלון דן תל־אביב
דרושים/ות
Chef de Partie
פקידי קבלה (בוגרי תדמור)
בטלר (שפת אם אנגלית)
חשמלאי מוסמך
שרברב
מתאימים/ות יפנו למח' כ"א בטל' 03-241111

THE DANS ★★★★★ חברת מלונות דן בע"מ
למלון דן פנורמה חיפה
דרושים/ות
סגן שף
טבחים סוג 2
– עם נסיון במלון 4-5 כוכבים
חשמלאי מוסמך
מתאימים/ות יפנו למח' כ"א בטל' 04-352222 04-352231

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920
משרה פנויה מס ח/308/87
במחלקה לכספים בתל־אביב
דרוש
מנהל חשבונות
כישורים דרושים:
★ סוג 2 בהנה"ח לפחות
★ נסיון מוכח של 2-3 שנים בהנה"ח ממוחשבת
★ רצויה שליטה באנגלית
הדרגה המוצעת: לפי כישורי המועמד
תאריך אחרון להגשת הצעות 8/9/87

לסיברידג' ספנות בע"מ
דרושים:
1. איש/אשת מכירות
– מנוסה במכירות
– שולט/ת בעברית ואנגלית
– נסיון בתובלה ימית, יתרון
2. פקיד/ה
– הדפסה עברית־אנגלית
בדבר פרטים נא לפנות: סיברידג' ספנות בע"מ ת.ד. 3552 פתח־תקוה

דרוש
מנהל מכירות ארצי
למפעל לייצור כימיקלים
הכישורים הנדרשים:
השכלה על תיכונית, רצוי בשיווק, נסיון במכירות ובניהול מכירות, כושר ארגון ביכולת ניהול משא ומתן, יחסי אנוש טובים.
מקום מגורים מאיזור ת"א ודרומה.
לפנות לת"ד 39808 תל־אביב 61397 עבור "מנהל מכירות".

דרושים עובדים
למחסן עיתונים
ידיעת שפות זרות הכרחית.
העבודה היא גם במשמרות.
לפנות לסטימצקי, בית הדר, רח' הרכבת 22, תל־אביב, לכח־אדם

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981

עמיגור
שותפות של איכות
דרוש/ה
עובד/ת לטיפול מנהלי
באוכלוסיה הגרה בשיכון ציבורי
אזור העבודה: חולון, בת־ים, רחובות
דרישות התפקיד:
★ בוגר/ת תיכון עם בגרות
★ רכב פרטי
המעונינים יפנו לגב' יפה טלפון: 03-624345-9.

תשלובת דנשר
לחברת תמרוקים
דרושות
דיילות יופי
לכל חלקי הארץ
★ הופעה נאה
★ מעל גיל 30
נא לפנות מיום א' טל' 03-9233273 לשושי

צעירים!!!
אינטלגנטים
בלבד
למכירות בענף הפרסום
כסף, ענין והשתלבות בענף מלהיב
03-622704 לבעלי נסיון תנאים מפתים.

פילום בע"מ
דרושים
★ מחסנאים טכניים
עם נסיון בענף האלקטרוניקה ומוצרי חשמל.
★ טכנאי טלוויזיה
מנוסים
לפנות בשעות העבודה רח' הצפירה 19 תל־אביב ע"י התחנה המרכזית

לחברה לעמילות מכס
דרושים
פקידים/ות
למחלקת יבוא לעבודה במשרד
03-654361
סודיות מובטחת

לחברת ביטוח בת"א
דרוש
מנהל/ת חשבונות
עם נסיון
03-292836

למשרד אדריכל דרושה
מזכירה
5 ימי עבודה 8.00-14.00 בעלת נסיון וידע בהדפסה
03-455234

לפנימיית ילדים ליד נתניה
דרושים
מדריך חברתי
מטפלת קבוצתית
עובד/ת סוציאלי
עובדת חדר אוכל
053-663035

דבר היום

דתיים מול חילוניים

ישראל היא מדינת היהודים, אך לאו דווקא מדינת הדתיים – ולא רק משום שבציבור הדתי יש גם זרם הרואה בהקמת ישות ממלכתית רחוקת-הקץ המסרב להשלים עם קיום המדינה בחלוף ארבעים שנה. בהגדרתה העצמית כמדינת יהודים נטלה על עצמה ישראל במודע את אפלייתן של דתות אחרות לרעה, בהשוואה לבני-הדת שהקימו לעצמם מדינה לאחר שהופלו בתפוצותיהם לרעה ואף להשמדה. אבל ישראל נמנעה במכוון מלאפיין יהודים מיהם – ועל אחת כמה וכמה להפלות דתיים לטובה, לעומת חילוניים. העמימות המשמשת תחליף להפרדת הדת מהמדינה הועילה כל עוד קיבלו על עצמם הרוב החילוני והמיעוט הדתי את כללי-המשחק, אך כשנמסה הקפאת-המצב („סטטוס קוו") בלהט התפרעויות, מתבקשת מאליה הפרדה מחודשת – אם לא של הדת מהמדינה, לפחות של הדתיים מהחילוניים.

ההתמקדות התקשורתית באירועים שוליים עושה עוול לבעייה המהותית. גזיזת הפיאות בירושלים והכאת העיתונאים בחיפה היו אמנם תקריות חמורות ומגונות, אך המחלה הקרויה כפייה דתית והמעוררת נוגדנים חריפים זקוקה לטיפול גם בלא עדותם של חרש, שוטה, קטן ועיתונאי.

מתוקף סיבות ידועות, ביניהן עוצמתם הפוליטית של שותפים זוטרים במערכת ממשלתית הנשענת על ברית גדולים עם קטנים, מצליח המיעוט הדתי לרדות ברוב החילוני. המאבקים מתנהלים על חלקתם המתכרסמת של החילוניים, משום שהדתיים אימצו לעצמם את הכלל הצה"לי של העברת המלחמה לשטח האוייב. הכל מתייחסים כאל תופעה טבעית להתקוממות הדתיים נגד הקרנת סרטים בערב-שבת בירושלים החילונית; איש הדי אינו מציע לערוך מרוץ-רכב בימי שבת ומועד במאה שערים. נסיון זה של הדתיים – ומוטב להבחין בין חרדים לבין מתונים – לטעון „כולה שלי", לעומת „חציה שלי" של החילוניים, אסור שיביא לכירסום נוסף בחופש מהדת. מופרכת מעיקרה הטענה החרדית, כאילו מול הערכים הדתיים עומדת ריקנות חילונית. גם החופש לנהל חיים בלא אמונה בציווי אלוהי או במימסד רבני הוא ערך, שאינו נופל מערכיהם של הדתיים.

ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה להיעשות לרשת רופפת של גטאות, דתיים מכאן וחילוניים מכאן. אם לא ימצא הציבור הדתי מנהיגות נבונה ואמיצה, שתפקח את עיניו, תבוא הפרדת-הכוחות רק לאחר ההתנגשות.

משמעויות הניתוח

מאת נתן רוטנשטרייך

עומד כאן כלל של אתיקה רפואית: בראש ובראשונה לא לפגוע, ואם היתה פגיעה, מבקשים למנוע את המשכה. סברה היא, כי מי שהתחיל בפגיעה עלול להמשיך בה ומכל מקום אין להניח לו לגמור

למלה „ניתוח" שתי משמעויות בעברית: „ואת האיל נתח לנתחיו", כלומר הפרדה בין האברים או ניתוחם. מבחינה זו ניתוח הוא התערבות באורגאניזם וגם נתיחה של אברים בכלל ולאו-דווקא כדי לכוון את תפקודם ולהביא להבראתו של האורגאניזם.

המשמעות השניה של „ניתוח" היא הפרדה מושגית או מחשבתית: אנו מדברים על „ניתוח המצב" או על „גישה ניתוחית לעניין". מסתמא היה בעיניהם של מי שקבעו שמוש לשון זה – שהוא מאוחר יותר מן המשמעות הראשונה של נתיחת אברים, המופיעה בתנ"ך – קשר בין המשמעויות השונות: ניתוח מחשבתי והצגתו באמצעות מלים נראה כקשור להפרדה של העניין הנדון למרכיביו או כפירוקה של התרכובת לחלקיה. סביר איפוא להעתיק את המשמעות של ניתוח, כהתערבות ממשית מפרקת, לתחום האחר של ההסתכלות והבירור הנלווה אליה.

ב.

בשפות שונות מפרידים בין כירורגיה לבין אנאליזה: כירורגיה פירושה עבודת יד או ידיים ואילו אנאליזה פירושה פירוד או פירוק. בשפות שונות משתמשים לגבי המעשה של הכירורגיה גם בתיבה „אופראציה". וגם זו משמעה מעשה או פעילות. כירורגיה מבליטה את המעשה כמעשה של היד וכאשר הפעילות מועתקת לתחומה של הרפואה, יש מכשירים של התערבות באורגאניזם, שאינם רק בגדר של פעילות של היד אף הם המשכה.

הקשר בין הפעילות הרפואית המנתחת לבין המעשה בא לידי ביטוי גם במה שנשתגר בזמן החדש, בעקבות ההתפתחויות הרפואיות. כוונתי למונח „מאלפראקטיס", כלומר פעילות רעה, שלא לומר מרושעת; משתמשים בכך לגבי התערבות רפואית שיש לה תוצאות לרעתו של החולה או של האורגאניזם שלו. בגלל תוצאה זו של הפעילות הניתוחית, כלומר כירורגית אך לאו-דווקא כזאת, נתבע האחראי למעשה לשאת בתוצאות מעשהו. בגין ההפרדה – ניתוח – בין נתיחת הגוף לבין הבנות המצב או המעשים שנעשו, יכול אדם לנתח את שנעשה או את שעשה; במקרה האחרון הוא אף יכול לעמוד על במה ולהשמיע ברבים את ניתוחו על ניתוחו.

ג.

מה קורה כאשר המנתח, כלומר מי שהתערב במהלכה של המציאות ולא דן בה בלבד, נדרש להפסיק את מלאכת הניתוח שלו מאחר שאומרים לו לצאת מחדר הניתוח מדוע אומרים לו זאת? נראה כי בשעת מעשה השותפים לפעילות או אולי המשקיפים עליה, שהוטל עליהם לעשות כן, הגיעו לידי מסקנה שיש כאן מעשה של „מאלפראקטיס"; על כן, כדי שרע לא יגרור רע, דורשים המשקיפים מהמרשה להפסיק את פעילותו.

החשש הוא שמדובר כנראה ב„מאלפראקטיס" ומכל מקום, עומד כאן כלל של אתיקה רפואית והוא – בראש ובראשונה לא לפגוע. אם היתה פגיעה, מבקשים למנוע את המשכה. סברה היא, שמי שהתחיל בפגיעה עלול להמשיך בה ומכל מקום אין להניח לו לגמור. כל זה משום שהריפוי במיעוטו הוא פגיעת הזדרדרות נוספת. הדבר אמור גם לגבי הפסקת הפעילות הכירורגית, כאילו הכירורג יוצא וחצי מלאכתו בידו: תאוות הכירורג להתחיל ולהמשיך אינה בגדר צידוק.

ד.

בכל שאנו עומדים על הקירבה הגלויה לעין מבחינה ביטויית, יש הבדל בין ניתוח כמעשה לניתוח כפעולה של התבוננות. רק על הראשון נאמר: הניתוח הצליח אך החולה מת. זה כוחו של המעשה לעומת המלים, לרבות הציטוטים. ועל כוחו של המעשה אנו בוכים.

מערכות נשק לשנות ה־2000

מאת אורי שחר

הרחבת רעיון מטוס שנות ה־2000 לאופציית פיתוח מרכיבי עוצמה בטחונית לשנות ה־2000, תפתח סיכוי להפיכת ההסתבכות ב„לביא" למנוף להישגים טכנולוגיים, תעשייתיים, משקיים, חברתיים ובטחוניים

אחת ההצעות להיחלצות ממשבר ה„לביא" גורסת הימנעות מייצורו והמשך העיסוק בפיתוח מטוס שנות ה־2000, תוך ניצול התשתית הטכנולוגית ששירתה את ה„לביא". בעלי הצעה זו שואפים לנצל ככל האפשר את הקידמה הטכנולוגית התעשייתית הקיימת ולהימנע ככל האפשר מלאבד סכומים שהושקעו עד כה בפיתוח ה„לביא". האופציה הזאת חייבת להיות מעוגנת באסטרטגיה הלאומית, כי תהיה לה השפעה ישירה על כיווני ההתפתחות של התעשייה, המשק והחברה, וכן על התחום המדיני ועל בניין הכוח ובשלב מאוחר יותר – על תורת הבטחון.

ההצעה, כפי שנמסר, מעוררת התנגדות וביקורת. לדעתי, פשוט, אינה בשלה דיה. לחץ הזמן גרם, ככל הנראה, שתצומצם לזווית-ראייה צרה מדי. אבל אין פירוש הדבר שהיא לוקה בחוסר רצינות. אם תוצג במקומה אופציה רחבה ומעמיקה יותר, יגדל הסיכוי להפיכת ההסתבכות ב„לביא" למנוף להישגים טכנולוגיים, תעשייתיים, משקיים, חברתיים ובטחוניים בשנות ה־2000. בד בבד, בעקבות „הבראת" שיטת קבלת ההחלטות בנושאים מרכזיים, עשויים לצמוח למדינה יתרונות בתחומים רבים. בזמנו צוטטו דברי שמעון פרס לאמריקאים, כי ה„לביא" הוא בשבילנו מה ש„מלחמת הכוכבים" היא לארה"ב. אופציה אחרת עשויה לקרב את ישראל לסטאטוס המדעי, הטכנולוגי והתעשייתי ולנגזרות של סטאטוס כזה, יותר מכפי שתקרב אותה „אופציית מטוס שנות ה־2000". במקום זו צריך לדבר על „אופציית פיתוח מרכיבי עוצמה בטחונית לשנות ה־2000".

הצעד הראשון לקראת אופציה חדשה זאת הוא להפסיק לאלתר את פרוייקט ה„לביא" במרכיבי ההיערכות לייצור של יותר משני אבות-הטיפוס הקיימים, להפסיק את ההיערכות לייצור סידרתי ואת ההיערכות במרכיבי הפיתוח שמעבר לחלק הייחודי והמבצעי מכלל האוויוניקה החדישה (רכיבים שאפשר לבחון אותם רק ב„לביא", ייבחנו בשני אבות-הטיפוס הקיימים; רכיבים אחרים מבחנם יידחה או שייבחנו על מטוסים אחרים). בד בבד דרוש שינוי יסודי במדיניות טיסות הניסוי – היינו, יש להימנע מטיסות לפתיחת מעטפת תחום טיסה ותחומי חימוש, ולצמצם את הטיסות בהדרגה למינימום ההכרחי לניסוי רכיבי האוויוניקה הייחודיים. כל זאת בכפיפות לכך שצריך לקבוע – כי את ה„לביא" עצמו לא ייצרו בשביל צה"ל וגם לא בשביל מדינה זרה. זה אמנם צעד לקראת „חיסול" ה„לביא", אך עדיין אפשר יהיה להפיק ממנו את ההשקעה להקמת חלק מנדבכי „אופציית פיתוח מרכיבי עוצמה בטחונית לשנות ה־2000" – אפילו אם לא תהיה אופציה זאת דווקא מטוס ישראלי חדיש.

עם מרכיבי העוצמה הבטחונית נמנים, כמובן, אמצעי הלחימה העתידיים. אלה צריכים להיגזר מניתוח שדה הקרב העתידי של שנות ה־2000 (צה"ל עסק בניתוח לשנות ה־90), אבל גם מניתוח מגמות ההתכנויות טכנולוגיות. לאור ניתוחים אלה צריך לאתר את הבעיות המבצעיות הן בשדה הקרב הצבאי והן בתשתית הטכנולוגית ובהתאמתה לדרישות המבצעיות. לאור ניתוחים אלה יש לאתר את התחומים שלישראל עשוי להיות בהם יתרון יחסי – מבצעי, טכנולוגי ואנושי – בשלבי הפיתוח, הייצור והשימוש המבצעי. ליתרון יחסי יחשב בעיקר אמצעי שיהיה מכפיל כוח, ורק בעדיפות נמוכה מזו של אמצעי שיתרונו קיים ומשמעותי גם אם אינו בגדר מכפיל כוח.

במקביל יש לנתח את מגמות ההתפתחות המשקית בתחומים התעשייתיים, התעסוקתיים, הכלכליים והפיננסיים. כששוקלים אם להיכנס לפיתוח האמצעים יש להביא בחשבון את ההערכות לגבי סיכויי היצוא, לגבי ההשלכות המדיניות (מרכיבי התלות: התחרות על שווקים: השותפות במימון, בייצור וביצוא עם מדינה עמיתה וכיצד ישפעו יחסיה של ישראל עם מדינות אחרות בגין שותפות זאת; מרכיב התרומה לאיתנות המעמד המדיני, האזורי והבין-לאומי, של ישראל). במסגרת השיקולים הללו יש לבחון את התרומה של כל אמצעי בנפרד ושל שילוב כלל האמצעים בתחום הבטחון הצבאי (אמצעים להרתעה, להפתעה, להגנה, להתקפה ולהכרעה); כן יש לבחון את ההשלכות על מבנה הכוח הצבאי ועל הפרופורציות בין מרכיביו השונים.

בחישוב העלויות הכלליות של האמצעים יש להביא בחשבון את עלויות השינויים הצפויים (או החסכון) במבנה הכוח. בד בבד, מול בחינת כל אמצעי, יש לבחון את ההשפעה הכלכלית של כל מבחני הרגישות בנפרד אך גם של כולם יחד, כלומר – לצמצם למינימום את ההפתעה בסדרי גודל שלמים, לקראת אפשרות שיופיעו בעת ובעונה אחת רוב המשתנים שהובאו בחשבון, כך שעשוי לשנות את היקף העלות החזויה.

(רשימה ראשונה בסידרה)

תודות להיעדר חוקה

מאת זאב טריינין

מערכת החוקים הקיימת בישראל, מן המתקדמות בעולם, לא פתרה את כל בעיות המדינה, ואין יסוד להניח, שחוקה היתה מיטיבה ממנה לפתור אותן

נושא חקיקת החוקה צף ועולה אצלנו מדי פעם. לאחרונה עשתה קבוצת פרופסורים מאוניברסיטת תל-אביב את הנסיון הרציני ביותר לקידום החקיקה: ניסחה הצעת חוקה ובה 206 סעיפים. זו מתבססת על חוקים שנחקקו ועל רעיונות שאנשיה גיבשו, בהם אחד הקורא לשינוי יסודי במעמדו ובתפקידו של ראש הממשלה: על-פי הצעה זו יהיה ראש-הממשלה בעל הסמכות הביצועית הראשונה במעלה במדינה, והוא לא ייבחר ליותר משתי תקופות כהונה רצופות, משהו בדומה למוסד הנשיאות בארה"ב.

הפראדוקס בהצעת החוקה של הקבוצה הוא בכך, שאילו היתה חוקה בארץ עוד בראשית ימיה של המדינה, ספק רב אם היה אפשר לשנות אותה כיום ולהתאימה לקונצפציה החדשה בהצעת החוקה לגבי תפקידו של ראש הממשלה; דווקא עתה, כשאין חוקה בארץ, אין קושי מיוחד בהתאמת חוק-יסוד הממשלה, או כל חוק אחר שהכנסת תחוקק בנושא זה, לקונצפציה של הקבוצה.

מטבעה של חוקה, שהיא מגבשת בדפוסים נוקשים את ההשקפות החברתיות והפוליטיות של התומכים בעקרונות שהיא באה ליישם בעת חקיקתה. ואילו החברה הישראלית, בדומה לחברה במערב אירופה, נמצאת בתהליך מתמשך של שינויים. שינויים אלה, בחלקם, מן הראוי שימצאו ביטוי בחוקה מתאימה, אבל כל שינוי כזה, אפילו הוא מקובל על הכל כשינוי מתקדם ותואם את הלך-הרוח בחברה הישראלית, ייתקל במחסום של החוקה. סביב החוקה, כפי שמלמד נסיונן של ארצות אחרות, קושרים מין הילה של קדושה. כלומר, לא רק המחסום החוקי בולם שינויים בחוקה אלא גם המחסום הרגשי.

אם נניח לרגע הנחה היפותטית, שהצעת החוקה של הקבוצה חרגה מתחום האוטופיה ונכנסה לתחום הממשות, כחוקה של מדינת ישראל, הרי שהונצחה בכך טעות יסודית, שבאה לידי ביטוי, בין היתר, בהענקת סמכויות הביצוע לראש הממשלה, עם זכות להיבחר שתי קאדנציות רצופות לתפקיד זה. הזכות להיבחר לקאדנציה נוספת היא מכשול חמור על דרכו של ראש הרשות המבצעת: בקאדנציה הראשונה של כהונתו יהיו עיניו צופיות לקאדנציה הבאה, והוא יקדיש חלק ניכר ממאמציו „להיטיב עם העם", כדי שהעם ייטיב עמו ויבחר בו לקאדנציה נוספת. משמעות הדבר, שהשינוי שיתחולל עם חקיקת החוקה יהיה סמאנטי בלבד, ואף-על-פי-כן לא יהיה כמעט בר-שינוי.

למדינת ישראל יש, כידוע, מערכת חוקים מן המתקדמים בעולם ואין מניעה להוסיף עליה חוקים חדשים ובתוך זה חוק שיקבע את ראש הממשלה או את נשיא המדינה כראש הרשות המבצעת. איני בא לטעון שמערכת חוקים זו פתרה את כל הבעיות של המדינה, אבל אין יסוד להניח שחוקה היתה מיטיבה ממנה לפתור בעיות אלה. חוקים, בין שהם כלולים במסגרת חוקה ובין שאינם כלולים בה, כמוהם כמערכת כללים שבאה להסדיר את יחסי הקיום-ההדדי במסגרת כל חברה. אך כשלעצמם, ויהיו מתקדמים ככל שיהיו, אין בהם כדי לתקן את הסדרים החברתיים. חוקה לא תפתור את בעיית הפער החברתי במדינת ישראל, כפי שהחוקה האמריקאית או החוקה הבלתי-כתובה הבריטית, לא גישרו על הפער בארצותיהן. שום חוק ואף לא חוקה כלשהי לא יוכלו להסדיר את בעיית ההפליה העדתית בישראל, במידה שהיא קיימת.

במבט לאחור קשה להצביע על נזק כלשהו שנגרם בגלל העדר חוקה בישראל. אדרבה, מתקבל על הדעת כי בגלל העדר חוקה, על נוקשותה ושמרנותה, יש באפשרות הריבון הישראלי להתאים את חוקיו למצבים משתנים.

בחוקה, פרט לאלמנט של שמרנות ונוקשות, בשל הקפאת מצב שהיה קיים בעת חקיקתה, קיים גם אלמנט של יומרנות: ריבון כלשהו, בעת כלשהי, מבקש לשריין חוק כלשהו מפני שינוי שעשוי להכניס בו הריבון שיבוא אחריו. במאה הקודמת, בעת שינוי משטר, היתה נטיה למשטר החדש לבטל חוקים מתקדמים ולחוקק במקומם חוקים ריאקציוניים. כיום אין זה כך. אפילו משטרים ריאקציוניים נוטים כיום להתקשט במערכת חוקים מתקדמת, בבחינת הלכה ואין מורים כן.

אין שום בסיס לדעה כי הריבון המחוקק חוקה יודע מה טוב יותר לחברה שאותה תבוא החוקה לשרת כעבור שנים. הריבון הוא בר-חלוף. במשך הזמן מתחולל שינוי בהרכב חברי הגוף המייצג את הריבון (בישראל – הכנסת). אין זכות לריבון, בהרכבו כיום, להכתיב את חוקיו לריבון בהרכב של מחר. זכותו הריבונית של הריבון היא לחוקק את חוקיו כפי שיראה לו בכל עת. הנסיון, גם בישראל, מלמד שיש צורך לשנות מדי פעם חוק כלשהו כשם שיש צורך לבטל חוקים ולחוקק חוקים חדשים בגלל התנאים המשתנים. אם השינוי לא היה לטובה, עדיין יש אפשרות לריבון שבא אחריו לחוקק את השינויים הרצויים.

הרשות המחוקקת היא המגלמת את הריבונות. רשות זו, העם כולו בוחר בה. מן הדין שהמצדדים בחוקה, יזדקקו לפורום משפטי, שישמש בלם בפני שינוי החוקה על-ידי הריבון, בין שהשינוי ישיר ובין שהוא עקיף ובא לביטוי בחקיקת חוק שיש בו משום סתירה לחוקה. כך תהיה הרשות השופטת עליונה אף על הריבון, אבל הרשות השופטת אינה נבחרת על-ידי העם ומכאן, שבניגוד להליכים הדמוקראטיים, תהיה לפורום כלשהו, ויהיה הרכבו נכבד ככל שיהיה, סמכות של ריבון. כלומר, החוקה תביא להגבלת הריבונות וכיוון שהריבון הוא הביטוי העליון של הקיום של העם, נראה שלא יתכן שיהיה גוף כלשהו ממונה על הריבון. יש להשאיר בידי הריבון את הסמכות הטבעית, הגלומה בעצם מהותו של הריבון – הסמכות לחוקק את חוקיו. כך יעשה כל ריבון בתורו, בלי הגבלה של פורום כלשהו שאינו הריבון.

ליל השבת במדרחוב בחיפה

רק התפרעות „חריגה"?

מאת אריאלה ראובני

כמה מראשי החוגים הדתיים בעיר לוטשים עין אל משרות רמות במימסד הדתי הארצי, ואין מנוס מהמסקנה שגם שיקולים פוליטיים עומדים מאחורי פעולותיהם ב„עימות של שבת"

על עריכת חמש עצרות תפילה בליל שבת בחיפה החליטו הרבנים הראשיים בעיר, הוועד לשמירת השבת, המועצה הדתית וכן חסידי ויז'ניץ. עצרות התפילה תחת כיפת השמים נועדו, לדברי רבה הראשי האשכנזי של חיפה, הרב שאר ישוב כהן, למחות „בדרכי נועם ונתיבות שלום" על כירסום השבת בעיר ולתת ביטוי לתחושתם הקשה של החוגים הדתיים בה. הציבור החרדי והרבנים הראשיים הבטיחו לגורמי המשטרה, כי העצרות יהיו שקטות וזו הסיבה, לדברי מקורות במשטרה, שלא נראו כוחות משטרה בסביבה בזמן האירוע.

העצרת המרכזית נערכה במדרחוב נורדאו. התרכזו שם יותר מאלף מתפללים. אחרי שבע בערב זרמו למקום חרדים לבושי קפוטות ושטריימלעך, אברכים, נשים וילדים. רובם הגיעו מהרחובות גאולה, ארלוזורוב ומשכונת החרדים ויז'ניץ. הרב הראשי הספרדי, הרב דורון בקשי, ניהל את התפילה. החרדים התפללו יותר משעתיים, לאורם של פנסי הרחוב והאורות שבקעו מחלונות-הראווה של בתי-העסק. התפילה נפתחה בשקט, אם כי המקום היה רווי מתח רב. להיטות רבה לפעולה גילו במשך התפילה עשרות אברכים וצעירים, שהסתובבו במדרחוב הלוך ושוב. כמה מהם חבטו בידיהם על זגוגיות חלון-הראווה של המסעדה האיטלקית „פרגו", שהיתה פתוחה. הרושם היה שהם ממתינים לאות כדי להתפרע. לא היה עליהם לחכות הרבה. תיירת צרפתיה, שהזדמנה למקום, צילמה את האירוע. מיד פתחה קבוצת אברכים בקריאות זעם: „שאבעס, שאבעס, מצלמים אותנו!" כמה עשרות מהם התנפלו על קבוצת עתונאים שבאה למקום לסקר את האירוע. „נאצים!" צרחו האברכים לעבר העתונאים. „שליחים של וולדהיים. הסתלקו מכאן, זו לא הארץ שלכם".

שני עתונאים הוכו קשה ונזקקו לטיפול רפואי: מכשיר ההקלטה שנשא אחד מהם על כתפו, נשבר. המשטרה הוזעקה למקום, אך הגיעה רק אחרי חצי שעה ובינתיים התפזרו המתפללים ועימם גם קבוצת המתפרעים. אגודת העתונאים בחיפה גינתה בחריפות את מעשה האלימות ושלחה מכתב-מחאה לרבנים הראשיים, שנטלו חלק באירגון העצרת ולכן אינם יכולים לראות עצמם פטורים מאחריות למה שקרה במקום. במכתב אל מפקד משטרת חיפה, תת-ניצב יעקב חביב, הביעה אגודת העתונאים בחיפה התמרמרותה על העדר כוח משטרה בהפגנה: „היה ידוע לכם מראש שהפגנה זו (אף שמארגניה כינוה תפילה) עומדת להתקיים והנסיון מלמד שהפגנות כאלה כרוכות לא אחת באלימות". האגודה החליטה להשעות

כל מגע עם החוגים הדתיים בעיר עד לבירור הפרשה ומיצוי הדין עם העבריינים.

הוועד למניעת כפיה דתית, שהוא גוף משותף ל„שינוי", ר"צ, „העבודה" ומפ"ם החליט בעקבות ההתפרעות האחרונה של הדתיים, לחדש את פעילותו בחיפה. מפקד משטרת חיפה הודיע כי המשטרה פתחה בחקירת נסיבות ההתפרעות. יש להניח שראש עיריית חיפה וראשי הציבור החרדי בעיר יעשו בימים הקרובים להקהיית רישומו הקשה של האירוע ויחפשו דרכים לשיפור היחסים בין שני הציבורים. השאלה היא כיצד ייעשה הדבר ועל חשבון מה ומי. יש הסבורים שאין ברירה אלא לבדוק מחדש את הסכמי הסטאטוס-קוו שנחתמו בשנות ה־50 ושוב אינם עונים על הצרכים, אולם קשה להניח שהחוגים הדתיים יסכימו לכך. בימים הקרובים נדע אם חל שינוי במערכת היחסים בין חרדים לחילוניים בחיפה או שהאירוע היה התפרצות קיץ חריגה.

ההתפרעות האלימה של עשרות חרדים בעצרת תפילה בליל שבת במדרחוב בחיפה היא, לדעת אריה גוראל, ראש עיריית חיפה, ולדעת המנהיגות החרדית בעיר, „אירוע חריג". האומנם? אפשר יהיה לדעת זאת רק בשבת הקרובה, כשיתקיימו עוד אירועים הקשורים בפירוש הסטאטוס-קוו הקואליציוני בעיר. השבוע, על-כל-פנים, הביעו ראשי החרדים בעיר, בראשות שני הרבנים הראשיים, צער על

המקרה והצטרפו לתקוותו של אריה גוראל, כי לא יהיה בו כדי לערער את מערכת היחסים הסובלנית בין שני הציבורים.

גוראל סבור, עם זאת, כי התופעה מחייבת הן את העירייה והן את המשטרה להעריך מחדש את המצב והוא מצא לנכון להדגיש, כי „חיפה לא תהיה כמאה שערים ובני-ברק". לעומתו טוענת המנהיגות הדתית בחיפה, כי חל כרסום בנושא השבת בעיר וכי לא תשלים עם חריגה מהסכמי הסטאטוס-קוו הקואליציוניים. „בעניין זה", הזהירו החרדים, „יימשך המאבק ולא יהיו כל פשרות".

חיפה, אף-על-פי שהדתיים שותפים בה בקואליציה העירונית, לא התאפיינה מעולם בצביון דתי. הציבור הדתי הוא רק עשרה אחוזים מכלל אוכלוסייתה ונציגיו לא בלטו בעבר במאבקים חריפים בנושאים הדתיים. גוראל הצליח, בדרך כלל, לשמור על מערכת יחסים תקינה עם המנהיגות הדתית וסכסוכים בנושאי דת יושבו לרוב במשא-ומתן. במשך שנים הסכינו החוגים הדתיים עם הפעלת תחבורה ציבורית בשבת, עם פתיחת חופי רחצה ועם קיום משחקי כדורגל בשבת; גם חנויות ובתי-קפה פתוחים בשכונות באזורים שאין בהם ריכוז של דתיים.

באחרונה התחדדו היחסים בין חילוניים ודתיים. אלה האחרונים טוענים שעכשיו, עם הפעלת הרכבל בשבת, הקרנת סרטים בלילות שבת, הפעלת בתי עסק במדרחוב ובצ'ק פוסט והורדת נוסעים מאניות בשבת, „השבת נרמסת ברגל גסה בחיפה והעיר נהפכה לגוי של שבת של המדינה". החוגים הדתיים הגבירו את פעולות המחאה שלהם, לעתים בהשראת החוגים הדתיים בירושלים. נראה שמאחורי הפעולות הללו מסתתרים גם שיקולים פוליטיים. אין זה סוד שכמה מראשי החוגים הדתיים בחיפה לוטשים עין אל משרות רמות במוסדות המרכזיים הארציים של הציבור הדתי במדינה ועל-כן הם רוצים להפגין פעילות. לסיעות הדתיות בחיפה שלושה נציגים בין 27 חברי מועצת העיר, אחד בתפקיד של סגן ראש עיר. בעבר הם לא היו לשון-מאזניים במועצה, אבל באחרונה, עם פרישת הליכוד מהקואליציה העירונית, גדל כוחם האלקטוראלי. נוכחותם בעיר התחזקה גם בזכות שכונות המגורים הדתיות שצמחו בחיפה בשנים האחרונות.

בזווית חדה / חגי אשד

אחאב מלכנו הטוב והרע

מלך רע – – –
אולי לא היית צדיק גדול וגם עשית רבות הרע בעיני אדוני.
אך בסך הכל היית מלך טוב. וכל שהקטנים ממך כתבו עליך
וזה קדוש, וזה נשאר לעולמים. אבוד – – –
אם קשה להיות ראש עיר בירושלים, קשה יותר להיות מלך בשומרון,
בעיקר בזמן ההוא, בין הטובים מדי והרעים מדי.

חיים גורי, „מחברות אלול"

הוא היה מלך טוב, שהסתבך במעשים רעים מתוך כוונות טובות. הכל בגלל אשתו הלבנונית, איזבל הצידונית (הפיניקית), שנשאה לאשה כדי לבסס את בריתו המדינית-צבאית עם לבנון נגד האויב הסורי המסוכן, בן-הדד הארמי. זה מחיר הריאל-פוליטיק, כאשר אין יודעים את הגבול. כאשר אין נזהרים מלחצות אותו.

אחאב היה מלך טוב. הוא לא היה השליט הראשון וגם לא האחרון שהסתבך בגלל אשה רעה ובגלל בריתות מדיניות וצבאיות מועילות, שלהן מחיר מוסרי כבד. אבל לא הוא כתב את ההיסטוריה של מלחמות הגבורה שניהל נגד הסורים למען עמו וארצו וגם לא את תולדות הערים שבנה. הוא השלים את בניית העיר שומרון וביצר את יריחו ובנה עוד ערים שהתנ"ך לא טרח להזכיר שמותיהן. כאילו לא שום דבר הוא לבנות ערים ישראליות בארץ ישראל.

אילולא התחתן עם איזבל הצידונית, לא היה מסתבך בפרשה המכוערת של כרם נבות היזרעאלי, זה שנמצא בשכנות לארמון החורף שהתגלה עכשיו ביזרעאל. וגם לא ביתר החטאים „אשר הסתה אותו איזבל אשתו" לעשות. כך כתוב. היא הסיתה אותו, את המלך הגיבור והטראגי. „הרצחת וגם ירשת?" השאלה הנצחית מהדהדת באוזני כל שליטי ארץ מאז ועד היום. התשובה עליה חרצה את גורל אחאב לדראון עולם. מסכן. בינינו לבין עצמנו, מה שעשה דוד המלך לאוריה החתי כדי לבוא על בת-שבע היה מעשה מכוער יותר ממעשה כרם נבות. לשלוח את הבעל שייהרג במלחמה, כדי לנאוף עם אשתו. אבל הוא היה מחבר תהילים. עשה ספרים, לא רק מלחמות. לכן נפטר בעונש קל יחסית.

את חטאי איזבל אשת אחאב החלו לעשות אלף נשי שלמה. הן הדיחו את בונה המקדש: וילך שלמה אחרי עשתורת אלהי צידונים ואחרי מלכום שיקוץ עמונים וגם בנה במה לכמוש שיקוץ מואב בהר אשר על פני ירושלים ולמולך שיקוץ בני עמון. אבל הוא עשה גם ספרים, לא רק חטאים. חיבר את משלי וקהלת. מלבד זאת היה לו שכל. לא הרשה לנשותיו הזרות להרוג את נביאי ישראל, כפי שעשתה איזבל. שלמה הקפיד על דרכם. מסתבר שאשה אחת עשויה להיות גרועה מאלף נשים. איזבל החדירה לשומרון את פולחן האלילים וגרמה למלחמת אחים בין נביאי הבעל והאשרה לבין נביאי ישראל. אליהו הנביא, מנהיגם של נביאי ישראל, ניצח במלחמה הזאת והוא לא גילה אף שמץ של רחמים על נביאי הבעל, ציווה לשחוט את כולם בנחל קישון. הוא ניצח במלחמה וזו היתה תחילת הסוף של אחאב עצמו.

הוא היה מלך גיבור ומדינאי נבון. שלוש פעמים נלחם בבן-הדד מלך ארם דמשק. ולאחר שניצח אותו בפעם השניה ידע לעשות אתו שלום ונכרת אתו ברית. החזיר לעצמו את ערי ישראל והבטיח לסוחרי ישראל „חוצות" בדמשק. על אליהו הנביא ואף על הנביאים האחרים לא הותירו ההישגים הגדולים הללו רושם. הם לא השתתפו במלחמות ישראל הטובות והרעות וגם לא בבריתות המדיניות והצבאיות שלה. הרזון ד'אטאי לא העסיק אותם. הם העלימו מדברי ימי העתים את קרב קרקר נגד שלמנאסר מלך אשור, שבו השתתף אחאב בברית עם מלכי האיזור. רק שלמנאסר ידע להנציח את הקרב הזה. הנביאים היו ממונים אך ורק על מחלקת המוסר. הם הטיפו מוסר למלך ישראל, שרבים היו חטאיו, אבל גם זכויותיו רבות היו. היה להם ריב בליבם עם המלך מאז ימי שמואל ושאול. ריב טראגי. קרע שלא התאחה לעולם.

אחאב היה מלך טוב, שעשה גם מעשים רעים. זו האמת. הוא היה המלך הראשון בישראל שניסה לאחות את הקרע בין ממלכות יהודה וישראל. את הנסיון הזה לאחד מחדש את כל שבטי ישראל הזכירו הנביאים כאילו בדרך אגב. האם מטרה כל כך חזונית לקיומו ולבטחונו של עם ישראל כולו, בשתי הממלכות, לא נחשבה בעיניהם? האם לא ראו את הנולד, שממלכת ישראל תאבד לעולם אם תתמיד בפילוג המסוכן ואפילו המשיח לא יוכל להחזיר את עשרת השבטים שעקבותיהם אבדו לנצח נצחים?

רק אנחנו, שחזרנו לארצנו לפני בוא אליהו התשבי, הקמנו מחדש את ממלכת ישראל ואנו מאחדים אותה רטרואקטיבית עם ממלכת יהודה. זה היה מחדל של הנביאים, שלא ראו את הנולד ולא עשו דבר למניעתו. מה יצא להם מכך שלא נשאר זכר לעשרת השבטים? זה מה שרצו כי יקרה? הרי ההבטחה האלוהית לאברהם, יצחק ויעקב ניתנה גם להם? האם הנביאים לא נושאים באחריות להפרת ההבטחה? אילו אחאב היה מצליח לאחד מחדש את ממלכות יהודה וישראל, אולי כל זה לא היה קורה. את בתו עתליה נתן אחאב לאשה ליהורם בן יהושפט מלך יהודה ויחד עם יהושפט המלך הוא יצא לשחרר את רמות גלעד מעול הסורים (הארמים) ובמלחמה הזאת הוא נפל כגיבור. כדי שלא תיפול רוח הלוחמים הוא ביקש מרכבו להעמידו במרכבה נוכח ארם, כדי שיחשבו שעודנו חי. מלך גיבור. מלך טוב. נפל במלחמות ישראל. כבוד לזכרו.

ובמקום זה: וילוקו הכלבים את דמו והזונות רחצו, כדבר אדוני אשר דיבר". זה לא הגיע לו.

המלכים עשו היסטוריה והנביאים, או ממשיכיהם, כתבו אותה. סופרי התנ"ך לא עשו צדק עם המלכים. ועם אחאב, אולי, פחות מכולם. הם היו אנשים קשים, הנביאים הללו. אלישע לא נרתע מלגרום למותם של ארבעים ושניים ילדים חפים מפשע רק משום שקינטרו אותו „עלה קרח, עלה קרח". אנשים קשים ורעים, לא אחת. כמעט כמו החרדים שלנו מזה, ו„יפי הנפש" מזה. גם אלה וגם אלה. ובכל זאת, סופרי התנ"ך הקדישו לאחאב תיאור נרחב יותר מלכל מלכי ישראל ויהודה האחרים. חרצו את דינו כמלך רע, אבל לא העלימו עין מכל מעשיו הטובים. בסתר ליבם ידעו כי היה גם מלך טוב. וכבר אמרו חכמי התלמוד: אחאב – אח לשמים ואב לעבודה זרה. גם זה וגם זה.

עכשיו כשהתגלה ארמון החורף שלו ביזרעאל, צריך לא רק לשקם את הארמון, אלא גם לעשות יותר צדק עם מי שבנה אותו. צריך לכתוב מחדש את ההיסטוריה האמיתית והצודקת של מלחמות המלכים והנביאים, וגם ללמוד את לקחיה. למצוא את שביל הזהב בין אחאב המלך לבין אליהו הנביא. אנחנו יורשיהם של אליהו ואחאב גם יחד. גם של המלך וגם של הנביא. כאשר דרכם נפרדה בריב אחים – האחד עלה בסערה השמימה כי לא היה מקום לו ולדרישותיו החמורות על פני האדמה. וממלכת ישראל – מה נותר ממנה? איבדה את נפשה, נכבשה בחרב, ובניה התפזרו לכל רוחות השמים בלי להותיר אחריהם שריד ופליט. גם אליהו וגם אחאב אשמים בכך. צריך להפיק לקח ממה שקרה. כדי שהעבר הטראגי של הארץ הזאת לא יחזור על עצמו.

מכתבים למערכת דבר

התחייב שיקול חדש

ברשימתו "המתנצרים החדשים" ("דבר" 19.8) כתב חגי אשד במנומים של הטפת דת על בעלי עמדה זו או אחרת בסוגיית "הלביא".

אכן שר הכלכלה והתקשורת הקדיש כמה שבועות ללימוד יסודי של נושא זה, דווקא בגלל מורכבותו והשלכותיו. העובדה כי שר הביטחון והמטה הכללי הבהירו חד משמעית ש"הלביא" אינו עולה בקנה אחד עם סדר העדיפויות של הביטחון; העובדה היא כי המשך ייצור ופיתוח יחייבו השקעה נוספת של כמיליארד וחצי דולר לעומת רכישת מטוסי אף־16, דבר שהוא בגדר נטל כבד או אולי קריטי למשק ולחברה בישראל; העובדה כי ארה"ב הודיעה באופן מוסמך חד שהיא מתנגדת להמשך הפרוייקט – כל אלה חייבו שיקול מחדש, שרק מי שאינו מוכן לקלוט בידע או לשקול שיקול רחב, מתעלם ממנו. עם זאת, חלופות צה"ל, שרובן בתהליך ייצור ופיתוח באמצעים שייתפנו כהמשך ייצורן של מערכות בתע"א ובמפעלים מעורבים אחרים. אלה יוכלו במהלך הזמן, אפילו להגדיל את התעסוקה של מהנדסים, טכנאים ועובדים מיומנים בתחום טכנולוגי ותעשייתי חשוב זה.

נעמה הניג
דוברת משרד הכלכלה והתכנון

איפה ואיפה באכיפת חוק

על פי החוק, פקודות מטכ"ל ופסיקת בג"ץ, אסור לקציני צה"ל להתבטא בפומבי בנושאים פוליטיים. כאשר ביקש הרב הראשי לצה"ל בזמנו, האלוף שלמה גורן, לשאת הרצאה הלכתית בנושא העליה להר הבית, בפני פורום של רבנים ב"מוסד הרב קוק", אסר עליו הרמטכ"ל דאז, יצחק רבין, את הדבר, באחר שנושא ההרצאה הינו כבימול פוליטי.

כאשר מבקש קצין חינוך ראשי דהיום, תא"ל דנן, להתבטא בפומבי בנושא פוליטי (גיוס בחורי ישיבות לצה"ל), האסור עליו מכוח החוק, מורה צה"ל להעמיד לרשותו את הבימה של "במחנה" עיתון חיילי ישראל. ללמדך, שהמדיניות של איפה ואיפה באכיפת חוקים הגיעה גם לצה"ל.

אורי שטינמץ
מנהל המועצה להגנה
משפטית על ערכי היהדות

מלחמת מצווה לשם מה?

רואה אני זאת כחובה ראשונית במעלה, אם כחבר בתנועת העבודה ואם כעומד בראש סיעת העובד הדתי במועצת פועלי ירושלים, להתריע ולמחות בזעקת אמת נגד הדברים של חגי אשד במאמרו "מלחמה כמו מלחמה" ("דבר" 10.8) שיש בהם רקע של סכנה והסתה לליבוי יצרים של מלחמת אחים בהסוואה של מלחמת מצווה וקידום חברתי.

סבורני שראש העיר של ירושלים, טדי קולק, ומפקד המשטרה, תנ"צ יהודאי, ראויים להערכה שנהגו בתבונה, תוך אחריות לשלום הציבור בהעירם שהקולנוע באגרון פעל תוך עבירה על חוק עזר של העירייה. מוסד ואדליך פעל בהבנה למניעת ריב ומדון בין אזרחי העיר.

עלינו למצוא יחד את שביל הזהב ולהכיר בחשיבותה של השבת כערך מקודש לעם ישראל, תוך עירנות לצרכי הנוער בפעילות תרבותית שאין בה חילול שבת בפרהסיה.

ברוך מרגליות
ירושלים

הקטנת אוכלוסיית החוברות

כחובב טבע הנגב, אכן צר לי שנשקפת סכנה לחוברות (ולא חובירות, "דבר" 12.8) אשר מהופעתן אני נהנה הנאה מרובה בעונה. עם זאת, מסופקני אם הקטנת אוכלוסייתן בעשרה אחוזים יכולה להצביע על כיוון עיקבי של התופעה, מה גם שספירת צפורים אינה יכולה אף פעם להיות לגמרי מדוייקת.

אני תמה על קהות החושים המוזרת ונשגית של חובבי הטבע בסיירת הירוקה וברשות שמורות הטבע: האם ירידה של עשרה אחוזים באוכלוסיה של החוברות שקולה כנגד פרנסתן של עשרות משפחות? האם יהיה צורך להטיל על הבדוים גזרה נוספת ולהכניסם, כפי שאומרת הידיעה, לשדות מרעה "רק לאחר עונת הקינון של החוברות"? מי ישלם עבור החציר והדלק על מנת להביאו ממרחקים? נדמה לי ששוב אובד חוש המידה.

יואל רהמלאך
רביבים

שאגת הלביא

כפיית מטוס הלביא על צה"ל בניגוד לצרכיו ואי התחשבות בנימוקי הצבא לבחירת חלופותיו, הוא מעשה המוכן כבר עכשיו מינוי של ועדת חקירה, אלא שבאחרות אשר כינונן הוא שאלה של זמן.

לדרג המדיני יש עכשיו הזדמנות מיוחדת, חד־פעמית ובלתי חוזרת לנקות עצמו מבעוד מועד מאשמה אשר יהיה בלתי אפשרי לא לטפול אותה עליו במידה שיחליט על המשך פרוייקט הלביא.

תהליך קבלת החלטות בממשלת ישראל הוא שרירותי כשלעצמו, אך חייב להיזון בנימוקים אשר מרכיב ההגיון בהם צריך להיות מרכזי ומכריע. בהחלטה של המשך פיתוח הלביא עלול להיגרם למדינה נזק בלתי־הפיך. לבד ממלחמת אין־ברירה, ייכפה עלינו גם אמצעי לחימה של אין־ברירה.

במידה שיוחלט על הפסקת הפרוייקט, יהיה זה מחובתה של המדינה לדאוג לפרנסה חלופית לעובדים שייפלטו. על העובדים השותפים בפרוייקט לנהוג בהבנה ולשתף פעולה במצב החדש שיווצר אם וכאשר יוחלט על הפסקת הפרוייקט.

אברהם שרון
עין השופט

פגיעה בדימוי המשטרה

בתאריך 12.8 פורסמה ידיעה בנושא טביעת אב ובתו בחוף הדולפינריום בתל אביב. בניגוד למה שפורסם בידיעה כי שוטר ערך דו"ח תנועה לרכב נס"ן של מד"א שהיה במקום בתפקיד, ובשרירות לב סירב לבטלו, האמת היא כי הדו"ח נערך על ידי שוטר מתנדב לרכב פרטי של מתנדב מד"א שלא בתפקיד, ואשר חנה באיסור תוך חסימת נתיב נסיעה.

משגילה המתנדב את הדו"ח ופנה לקצין משטרה שהיה במקום בתפקיד, הבטיחו הקצין לסייע בביטולו לבחרת עם פנייתו של המתנדב לגורם מוסמך במשטרה. ראש לשכת התנועה במרחב הירקון.

אנו רואים בחומרה פירסום ידיעה שיש בה פגיעה בדימוי המשטרה.

סנ"ץ דליה גלעד
דוברת משטרת מחוז תל־אביב

מחנות תנועת "כך"

בעקבות גילוי קיום מחנה של תנועת "כך", התבשרנו שהתנועה מתכננת מחנה נוסף. לא מפליא שהרב כהנא לאחר שהושבע כחוק בכנסת קיבל אומץ ותנופה להגשים את תכניותיו ללא מפריע. לאימונים צבאיים יש לנו צה"ל ולא יתכן שכל תנועה ומפלגה תגייס נוער לאימונים צבאיים לפי רצונה. הסיפור על תמ"ק עוזי אחד, הוא סקר שקוף. היכן יש עוזי אחד, שם יש מחסן נשק – שמענו על כך מן העתונאי שהופיע ב"ערב חדש".

לתנועה יש גם המנון ודגל. ומה תוכנו של ההמנון? שמענו כבר דברים דומים מאוד. באוזני עוד מצלצלות מילות ההמנון של הנוער ההיטלראי.

נוער שואף להרפתקאות ועשוי להיות טרף קל בידי הוגי רעיונות מטורפים. הבה נעשה הכל כדי למנוע מהנוער שלנו ליפול לידיים בלתי רצויות. אני תקוה שהממשלה והמשטרה לא יתנו הסכמתם למחנות נוספים של תנועת "כך".

דלילה וידרא
כפר סבא

שרון והלביא

במאמרי יום שישי האחרון 14.8 הופיעו כתבות אחדות הקשורות את נושא "הלביא" לשר אריאל שרון. על מנת שלא נטעה מבהירים הכותבים את דעתם על השר. בקטע אחר מוכרת ממשלה בראשות שרון לעלי, הקורא, להבין כי זו הגרועה והמופקרת ביותר.

עלי להזכיר לכותב כי אם תהיינה בחירות והעם יחליט כך – עליו לקבל את דין הרוב, כשם שבעיני הכספים לכל המוסדות הקשורים להסתדרות ולמערך הם ש"אכלו" את כספי "הלביא" ואין שואלים אותי בעניין חלוקת הכספים. מה לכם כי תלינו על שרון ה"לביא"?

רדי ברק
ק. ביאליק

לשם מה השבת?

השבת היא אחד התנאים הסוציאליים הברוכים שהורישו לנו אבות אבותינו. החוק הוחק לא על מנת שיהיה לרועץ לאדם ולבהמה. אבות אבותינו היו ברובם הגדול חקלאים ועובדי כפיים ומיעוטם סוחרים. השבת באה לאפשר לאדם פסק־זמן למען ינוח מעמלו, וכן למנוע מהסוחרים תחרות אשר תפר את השלום בין איש לרעהו.

כיום, עם התפתחות המדע והטכנולוגיה, אין כל סיבה להשבית את כל הפעילויות הנדרשות לקידם. התורה התכוונה לשמירה על הבריאות ככתוב "ושמרתם לנפשותיכם מאד, למען יאריכון ימיכם..."

הרב טרבס יעקב
ירושלים

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

"שרינו" מתארחים

במשך יומיים חגגו דרוזים ויהודים בדלית־אל־כרמל את חתונתו של איש צבא הקבע סמי קיא, בנו הבכור של יוסף קיא, חבר הועדה המרכזית של ההסתדרות. ביום הראשון לחתונה ערכו הורי החתן ארוחת ערב מרובת שרים ואח"מים. ביניהם השר שמעון פרס, השר חיים בר־לב ורעייתו, השר גד יעקובי ורעייתו, השר משה שחל, השרה שושנה ארבלי־אלמוזלינו, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, חברי כנסת, יו"ר האגף לאיגוד המקצועי, חיים הברפלד, יו"ר האגף לארגון מועצות פועלים גדעון בן־ישראל, מזכיר מועצת פועלי חיפה משה רדמן, ואחרים. ביום השני התקיימה סעודה לראשי ונכבדי הדרוזים מהגולן, הגליל והכרמל. גם הורי הכלה ערכו חגיגה לבתם, אקיאב. אמנם לא ספרו כבשים, אבל השמועות מדברות על 30 כבשים ומאות עופות שנשחטו לצורך הארוע.

מרגלה הלבי

רק שסוניה לא תקנא – שמעון פרס (מימין) היה אורח ההצגה "אירמה לה דוס", קוֹנה מאד וניגש להודות לשחקנים וכמובן – לנשק לכוכבת, הלא היא חנה לסלאו. לצוות ההצגה הייתה זו הופעה אחרונה בתיאטרון ירושלים, ממנו הם עוברים לחיפה.

צילום: יצחק הררי

עבודה בכל מחיר

בריטניה איפשרה לאוקראינים ולבלטים להיכנס לשטחה ואף לקבל אזרחות בריטית בשנת 1947, מפאת מחסור בעובדים חקלאיים שנוצר לאחר שעובדי הכפיה הגרמנים שוחררו והוחזרו לארצם עם תום המלחמה. למרות שאילתות בפרלמנט ולמרות שרופא ממוצא פולני שעבד בלונדון זיהה והתריע על סימני קעקע המעידים על השתייכותם לאס.אס של חולים אוקראינים שבדק, החליט משרד החוץ הבריטי להתעלם מהפרשה ולהשתיק את העדויות כדי להשאיר את הבאים, שהיו ידועים כעובדים טובים, בבריטניה. "טיימס" ציטט בסוף השבוע את טומס ברימלו, מי שהיה האחראי לדסק המזרח־אירופי במשרד החוץ הבריטי, שאמר כי שר החוץ בממשלת אטלי, ארנסט בווין, התחייב בפני מולוטוב כי בריטניה אינה נותנת מחסה לפושעי מלחמה. לדברי ה"טיימס" החלו כל העוסקים בנושא – כולל אלה שהתריעו קודם לכן – להתייחס אל הבאים כאל פליטים חסרי ישע, מיד לאחר שהוחלט להשתיק את הפרשה.

דליה שרון

הגרמנים באים

בשבועות הקרובים מתחדש נחשול האורחים ממערב־גרמניה, תזכורת ליחסים הרב־צדדיים בין שתי המדינות. דיטר ווגדר, נשיא איגוד המורים המערב־גרמניים יגיע לארץ על־פי הזמנת ד"ר שלום לוין, נשיא הסתדרות המורים בישראל. בספטמבר יגיע ראש עירית מינכן, הסוציאל־דמוקרט קרונאוויטר לחנוכת אכסניית הנוער החדשה בתל־אביב, שהוקמה בסיוע ניכר מצד עיריית מינכן. לפני־כן צפוי ביקור משלחת גדולה של ברית האיגודים המקצועיים מבוואריה כאורחת מועצת פועלי באר־שבע, ואילו משלחת של "הארבייטר וולפארט" תהיה כאן אורחת של רשת "עמל". בתחילת אוקטובר צפוי גם אורח לא סוציאליסטי. נשיא קרן אדנאואר של המפלגה הנוצרית־דמוקרטית, ברונו הק, יגיע להנחת אבן הפינה על שם קונרד אדנאואר ביפו.

ש. שלמה

משתדל

המלך חוסיין (בתמונה) נופש ונראה – שומר מלכים אלה – בסדר. למסקנה חיובית זו הגיעו מספר נופשים במלון אביה סונסטה, ששייטו במפרץ אילת עד סמוך לאכסה של הוד מלכותו, חנו לצידה וניהלו עם המלך דו־שיח שעניינו חופשות, ביזה ושלום. כשיהיה שלום – אמר המלך – אבוא לאילת לשתות אתכם. איש העסקים דוד ("אלולי") קוליץ ואשתו נעמי התעניינו מתי, לדעתו של המלך, יקרה הדבר הזה. חוסיין באופטימיות: "בקרוב, בקרוב. אתם בוודאי יודעים" – אמר – "שאני משתדל בעניין הזה".

עשו בשכל

הרבה שכל היה שם בחתונתם של ד"ר רוברט ג'רוויק, מי שהמציא את הלב המלאכותי, והסופרת מרילין סאבאן (מימין) בת ה־40 הידועה כבעלת מנת המישכל הגבוהה ביותר בעולם – 230.

ג'רוויק (41) ביקש כבר לפני שנה להיפגש עם סאבאן לאחר שקרא מאמר עליה, אך היא התעלמה ממנו ושינתה את דעתה רק לאחר שראתה תצלום שלו כשהוא חשוף חזה.

בין המשתתפים בטקס הנישואין שנערך ביום א' בניו־יורק היה סופר המדע הבדיוני אייזק אסימוב. במקום נכחו גם שני חולי־לב שבחזה הושתל לב מלאכותי מהדגם שהמציא ד"ר ג'רוויק.

הממציא והסופרת הודיעו שבכוונתם לכתוב ספר במשותף. לכל אחד מהם שני ילדים מנישואין קודמים.

עושה שריר

הנהלת מלון מוריה ים המלח עורכת הכנות לקראת בואו בעוד שבוע, של כוכב הקולנוע האמריקאי סילבסטר סטלונה. השחקן מגיע עם צוות גדול של מלווים ואנשי אבטחה ואתמול כבר הגיעו למלון 2 משאיות עם מיתקני ספורט עבור האורח הספורטיבי.

סטלונה ישהה בים המלח 20 יום לצורך צילומי סרט באזור. לרשותו הועמדה דירת הפנטהאוז של המלון ובה 20 חדרים עבור 20 עד 30 מלווים. סטלונה ביקש להטיס למוריה כמויות גדולות של בשר שהוא אוהב, אך הדבר נמנע בשל שמירת הכשרות במלון. כיוון שכך, יעבור טבחו האישי של סטלונה הכשרה קצרה במטבח המלון, כדי שיוכל לבשל עבור ראמבו־רוקי מאכלים שהוא אוהב, בנוסח כשר.

על המזוודות

פרופ' שמעון שטרית מהאוניברסיטה העברית בירושלים עומד לסיים בקרוב את תפקידו כיושב־ראש בתי האבות "משען", לאחר ששימש בתפקיד במשך קרוב לשנה. פרישתו של פרופ' שטרית היתה צפויה, לנוכח היחסים המתוחים ששררו בינו לבין מנכ"ל הרשת, משה יהודה. בקרוב הוא יתמנה כיו"ר המכון האפרו־אסייני של ההסתדרות ויחליף בתפקידו החדש את משה ביטול.

חיים ביאור

★ ★ ★

ד"ר אלפרד גוטשלק, נשיא ה"היברו יוניון קולג'", בית המדרש לרבנים רפורמיים שמרכזו בסינסינטי והכולל סניפים בניו־יורק, לוס אנג'לס וירושלים, מסיים השבוע את שהותו השנתית בקולג' בירושלים. גוטשלק, שהתמנה לתפקיד ב־1972, נפגש עם ראשי שני המחנות – ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו ושר החוץ שמעון פרס. הוא מרוצה מאד מהישגי הרשימה הרפורמית "ארצה" בבחירות לקונגרס הציוני ועומד לחזור לירושלים בדצמבר כציר של תנועתו בארה"ב.

ש"ץ

איגוד השחמט האירופי

שחמט

מאת אהרן איסרס

איגוד השחמט האירופי, אשר ישראל חברה בו, פירסם את ההודעה הבאה:

אירופה, אשר בה מתגוררים 80%–90% מהשחמטאים, ואחוז דומה של תחרויות מאורגנות בה, דורשת מהפיד"א לקחת חלק פעיל בכוסה, ולקבל ייצוג הולם במוסדותיה.

כיום בועד המנהל של הפיד"א, המונה 15 חברים, אין לאזורים 1A, 2, 3 ו־14 של אירופה כל ייצוג. באזורים אלו מדורגים 2298 שחקנים, המהווים 44% מכלל השחקנים הרשומים ברשימת מד־הכושר הבין־לאומי. אם נוסיף לרשימה זו גם את האיזור הסובייטי, יתברר כי חמישה אזורים אלו כוללים 154 רבי־אמנים. לברה"מ נציג בועד המבצע של הפיד"א, כך שנציג אחד מ־15 חברים מהווה 6.6% ומייצג 62% מכלל רבי־האמנים בעולם.

בישיבת הועד הפועל של איגוד השחמט האירופי, שהתכנס בחודש שעבר באמסטרדם, נידונו המצב הכספי ומקורות המימון של הפיד"א. בין־היתר, נידונה הסוגיה אם לאפשר בעתיד למדינות החברות בפיד"א זכות הצבעה, אם לא סידרו את מיסיהם. כיום, החוקה מאפשרת זאת, ומשום־כך היתה לישראל הזכות להשתתף בהצבעות, אף־על־פי־שזה כשלוש שנים איננו מעבירים תשלומים לפיד"א, עקב המצוקה הכספית שבה שרוי האיגוד.

כמו כן, נבדקת האפשרות לארגן בשנה הבאה בשטוקהולם את האליפות הראשונה של אירופה ליחידים.

בעולם

★ בתחרות הבין־אזורית, שנערכה בשיראק שבהונגריה ניצחו במפתיע, האיסלנדי יוהן הארטרסון, בן ה־24, והרוסי ואלרי סאלוב, בן ה־23, בצברם כ"א 12½ נק' מ־17. על כרטיס העליה השלישי לתחרות המועמדים ייערך דו־קרב בין ההונגרי לאיוס פורטיש והאנגלי ג'ון נאן שצברו 12 נק' כ"א. יצויין, כי נאן החל את התחרות עם חמישה נצחונות רצופים. הפייבוריטים רבי־האמנים ליובוייביץ' (יוגוסלאוויה), אנדרסון (שבדיה) ובלייאבסקי (ברה"מ) כיימו במקומות נבוכים.

גם בתחרות הבין־אזורית, שהסתיימה ביום ראשון בזגרב שביוגוסלאוויה, הצליח האמן הבין־לאומי הרוסי יאן אלביסט להקדים שחקנים בכירים ממנו בהרבה ולהעפיל לשלב הבא (דורג על־פי מד־הכושר במקום ה־16 (!) מ־18 משתתפים). יחד עמו העפיל ויקטור קורצ'נוי.

★ בתחרות הכתר של פסטיבל אוהרה, באמסטרדם (6 משתתפים בסיבוב כפול) ניצח ההולנדי ג'ון ואן־דרויל עם 6½ נק' לפני בוריס גולקו, מוריי צ'נדלר (אנגליה) ויאן טימן 6 נק' כ"א. הרוסי אלכסנדר צ'רנין צבר 4½ נק', ואילו רב־האמן הקולומבי, אלונסו זפאטה, "הסתפק" בנקודה אחת בלבד.

בתחרות רבי־האמנים ניצח הגרמני ולסטימיל הורט עם 7 נק' מ־9, כהקדימו את ויקטור גבריקוב (ברה"מ) 6½, ואת יעקב מוריי, דניאל קמפורה (ארגנטינה), מקסים דלוגי (ארה"ב) ואמדור רודריגז (קובה) 6 נק' כ"א. הישראלי לב גוטמן לא הצליח לחזור על הצלחתו בפסטיבל ביל וסיים במקום נחות.

בתחרות הפתוחה צלחה דרכו של אליהו שורידלה, שחילק את המקום הראשון עם 6 נק' מ־7 משחקים.

★ בפסטיבל מרסיי שבשווייץ (140 משתתפים), ניצח האמריקאי סרג'י קודרין עם 8 נק' מ־9, לפני היוגוסלאווי מיזו צאבלו 7½ נק'. הישראלי רמי סופר צבר 6 נק' והשיג ציון לאמן בין־לאומי. יוחנן אפק ורן שבתאי צברו 5 נק' כ"א.

אפק, שהשתתף גם בפסטיבל ביל, השיג נגד אמן פיד"א מגרמניה מרטין פסה (שחור) לעמדה הבאה:

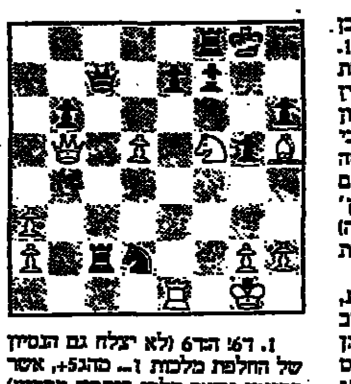

1. ד7! ה:ד6 (לא יצלח גם הנסיון של החלפת מלכות 1... מ:ג5+, אשר בסיומו נשאר הלבן ביתרון מכריע) 2. פ:ח6+ מח7 3. מה5+ מח8 (על 3...מ:ח6 יבוא 4. צה6+! ואין מנוס ממט) 4. פו7+ והשחור נכנע (על 4...צז7 5. צה8+ והפסד כפוי.

ידיעות בקצרה

★ קבוצת הפועל תל־אביב הוזמנה לטורניר בין־לאומי שייערך בבדן בחודש מאי בשנה הבאה, בהשתתפות קבוצות מגרמניה, הונגריה המארחת. זו הפעם הראשונה, שקבוצה ישראלית מוזמנת לתחרות קבוצתית מסורתית בחו"ל.

לקראת העונה החדשה, בודק המועדון קיום מסע משחקים באירופה, כהכנה וגיבוש הקבוצה.

★ כותב שורות אלו ערך משחק סימולטני נגד חבר קיבוץ געש, לרגל פתיחתו של מועדון הפועל המקומי. התוצאה: 21+, 2=, 1−.

אליפות עולם לנוער

בבאגיו שבפיליפינים נסתיימה אליפות העולם לנוער עד גיל 20, בנצחונו של ההודי ויסואנתן אנאנד, בן ה־18, שצבר 10 נק' מ־13 משחקים וצלח את התחרות ללא הפסד. זו הפעם הראשונה, שנציג אסיאני זוכה בתואר העולמי. בעקבות נצחונו, הבטיח אנאנד את תואר רב־האמן. ראוי לציין, כי השחמטאים ההודים זכו לאחרונה לשורת השגים מרשימה. נציגם בתחרות הבין־אזורית, שנסתיימה לא מכבר, בסובוטיצה שביוגוסלאוויה, רבאקי פראסאד ניצח, בין־היתר, את רבי־האמנים מיכאל טל ויונתן שפילמן. אנאנד הקדים את הרוסים וסילי איוונצ'וק וג. סרפר 9½ נק' כ"א, ואת אקפיין ופ. וולף (ארה"ב) 9 נק' כ"א.

הנציג הישראלי, גיל רכלין, סיים במקום 11–6 יחד עם רב־האמן ההונגרי סימן אגרסטיין בצברם 8 נק' כ"א. בסיבוב האחרון החמיץ רכלין זכיה על האלוף החדש וסיים את משחקו בתיקו. הנציג היוגוסלאבי איתן סוקולוב צבר 7½ נק' וחילק את המקום ה־12.

בין הבנות זכו שלוש הנציגות הרוסיות בנצחון מוחלט. קמילה בגינסקייט מרילנה, זכתה בבכורה בצברה 9½ נק'. ס. פרודניקה וי. דיסאר חילקו את המקום השני עם 9 נק' כ"א.

תחבולות השבוע

בדיאגרמה המוצגת לפניכם מצליח הגרמני היינס הנרקוף בלבן למוטט את מערך ההגנה של יריבו קיזל, במסע אחד מפתיע. הכיצד?

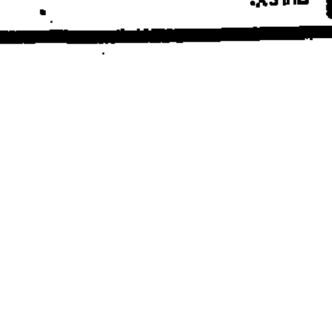

פתרון: 1. צה8+! מ:ז7 2. פ:ה5+ 3. מ:הד3.

הכל אותו דבר אבל...
בלעדי ל"דבר אחר":
גירסתה של המלחמה על אריאל שרון
דבר אחר
עם: שלמה ניצן, דני קרמן, אהרל'ה שמי, מאיר גרבוז, איציק ברנה, הרזה אייזנברג, יענקל'ה רוטבליט, יוני להב, שמרל, מושיק, אביב אלחסיד ותומר קרמן, יוני בר־שלום, דניאל לפין ואבנר כץ, עם שבתאי, אלפי וכל השאר.
להשיג בכל הקיוסקים כמו בכל יום רביעי, ביחד עם דבר

האוניברסיטה העברית בירושלים
מרכז מרטין בובר
מודיעים על סיום ההרשמה לתכנית מעל"ה
מסלול עיוני ללימוד המבוגר לבני 40 ומעלה ולגימלאים
תכנית חדשנית למבוגרים המבקשים ללמוד לימודים אקדמיים לשמם או לימודים המובילים לקראת תואר בתנאים מיוחדים.
המעוניינים יפנו מיד למרכז בובר של האוניברסיטה העברית בירושלים טלפון 882443־6, 02־822168.

בית ליסין
קיץ חם בתל־אביב – ערב עם הופעת ספרו של רוני סומק "ל שורות על פלא הירקון" משתתפים: רוני סומק, יובל, יצחק קלפטר. הערב 25.8 ב־21.30
זוג פתוח הערב 25.8, מחר ד' 26.8 תיאטרון חיפה ב־20.30 – הצגות אחרונות
"רוק צעירים" – מרתון רוק בהשתתפות: "נושאי המגבעת", "תג", "ליגנה", "קו 8" מחר ד' 26.8 ב־20.00
מכס ומוריס מחר ד' 26.8, ה' 27.8 ב־20.30, ו' 28.8 ב־21.00 – הצגות אחרונות
סטנד אפ קומדי – אתה מצחיק אותה על הבימה עם: שמוליק וולורנג, רמי שטרן ועוד ה' 27.8 ב־22.00
הקיץ של אביה – גילה אלמגור ה' 27.8 עברון ב־21.00, מוצ"ש 29.8 2 הצגות ב־19.30 וב־21.30
הצגות ה־100 – לא תותר כניסת מאוחרים
ג'ורג' וג'ני – ליאור רבין שרה גרשווין ו' 28.8 ב־21.30
קורין אלאל בשירים מתקליטיה "מותק" ו"פירות אסורים" ו' 28.8 ב־23.45
טליה שפירא משחקת עם סיפורים ושירים שבת 29.8 ב־11.00
פומפיש ידיד ההפתעות – לילדים שבת 29.8 ב־11.30
מרים גבריאלי ב"שש שעה רקובה" מוצ"ש 29.8 ב־21.30
"ראשים מדברים" בסרט הרוק "הפסיקו להיות הגיוניים" כל ערב ב־23.15, ו' גם ב־14.30 הקרנות נוספות הערב 25.8 ב־19.30 וב־21.30
נמשכת מכירת המנויים לעונת 87/88
המכון מרווח צמוד לתיאטרון
ויצמן 34 כיכר המדינה תל־אביב
טל הקופה: 216653, 257966
ישראכרט

משחת השיניים אלמקס
יעילה פי 3 במניעת עששת.

תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 78 – 246461
קופת חולים מאוחדת – שפרינצק 15 – 265200
ירושלים
הרצל – יפו 36 – 225059
חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 333312
פתח־תקוה
פינסקר – פינסקר 2 – 910505
בני־ברק – רמת־גן
רמת־יצחק – ירושלים 96 רמת־גן – 777506
בת־ים – חולון
עצמאות – בלפור 75 בת־ים – 865583
אהרון – הופיין 52 חולון – 889153
רחובות
כללית – בני משה 452381
ברק – הרצל 155 – 452154 – אוה"צ
רעננה – כפר־סבא – הוד השרון
שועלי – א. יפה רעננה

אלמקס

לפני 60 שנה

ביאליק התפטר

במכתבו אל הועד המרכזי של אגודת הסופרים והספרות העברית בארץ ישראל כותב ח. נ. ביאליק: בהכירי סוף סוף לדעת א) כי מציאותה של אגודת הסופרים בא"י אינה אלא מדומה ב) כי עתון "כתובים" בתור מכשיר האגודה אף הוא אינו אלא פיקציה, ופיקציה שיש עמה גנבת דעת הצבור לתאבון ולהכעיס – החלטתי להתפטר מועד האגודה ולבלי שוב עד השתנות פני הדברים.

הועידה להגנת זכויות היהודים

ציוריך. בועידה להגנת זכויות היהודים התקיף אוסישקין בנאומו את הממשלה הסובייטית ואמר כי מצבם של שלשת המליונים של יהודי רוסיה הוא טראגי. דבריו נתקבלו במחיאות כפיים. ליאון רייך ויצחק גרינבוים הדגישו בדבריהם כי אין הועידה באה להתנפל על מישהו, אלא אך להגן על זכויות היהודים. ההסטוריון שמעון דובנוב הרצה על תולדות האמנסיפציה בישראל והדגיש כי ההתבוללות פשטה את הרגל וכי הרעיון הלאומי הוא המנצח.

לפני 40 שנה

נאסרו חשודים בתליית הסרז'אנטים

המפקח הכללי של המשטרה, הקולונל גריי, מסר לעתונות: חקירות המשטרה הביאו למאסר מספר אנשים אשר סבורים שהם מעורבים בפגיעות ובהצתה הסרז'אנטים מארטין ופייס. ידוע, כי החיילים הוחזקו באזור נתניה במשך כל תקופת השבי שלהם. כן יש יסוד חזק להניח שמשפט ההיתולים ומעשי הרצח תוכננו ובוצעו באותו האזור. חקירה מקיפה נמשכת, אולם מאמצי הממשלה לוקים מחמת חוסר עזרה מצד הציבור. אף על פי כן מקוה הממשלה שעוד תוכל להביא את מבצעי הפשע לדין.

בדגלי ציון ובצלילי "התקוה" הפליגו המעפילים להמבורג

פורט דה־בוק. שלוש אניות הגירוש הבריטיות עזבו הערב בזו אחר זו את מימי דה־בוק כדי להתחיל במסע השלישי של מעפילי "יציאת אירופה" חזרה לארץ השואה היהודית. האניות עזבו את הנמל כששירת "התקוה" בוקעת מהן ועל גדרות התיל של המכלאות מתנוססים דגלים ציוניים.

هكذا من الأصل

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | ראשון ב דבר בבוקר

דירות

דירות וגינה

[illegible]

בבנינים בשהאון מפואר 250 מטר, כולל ריהוט, מרפסות ונוף מדהים לים (26079) 03-5526167

בבבלי"גים פ"ת קוטג' מפואר 280,000 דולר 03-9224503 (26073) 03-9234803

[illegible]

ברמת השרון דו משפחתי מרווח 7 חדרים בשכונה אמריקאי גג מרוצף נוף לים 270,000 דולר 03-5400758 (24858) 03-483528

[illegible]

בנוה צהלה בזיו עננות החדש במיקום מצוין קוטג'ים מפוארים 03-5423372 (8180) 052-448219

[illegible]

בקרית ראשון בראשון לציון בבנין חדש בן 4 קומות, דירות 3 חדרים מרווחות, סטנדרט גבוה, 2 דירות בקומה ומעלית. (14245) 03-245375

בקרית בן גוריון בחולון בבית חדש מצופה אבן, דירות 3 ו-3½ חדרים, יחידות מסוג באיזור. תנאי תשלום נוחים (14243) 03-245375

בבנין חדש מצופה אבן דירות 3½ ו-4½ חדרים. סטנדרט גבוה, תנאי תשלום נוחים. בוא לבקר בדירה לדוגמא 03-245375 (14237) 03-203341

במגדל אשדר פינת דרך חיפה דירות פאר 2, 3, 4 ו-5 חדרים. סטנדרט גבוה בצפון העיר. בוא לבקר בדירה לדוגמא 03-245375 (14231)

בחולון בנויה בבנין חדש מצופה אבן דירות מרווחות 3 ו-4 חדרים. תנאי תשלום נוחים וסיוע גדול. בוא לבקר בדירה לדוגמא 03-245375 (14220)

דירות 5 חדרים ברחובות רחוב ז'בוטינסקי במחירים מיוחדים למשפרי דיור. ראשון לציון 03-946737 דיור+ רחובות 08-453055 (13941)

בשכונת "נוה הדרים" בראשון לציון קוטג'ים 5 חדרים, 170 מ"ר +חצר "אלדם" 03-959556 (21651) 03-203341

ת"א-יפו

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

[illegible]

בהרצליה פיתוח ... 03-375255 (27465) 052-570970

קבלנים מציעים

"פול בינגוים קבלנים" בבנין הבנה ברחוב קליין בצפון ת"א, נותרו 3-4 חדרים. להתקשר 03-867690 03-597344 בין השעות 03-588555 (24958) 16.00-9.00

בנוה רמת גן דירות 3 ו-4 חדרים בבית חדש מצופה אבן. תנאי תשלום נוחים מאוד וסיוע גדול בוא לבקר בדירה לדוגמא (14289) 03-245375

דירות וילה 3 ו-4 חדרים בבית חדש. לחלקן חצר ולחלקן גג צמוד. תנאי תשלום נוחים וסיוע גדול במיוחד. (14258) 03-245375

באריאל דירות וילה 3 ו-4 חדרים: לחלקן חצר ולחלקן גג צמוד. 120 מ"ר עם נוף מדהים. תנאי תשלום נוחים וסיוע גדול במיוחד. (14251) 03-245375

בשיכון ל' דירה אחרונה לאיכלוס מיידי 5 חדרים רח' לוי אשכול 40. לפרטים: חברת "אביב" (21880) 03-7512203

[illegible]

4 יפיפיה בגבעת הברושים, גבעת שמואל, שירותים כפולים+ מטבח אמריקאי+ מזגנים (25985) 03-5321216

בנוה אביבים, דירות 4 חדרים+ מידב השיכלולים. קבלן בירנבוים, ה' באייר 24, 03-259689 (24814) 03-262894

[illegible]

דירות למכירה 3-3½ חדרים

[illegible]

דירות למכירה 1-1½ חדרים

[illegible]

דן

[illegible]

דירות למכירה 4 חדרים ויותר

[illegible]

בני הרצליה של "אור ים" הרצליה הצעירה, שכונה יוקרתית חדשה, דירות 5 ו-6 חדרים, מפוארות, פנטהאוזים. מחירים מיוחדים לתקופה מוגבלת לקבלת פרטים: 052-572696, משרד המכירות פתוח באתר בין השעות 10.00-14.00, המשך רח' רבי עקיבא הרצליה הצעירה (28685)

באלוף צה"ל 51 3+ גג+ חדר יפיפיה+ תוספות בבקר, בערב 03-9611147 (14044) 03-258510

דירות למכירה 2-2½ חדרים

שרון

חולון-בת ים

[illegible]

4, ראשל"צ מערב+ תוספות ק"ב+ מעלית 03-957687 75,000. (17184)

דירות

בראשל"צ בנוה אסתר דירות יוקרה: 5 90,000 דולר, 5½ 100,000 דולר, 6 100,000 דולר משה ויואל גינזי, הרצל 46, לכניסה מיידית בתשלומים נוחים (21672)

בראשל"צ בנוה אסתר 5 חדרים ק"ח, 99,000 דולר, חדשה 03-959577 (21667)

בשכונת "נוה הדרים" בראשון לציון, בבנין חדש, 4, 5 חדרים, וכן פנטהאוזים מפוארים "אלדם" 03-959556, 03-203341 (21655)

דירות למכירה 3-3½ חדרים

[illegible]

דירות למכירה 2-2½ חדרים

דירות גג

[illegible]

ביקוש דירות

[illegible]

המשך לוח בעמוד 11

הלוח הכללי

הד כפול ומכופל

מה שקודם לאריזת המזוודות לירידה

מאת ברק אטקין

כמה מאמרים שהתפרסמו לאחרונה ב"דבר" עסקו בשני נושאים חשובים: הירידה מן הארץ ושאלת הייחוד היהודי והישראלי. השניים קשורים ביניהם במציאות בקשר אמיץ.

לאחר שכמעט נואשו אצלנו מן העליה, עשו צעד לאחור וריכזו את המאמצים בעצירת הירידה. ניסן הרפז ("דבר", 9.8.87) עשה עוד צעד לאחור והוא מציע צעדי מנע: במקום להשפיע על המתכננים לרדת שישנו דעתם – מוטב לטפל בסיבות הירידה. יש להעניק, לדעתו, למיגזר הצעירים המועד לירידה, הקלות במס, הקלות במחירי הדיור, בתעסוקה ובהשכלה הגבוהה.

תכנית כלכלית זו לוקה בחסר חמור. היא מציעה לצעיר הישראלי אטרקציות חומריות ואיכות חיים, אך מזניחה בעיות שבשורש הארוך אפשר שהן אף חמורות מן הירידה הפיסית מן הארץ.

הנסיון לקשור את צעירי ישראל למקום בעבותות כלכליים, אינו חורג מתחומי עולם הערכים שעליו מתחנכים רוב רובם של הישראלים, "הגוש המרכזי" של ילידי הארץ החילוניים. החינוך הממוסד בארץ עדיין לכוד באופיו האינסטרומנטלי של "החינוך הכללי". הצעדים הברוכים הראשונים לקראת חינוך ערכי, שנעשו במסגרת החינוך לדמוקראטיה, אין בהם כדי לשנות את תכנית הלימודים, המעוקרת במכוון מערכים. תכנית זו נועדה להעמיד חינוך נייטראלי, שחזה לכל נפש, ועל כן התוצאה הלל ריק בתחום היחס לארץ, לחברה, ולבעיות המיוחדות של הסביבה הגיאופוליטית של ישראל. הריק זה מורגש בעיקר בכיתות הלימוד הגבוהות, שלתלמידיהן יש הכושר, ולעתים אף הרצון, לעסוק בשאלות אלה. ה"מוצר הסופי" של החינוך הכללי אינו מסוגל להתמודד בתחום הזה עם בוגרי זרמי חינוך מיוחדים, כגון החינוך הדתי.

עד מהרה מתמלא החלל על־ידי ערכי היום־יום של הסביבה הקרובה, שמטבע הדברים מעוגנים בעיקר בפרנסה ובכלכלה. רמת־החיים שהצעיר נחשף לה באמצעי־התקשורת השונים, הרוח המערבית של תחרותיות, של השגיות כלכלית אישית ושל "חיים טובים" משלימות את התמונה. ישראל הפכה, מבחינת ערכי הדור החדש, לחלק מאותה "מדינת־על" מערבית שעליה דיבר הרפז. אלא שהפיצוי החומרי שאנו מסוגלים לתת לצעירים בישראל לעולם לא ישתווה לזה הממתין לאחרים מהם בארצות הים ולכן, גם הקלות כלכליות למועדים לירידה אין בהן משום פתרון ממשי לבעיה.

אין איפוא לדבר רק על הצורך בפתרון אחר – יש לשנות את הגדרת הבעיה. הירידה גופא, שכולם נבהלים עתה פתאום ממנה, איננה הבעיה האמיתית. את הבהלה הזו עוררו פרסומים באמצעי התקשורת בפברואר שנה זו, שדיברו על 480,000 ישראלים החיים בארה"ב ובקנדה ועל 20 אחוז מן הצעירים בישראל השוקלים ירידה מן הארץ. אך הנתונים היבשים מלמדים, כי בעשור האחרון פחת מספר היורדים. אין פירוש הדבר שעלינו להתעלם מן הפרסומים של פברואר: אין גם להתעלם מן הנזק המיוחד שבירידתם של מיגזרי אוכלוסיה מסויימים – אקדמאים, מדענים, חוקרים. אלא שיש להכיר בכך, שמסוכנת יותר מן הירידה הפיסית מן הארץ היא הירידה הפנימית, זו שעליה דיבר אלכסנדר ברזל ("דבר", 26.7.87).

קודם לירידה הפיסית מן הארץ חל אצל הצעיר תהליך של ניכור ושל ריחוק מן הארץ, מעניניה ומבעיותיה. עוד קודם לאריזת המזוודות נהפך הצעיר לאזרח "מדינת־העל" המערבית ומתנער מכל מטען המקשר אותו לישראל. העדר עיסוק שיטתי, במסגרת מערכת החינוך, בבעיותיה ובאתגריה הייחודיים של הארץ, והעמדת הקניית־הזהות הנייטראלית בראש סדר העדיפויות הלימודי, היא תחילתה של "הירידה הפנימית". אסתכן ואומר כי צעיר הגדל במערכת החינוך הזו, ובאווירה החברתית הקיימת, שמחשבה על עזיבת הארץ אינה חולפת מעולם בראשו, משהו לקוי בו. שכן, בהעדר מחוייבות חזקה לארץ, ובהעדר דיון שיטתי במחוייבות הזו, מה מונע מן הצעיר לנסות ולהגיע למכוניות־הפאר של "דאלאס" או לבוורלי הילס הנהדרת? השאיפה ל"נורמאליות" מערבית דוחפת את הישראלי לקניית כרטיס בכיוון אחד. גם אם אינו מממש דחף זה – והרוב אינם מממשים זאת – הלך־מחשבה זה מתבטא בעיקר בסוג העיסוקים, בהתנהגות ובעולם הפנימי שלו.

גרשון זק ("דבר", 9.8.87) נתן לנו "תשובה מוחצת" על השאלה, מה בדורנו הופך יהודי לחילוני וחילוני ליהודי, כלומר – במה מתבטאת יהודיותו. מתמצית התשובה: התכנים התרבותיים של אחדות עם ישראל ומרכזיות מדינת ישראל והפעולה למען שני אלה, הם־הם היהודיות שלנו. אך אבוי, מניותיהם של תכנים אלה, במסגרת החברתית הקיימת, נמוכות מאד ואף ממשיכות לרדת. ושוב, אפשר להכניס לתמונה את מערכת החינוך. זו, המקוצצת והמוזנחת בתקציביה, זו, שאיכות העובדים בשורותיה ירדה פלאים בגלל השכר הנמוך עד גיחוך, אינה מצליחה להתמודד עם "הנורמאליות המערבית", הקוראת לצעיר מערבה, הרחק מיהודיותו.

אין להסתפק במסגרות החילוניות הקיימות. חיוני הוא נסיונו של אלכסנדר ברזל לחפש בסיס לתודעת השייכות לעם היהודי ולארץ ישראל. ברזל מעריך כי ללא תודעת שייכות כזו לא תתקיים העצמאות המדינית של יהודים בישראל לאורך ימים והוא גורס, כי הבסיס לשייכות יימצא בלימוד מחודש של מקורות היהדות, תוך הוצאת המונופול על פרשנותם ועל הגדרת היהדות מידיה של האורתודוכסיה הדתית. ואכן, "ספר הספרים הנצחי", ככתוב במגילת העצמאות, נמסר על־ידי העם היהודי לעולם כולו, לא לחלק אחד בלבד בו. העם היהודי הוא מקור תפיסת המוסריות שהתנצחה במקורות והועברה ממנו לעולם הנוצרי ולעולם המוסלמי. מהו המסר המוסרי הזה שאנו אמורים להיות קרובים אליו יותר מאחרים? מהי המשמעות המודרנית שלו? רוב רובו החילוני של העם יושב על מעיינות אדירים של ערכים האצורים בתרבותו והוא אף אינו יודע זאת.

לדעת ברזל, המקורות הם מטעננו התרבותי היחיד. אבל יש לפנות עוד תחום אחד המעניק לנו מטען תרבותי רב־ערך והוא ההיסטוריה היהודית של עם ישראל. מאז "ואהבת את הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים" (דברים כ', יט) נוספו על נסיוננו הקיבוצי עוד כמה וכמה גלויות, מהן נוראות וטריות בזכרוננו פי כמה מזו של מצרים. מנסיון זה יכול העם היהודי להפיק לא ריק צו הישרדות לעצמו, אלא צו שליחות מוסרית לבריאים אחרים.

על מאגרי ערכים אישיים וחברתיים אלה, שאין דומה להם, נוספו בישראל אתגרים שגם להם אין רבים דומים בעולם: הסכסוך הישראלי־ערבי, הרב־גוניות העדתית, הייחוד הרב־דתי של הארץ (ייחוד זה אין פירושו יתרון, מזווית־ראיה שוביניסטית: פירושו: אפשרויות הבנה ופעולה מיוחדות, חובות ואתגרים מיוחדים).

היום, ארבעים שנה לאחר הקמת המדינה, הגיעה העת להעריך נכונה את מצבה של מדינת ישראל. אין זה מצב נורמלי. משאביה ובעיותיה המיוחדות של ישראל אינם מאפשרים לה לשאוף ל"נורמאליות", מערבית. החוויה הישראלית האמיתית איננה חוויה של נורמאליות. מה שדרוש לצעירים כדי להתמודד עם החיים כאן ועם בעיותיהם הוא ייחוד. הייחוד של ערכי המקורות והמורשת היהודית, הייחוד של הלקחים ההומאניסטיים של תולדות העם היהודי והייחוד של האתגרים הניצבים לפני הישראלים כיום.

כל זה דורש גם ייחוד במאמץ החינוכי.

בחינה מחודשת מקץ 50 שנה

לא גיבור אבל בוודאי קורבן

מאת אל"מ (מיל) גרשון ריבלין

בין האירועים שנרשמו בספרי ההיסטוריה, ונחים בין דפיהם, יש שאתה מתעורר לחיים ועולה לבדיקה מחדש. כזה הוא סיפורו של מרדכי שוארץ, שהועלה לגרדום בכלא עכו ב־18.8.37.

בקיץ 1937 היתה הארץ בכור בשנה השניה במהומות מלוות רצח ודם, שאירגנה ההנהגה הערבית. הישוב היהודי והארגון הוליט להמנע מפעולות נגד ערבים סתם, ולכוון תגובתו נגד האשמים בלבד. אנשי "ההגנה" חיפשו את הפוגעים ביהודים ומיצו עמם את הדין. פעולות־התגמול הללו לא הגיעו על־פי רוב לפרסום, כי הבריטים שלטו אז בארץ. שיטת התגובה הזו כונתה בשם לא מצפה ולא נכון – הבלגה.

לא קל היה לקיים מצוות התאפקות כאשר ילדים, נשים וזקנים נפלו קרבן לטרור הערבי, ובעתונים הופיעו יום־יום, במסגרות שחורות, שמות הנופלים. מאמץ חינוכי והסברתי רב הושקע בהחדרת ההכרה בצדקתה של ההבלגה והנהגה הערבית ביקשה ללצות בעיני העמים והעולם את התחושה כי כל ערבי וכל יהודי משתוקקים לתקוע סכינים זה בגרונו של זה. ההנהגה היהודית רצתה להוכיח כי גמול לכל מי שפוגע בנו, אך לא נתנפל על כל ערבי עובר־אורח, וככל שנוכל, נקיים יחסי שכנות־טובה עם כל מי שמוכן לכך.

ביקור, קשה היתה התביעה להתאפקות לאנשי "ההגנה", שנשאו נשק ונשאו את כוחם ויכולתם. היו בישוב גם כאלה שהתביעה הזו היתה זרה לרוחם או שלא הבינוה, הדרך הנקה והתגובה הבלתי־מבוקרת קסמה להם. הם האמינו כי זו תביא להרגעת הארץ והצטרפו למי שדגל בה – הארגון הצבאי הלאומי. היו גם מקרים שחברי "הגנה", ברגע של חולשת־דעת, עשו פעולה בניגוד לצו ואף בניגוד להכרתם.

מקרה כזה אירע ביום 1.9.37, במחנה המשמר של הנציב העליון ליד עתלית. באוהל המשמר שם גרו שני שוטרים – יהודי וערבי. יום אחד, כשהיה השוטר היהודי מרדכי שוארץ בחופשה בעתלית, נודע לו כי שנים מחבריו להכשרה בחו"ל נהרגו. בדרכו חזרה למחנה נשא רובה טעון, שכדור בקנהו, כמקובל בימי המהומות והדם, כשהגיע לאוהל ראה שהשוטר הערבי ישן. הוא ישב על מטתו והרהר במעשיו שנהרגו, וכפי שסיפר לימים בבית־הסוהר ליצחק הנקין (אסיר שפטו "הגידרדי") היה הכום בלבבו מן הידיעה המכאיבה שלא הרגיש מה הוא עושה. קנה הרובה היה מופנה לראשו של הערבי. בלי לחשוב, לחץ על ההדק – והכדור לאוהל נהרג.

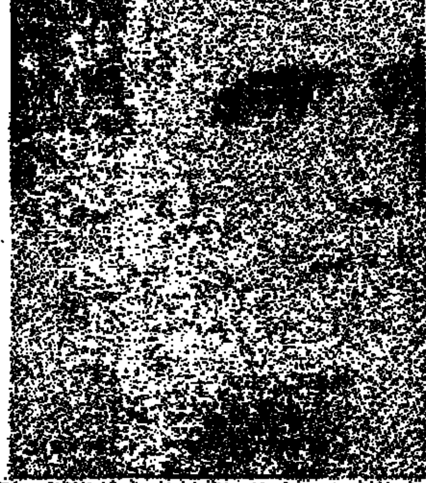
עולה הגרדום מרדכי שוארץ

כשהתאושש התבהל וניסה לטשטש את מעשהו. באותם ימים של מאורעות היו נשמעות מפעם לפעם יריות בסביבה. שוארץ רץ החוצה ירה בסביבו כמה כדורים אל האוהל. אלה חדרו פנימה, ואילו הכדור הראשון של המוסנית, זה שפגע בשוטר הערבי, יצא מן האוהל החוצה. בדיקת המשטרה גילו שהכדור שפגע בערבי בורח מן האוהל החוצה – ושוארץ נאסר והואשם ברצח.

למפקדיו של שוארץ ולמכריו היה ברור כי המעשה נעשה ברגע של אבדן־עשתונות. המגורים שהעמידו לו מוסדות הישוב נקטו קו משפטי שחשבו שהוא עשוי להועיל – קו של התכחשות גמורה למעשה. הם טענו. השופטים מצאו את שוארץ אשם ברצח. הערעורים נדחו, וב־18.7.38 הועלה מרדכי שוארץ לגרדום בכלא עכו ונתלה. לפני תלייתו הודה בפרטי המעשה, הביע צער על מעשהו וקרא לחבריו ב"הגנה" שלא לעשות כמותו.

★ ★ ★

שלא כפי שנהגו ארגוני אצ"ל ולח"י כלפי חבריהם שנידונו למות, לא עשתה "ההגנה" את מרדכי שוארץ, עולה הגרדום, לגיבור לאומי, כשם שנזהרה מלעשות זאת לגבי חברי שורה אחרים, שעשו מעשים חריגים כאלה. תגובות ומעשים כשל שוארץ נראו או שליליים ומזיקים, והיה ברור שהם מסכנים את קיומו של הגוף היהודי הליגאלי, הנוטרות היהודית. עם הנוטרים נמנו כ־20.000 איש, שהתאמנו בנשק ובתחמושת ממשלתיים. המוסדות של הישוב טענו באוזני השלטונות הבריטיים, כי הישוב היהודי הוא ציבור ממושמע ואחראי ולכן הוגתם לציידו בנשק כדי שיוכל להגן על עצמו. בספר תולדות "ההגנה", שנכתב לפי אמות־המידה של אותם ימים – היינו הנאמנות לקו־התגובה שהיה נקוט ב"הגנה" – לא פורסו מעשהו של שוארץ ודינו לא אלא בדרך־אגב, בהערה לאירוע אחר שאירע באותו זמן.

לפני שנים אחדות, כאשר החלו להציב מטעם המדינה יד לנופלים בדרך להקמת המדינה, עלה מחדש ענינו של מרדכי שוארץ. דברים שאירעו בינתיים ואמות־המידה שנשתנו, הניעו את הנוגעים בדבר לשוב ולבחון מחדש את היחס לפרשה. היו שטענו כי כשם שחברי האצ"ל והלח"י, שנתלו על־ידי הבריטים, עוטרו רשמית כ"הרוגי מלכות שהאומה חייבת בכבודם", כך גם על "ההגנה" לנהוג כלפי חברה מרדכי שוארץ.

"קול ישראל" הקדיש דיון מיוחד לנושא; מערכת ספרי הזכרון לנופלים דנה בו וסיכומה היה, כי במבט לאחור יש להתייחס אל מרדכי שוארץ כלקרבן התקופה והנסיבות של מאורעות תרצ"ו־תרצ"ט, ושל התנאים שחיינו בהם בימים של טרם מדינה. שוארץ ייזכר איפוא ויירשם בתולדות המדינה־בדרך כחלוץ ציוני, חבר "הגנה" מסור, ששילם בחייו על שעה של אבדן־דעת, ושדבריו האחרונים לפני הוצאתו להורג מעידים על נאמנותו לרעיונות "ההגנה": "הנני מתנגד לטירור ולשפיכות דמים. המקרה שלי הוא שגיאה פרטית ברגע של טירוף־דעת שתקף אותי".

★ ★ ★

ההיסטוריה לא נועדה להיות אלבום־צילומים סטאטיים או לקט של מספרים ערוכים בלוחות סטאטיסטיים, שכל המרבה בהם הריהו משובח. חובתו ואחריותו של ההיסטוריון היא לאסוף את המידע, להתבונן באירועים ובנסיבותיהם אחר־כך – ולסכם את ממצאיו לפיהם. אם הדברים נראים בהמשך הזמן אחרת – אין חטא, ואולי אף חובה היא, לערוך מחדש את הסיכום הקודם, כפי שקורה לא אחת תוך כדי הכנת מהדורה מחודשת של ספר. אילו עמדו היום להוציא מהדורה חדשה של ספר תולדות ההגנה, הייתי מציע להכניס דברים על פרשת שוארץ.

לצערי לא נותר עמי איש מעמיתי במערכת הספר להתייעץ בו, אך דומני שכמבט בוחן אחורה, כשרגשם של הימים ודיכוחיהם אינו מרחף עוד על ראשינו, היו גם הם רואים היום את הדברים כך. ברי לי, עם זאת, שלא היו מאמצים שום הצעה לעטר את מה שקרה כמעשה גבורה ואת עושהו כבעל און־וגבורה, או כמי שקוראים רחובות על שמו, רק משום שהדבר קרה בימי שלטון הבריטים בארץ ומשום שיש מי שנוהג כך. מובטחני כי גם מרדכי שוארץ היה רואה את הדברים כך, שהרי בהמשך הימים הוכח לכל כי הדרך שלה היתה נכונה, הן כלפי חוץ והן כלפי עיצוב דמותו ואופיו של הלוחם היהודי, זה שהוכיח את כשרו ויכולתו, כעבור עשר שנים, במלחמת העצמאות, והקפיד, גם בסערת־המלחמה, על מה שקרוי בפינו טוהר הנשק. המעשים היוצאים מן הכלל רק מלמדים על הכלל.

על כל פנים, אחרי חמישים שנות אלמוניות ייפקד שמו של מוסקה־מרדכי שוארץ בספר הזכרון לקרבנות־ישראל, שקיפחו את חייהם בנתיב ההתנחלות שהוביל ליסוד המדינה, עם כל הקרבנות של התקופה הטראגית, האכזרית וההירואית של המדינה בדרך.

* (הכותב הוא איש הצוות לתולדות כוח המגן ע"ש י. גלילי)

להשלים עם מחסור במים?

מאת א. רנן

גשמי החורף האחרון טישטשו במקצת את תמונת־המצב העגומה של מאגרי המים בארץ, אולם המצב חמור, המור מאד. בינתיים הכנרת נעשית יותר ויותר מלוחה; ישובי בקעת בית־שאן, שניצלו גם מים שזרמו בירדן, מתבוננים בדאגה על אפיק כמעט יבש, שזורמים בו מים מעטים, דלוחים, מזוהמים ומלוחים. הצמיחה המקורית שלגדות הנהר גוועת, ואם בכך לא די באים הסורים ומבצעים תכנית נוספת למניעת מי שטפונות הבאים בחורף מהחרמון. באיזור החוף ירד מפלס מי הבארות מתחת לפני הים והמים מתמלחים יותר ויותר. נוסף על כך הם,מזוהמים בחנקות שונות ומסוכנות, בעיקר לתינוקות. הדיבורים הרבים על פיתוח הנגב נותרו בגדר דיבורים בעלמא. התנאי היסודי הראשוני לפיתוח זה הוא פתרון בעיית המים, שהרי לא במקרה נותר המדבר מדבר. אמנם אומרים שבעומק רב מצויים מים, אך נראה שהטכנולוגיות החדישות הקיימות אינן מנוצלות עדיין.

מעולם לא היתה ארצנו עשירה במעיינות ובמקורות מים, אך היו בה פינות־חמד קסומות, *מעיינות ופלגים מסובבי נפש: לאחרונה מתברר* יותר ויותר, שהם בעלי ערך כלכלי כאתרי תיירות, אך לדאבוננו רובם נעלמו. המעיינות "נתפסו" והוכנסו לצנורות. הנחלים יבשו. התכנית הכללית לאספקת מים לכל הארץ ולשאיבתם לתוך המוביל הארצי, גרמה לחיסולם המוחלט.

החקלאות הישראלית הגיעה להישגים מרשימים. מאמצים רבים הושקעו בפיתוח אמצעים,לחסכון במים. אולם למרות הכל אנו מתקרבים לסוף הדרך בשימוש במקורות המים הטבעיים.

ובינתיים יושב לו בדירתו הצנועה בתל־אביב הטכנולוג הישיש אלכסנדר זרחין, מתוסכל וממורמר, ולא בכדי. הוא מאמין שהפתרון למצוקה מצוי בידיו. חלפו יותר מארבעים שנה מאז הצליח להחוק מברה"מ לארץ כשברשותו *תכניות בעשייה להצלת ארץ־ישראל* ולהוספת מים מותפלים בהם למאגר כימיה. האיש התדפק על דלתות והטיח ראשו בקירות אטומים: איש לא שעה לשוועתו. לאחר ובדיכה החליטו גורמים ממשלתיים לשתף ביישום ההמצאה חברה אמריקאית, אך חברה זו היתה בעלת אינטרסים מנוגדים, עניינה התמקד במכירת כורדיה, ולא דווקא בהתפלת מים. באילת הוקם מפעל נסיוני, אך לא בהתאם לתכניתו המקורית של זרחין. המתקן היה שונה מהצעתו, אולם המפעל כרחם חדש ומהפכני פרי המצאתו. "כוכחים" פסלו אותו תחילה, וכבר אמר דוד בן־גוריון, ש"המומחים מומחים למה שכבר קיים, אך אינם מומחים למה שעדיין אינו קיים". היו מדענים שתמכו במתן אפשרות לנסות את הכרום שייצר זרחין, אך שומע לא היה להם. הם ביכרו לנסות שיטות התפלה אחרות, ובסופו של דבר נכשלו; מאחורי מציעיהן עמדו גופים רבי־כוח, חלקם אינטרסנטים.

בינתיים יצרה חברת התפלה, שלכאורה נוסדה כדי לייסם את המצאתו של זרחין, מיתקני התפלה רבים, שהתבססו אף הם על המצאתו של זרחין. היו אלה מיתקנים קטנים, לפתרון בעיות לוקאליות, אולם לא להתפלת מים בכמויות הדרושות לאספקה למדינה שלמה. זרחין טוען, שסיסטמו יעילה דווקא במיתקנים בקנה־מידה גדול.

קומץ אנשים מלווה את זרחין במאבקיו שנים רבות. אנשים אלה, הבקיאים בנושא, תומכים בדרישה שתינתן הזדמנות הוגנת לניסוי המיתקן. נמנים־איתם אנשי טכנולוגיה הסוברים, שהסיכוי שהמיתקן יצליח מצדיק בהחלט את ניסויו. סוב וסוב הם נוכחים לדעת, שמידת אטימותם של הגורמים הנוגעים בדבר ממש לא תאמן.

עם סיום כתיבת שורות אלה פורסם דו"ח מס' 37 של מבקר המדינה, ביולי 1987. הדו"ח מוקדש לבעיית היסוד של קיומנו ובין היתר גם לבעיית המים. המצוקה החמורה בתחום הזה באה לידי ביטוי בדו"ח ובמובאות מתוכו, והיא מחייבת שינוי בגישת הגורמים הממשלתיים והחברות המטפלים בנושא. עליהם להודות באי־יכולתם להשיב על השאלות העולות מן הדו"ח. רק לחץ ציבורי כבד ואקטיבי עשוי להביא להקמת המיתקנים ובאמצעותם – לנסיון לפתור חלקית את מצוקת המים.

רשות הדיבור וחובת הפעולה – לדעת הקהל.

כתובת פאשיזם על הקיר

מאת עוזי בורשטיין

הידיעות על מחנה הנוער של כהנא, שמתאמנים בו בנשק, זיעזעו רבים. פתאום הומחשה בעליל הסכנה הפאשיסטית והובהר שאנשי כהנא ואוהדיהם לא יסתפקו בפגיעה בפלסתינאים שמעבר לקו הירוק; הם חותרים לגירוש ערביי ישראל והם מתכוונים לפגוע בכל מי שיתייצב בדרכם, מוסדות ואישים יהודים, שמאליים ודמוקראטים.

לאלה שחיו בשנות ה־30 באירופה, הזכיר מחנה האימונים של כהנא את לידת הפאשיזם באירופה ואת צמיחת ה"היטלר יוגנד" בגרמניה. אימונים צבאיים, סגידה לאקדח ולרובה, כמסום מיליטאריסטי, שוביניזם, וכתרגום למעשים: להרוס, להתקיף, להרביץ, להשמיד. האינסטינקטים האפלים של שנאה, הרס ומוות אינם נעצרים בעם הזר. הם מופנים גם נגד "יפי הנפש" בעמך שלך, המתנגדים לכיבוש, לדיכוי ולסיפוח.

איך הגענו לכך שבקרב עמנו היהודי, העם שלפני פחות מיובל שנים היה קרבן הפאשיזם ההיטלראי, קמים כאלה המסגדים לפאשיזם? איך צמחה מקרבנו הרעה החולה הזו שכמה כהניזם? איך צצו אצלנו כל אותם המצהירים במשאלים שבבחירות יצביעו "כך", והם מצטרפים לכדי יותר משלושה־ארבעה ח"כים?

אי־אפשר להתעלם מהאמת. הכהניזם הוא תולדה של הכיבוש, של דיכוי עם אחר. 20 שנות דיכוי העם הפלסתינאי, שאינו מוכן להשלים עם השלטון הישראלי, הציפו את גילויי המאבק בשטחים מחד גיסא ואת הפרי המר והרעיל של הכהניזם. עשרים שנות הדיכוי הביאו גם לתירוף הניגוד המקטב את החברה הישראלית: מצד אחד אלה התובעים התנחלויות, ניכוס, סיפוח, טראנספר, והצד האחר אלה המשוכנעים שבהחזק ושלום נשיג אך ורק אם נכיר בכך שלעם הפלסתינאי אותן זכויות כשלנו, וגם הוא זכאי למדינה עצמאית משלו בצד מדינת ישראל.

כהנא היה החלוץ בענין הטראנספר אך אין לו עוד מונופול עליו. אחריו באו גנדי, דקל, כהן ועוד ועוד. למעשה זכה כהנא לאהדה ולתמיכה מצד אנשים רבים ב"גוש־אמונים", ב"התחיה", בהליכוד ומקרב המפלגות הדתיות. אחד מסימני הזיון של האגף הדתי שלנו הוא, שכהנא מוגדר עדיין כרב בישראל. על־אף עברו המפשע, הידוע היטב, על אף פעילותו עם "המאפיה" האמריקאית, על־אף היותו גזעני מובהק – לא קם עד כה איש מקרב הרבנים או ראשי העדה הדתית להכריז עליו נידוי הרב. איש אף לא קם בקרבם להביע בפומבי הסתייגות ממנו. אדרבא, קשה לפעמים לקבוע מי אנטי־ערבי יותר, מי שוביניסט יותר – הרב לווינגר או כהנא, הרב גורן או כהנא. רבים העסקנים הדתיים המתמוגגים מנחת, כשכהנא ואנשיו מבני הישיבות תופסים עובר־אורח ערבי, פועל החוזר מהעבודה, ומכים אותו מכות רצח.

גם במשטרה יודעים מזמן שכהנא ואנשיו מארגנים מחנות לאימונים צבאיים. באחרונה פורסם, למשל, שבמחנה שקיים הארגון ליד המושב ביתר־ית התארחו שוטרים ושבדו בקפה. אני עצמי ראיתי לפני שנה איך הותקפו סטודנטים יהודים וערבים באוניברסיטת תל־אביב, שכנעו מכהנא ומאנשיו להתפרע לקאמפוס, על־ידי שוטרים ואנשי משמר הגבול.

לא אחת פניתי למשטרה, וכמותי עשו פעילי שלום אחרים, בתלונה כאנו מוטרדים באיומים טלפוניים ובמכתבים. היו לנו הוכחות מובהקות שמאחורי ההטרדות הללו מסתתרים אנשי כהנא. למרבה הפלא עד היום לא הצליחה המשטרה לעלות על עקבות העבריינים. הדבר מעורר תמיהה. עוד יותר מתמיה הוא, שבכרוז שפירסמו צעירי "כך" ובו שמות האנשים שהם קוראים להסרידם, נכללו גם מספרי טלפונים שאינם מופיעים בספר הטלפונים. היה, כנראה, מישהו שמסר לכותבי הכרוז את המספרים הללו. מי הוא? מדוע לא נשמע קולו של שר המשטרה ברלב בעניין הזה? האם יש לו בכלל השפעה על המתרחש במשטרה?

אין עמנו שונה מעמים אחרים. גם אצלנו נשמעים הקולות הבוכרים: "יותר מדי דמוקראטיה יש אצלנו". גם אצלנו יש הבוכרים ב"נחוץ סדר", ואפילו "סדר חדש"; הנסיון ההיסטורי מלמד – אלה שיתחילו עם הפלסתינאים בשטחים הכבושים, יעברו משם לערבים בישראל ובהמשך יגיעו ליהודים דמוקראטים, לתנועות קבאל, למנהיגי פועלים ושכונות עוני ולכל מי שמתנגד לכיבוש ולסיפוח. מי שעדיין טוען: "אצלנו זה לא ייתכן", משלה את עצמו.

אינני מטיל לרגע ספק בכך, שהכוח האנטי־פאשיסטי הגלום בעם שלנו הוא הרבה יותר גדול והרבה יותר חזק מהסכנה הפאשיסטית. הרוב הדוכם מתנגד לפאשיזם, אבל כדי לאכוף את הכוח הגלום הזה צריכה לקום חזית אנטי־פאשיסטית, שתתייצב במלוכד מול אנשי כהנא ומול הימין הקיצוני. חזית כזו מסוגלת להדוף את סכנת הפאשיזם.

כיום רוב העם פאסיבי ודווקא אלה המובילים לפאשיזם הם פעלתנים, צעקנים ומתבלטים ועל־כן נדמה כאילו הם הרבים. מה שנחוץ הוא שתקום תנועה המונית, יהודית ערבית, ללא כל אפליה, ללא הבדל השתייכות מפלגתית והשקפה פוליטית, תנועה על־מפלגתית, שתארגן מאבק פעיל ומיליטאנטי נגד הפאשיזם ושלוחותיו: תנועה שתנהל מאבק המוני להגנת הדמוקראטיה, שתתייצב להגנת מועדונים, אסיפות והפגנות של ארגונים דמוקראטיים ולהגנת מאבקי עובדים מפני התקפות בריונות.

כל אותם חיילי כהנא ונושאי־אמונים הם "גיבורים" להתנפל באישון לילה על נשים, ילדים וזקנים במחנה דהיישה. שם, הם יודעים היטב, אין נשקפת להם כל סכנה והצבא מחפה עליהם עם נשק דרוך. הם "גיבורים" לתקוף באכזריות פועלים פלסתינאים ברמת־עמידר, "גיבורים" לצאת ממחנה אימונים ל"תרגיל" מעשי, לתפוס ילד פלסתינאי בן שבע מחברון ולהכות אותו מכות רצח. אבל אם מולם יתייצבו כל הטוב, היפה והפאטריוטי בעם – ינוסו כהנא וגיבוריו לכל עבר.

(הכותב הוא חבר חד"ש)

סו"ב: קורות שני משברים

מאת ד"ר יצחק גרינברג

למשבר החריף שפרץ ב"סולל בונה" ב־1985 ונמשך עד היום כבר היה תקדים בהיסטוריה של אותה חברה. בשנת 1926, בגלגולה הראשון, נקלעה "סולל בונה" למשבר עמוק ולא עלה בידה להחלץ ממנו. ב־1927 הוחלט לסגור את החברה. היא נוסדה מחדש רק ב־1935. האם יש קווי דמיון בין שני המשברים?

"סולל בונה" נוסדה ב־1924. בתוך שלוש שנים נהפכה החברה לגורם מרכזי בענף הבניה בארץ. היא ביצעה עבודות ציבוריות ועבודות בניין ועשתה לפיתוח מפעלי תרושת. עד אפריל 1927 הוציאה אל הפועל עבודות בהיקף של כ־688,000 ליי"מ, אבל במהלך פעילותה זו, צברה הפסדים, שהגיעו באוגוסט 1927 לכ־51,000 ליי"מ. היא התקשתה לפרוע את חובותיה, לשלם שכר־עבודה ולהמשיך בעבודותיה. לנוכח המצב נמלה ההכרה, כי אין מנוס מסגירת החברה. הגורמים לקשיי החברה היו:

א. העדר הון מספיק; ב. העדר ציבור עובדים קבוע, בעל מעורבות ועניין בחברה; ג. מדיניות כלכלית מרחיבה וכיבושית ("סולל בונה" העמיסה על שכמה מקימות יישוביות, כגון קליטת עליה, אספקת עבודה הכשרה מקצועית. כן השתדלה החברה להחזיר לפלחי שוק חדשים ולהרחיב את היקפי העבודות הציבוריות ועבודות הבניין שלה ואת עשייתה בתחום התרושת). ד. השפל הכלכלי בארץ בשנת 1926. בגלל השפל חל עיכוב בפרעון שכרות התשלומים מצד נותני העבודה, ו"סולל בונה" נאלצה להפסיק את תשלומיה ונקלעה למשבר. ה. הוצאות תפעול ואדמיניסטרציה גבוהות; ו. תשלום שכר־עבודה גבוה לפועלים, לעומת התשלום של הקבלנות הפרטית; ז. ליקויים בניהול, בארגון ובפיקוח; ח. אי־מסירת מידע למוסדות ההסתדרות, מה שעיכב את צעדי ההבראה הנחוצים.

המשבר ב"סולל בונה" עורר בזמנו את שאלת השיטה הכלכלית במשק הפועלים. בוועידה השלישית של ההסתדרות, ב־1927, אומצה מדיניות אחרת במקום המדיניות "המרחיבה". הוחלט לבסס ביסוס כספי את המוסדות והמשקים הקיימים; להתאים את הפעילות הכלכלית ליכולת הכספית, המשקית והארגונית; להתאים את פעילות המוסדות לתכליות שלשמן הם הוקמו. אמנם משקלם של השיקולים הכלכליים גדל, אבל חברת העובדים המשיכה לראות את עצמה כנושאת של יעדים חברתיים ולאומיים.

כאמור, "סולל בונה", שחדלה לפעול ב־1927, נוסדה מחדש ב־1935. מאז קנתה לה היתה לגורם מרכזי בענף הבניה בארץ. בשנת 1985 חלשה החברה על 12% בפעילות ענף הבניה בארץ. באותה שנה היה הערך הכספי של העבודות שביצעה "סולל בונה" בארץ, 418 מיליון דולר.

במחצית הראשונה של שנות השמונים פקדו את החברה, כידוע, קשיים גדולים, עד שבשנת 1985 נקלעה למשבר קשה.

הגורמים העיקריים למשבר הפעם היו: א. הצטמצמות הרווחיות בענף. לאחר מלחמת יום הכיפורים פחתה הפעילות בענף הבניה בארץ, מה שהחריף את התחרות וגרר ירידה במחירים. התשומות לא הוזלו בשיעור דומה ועל־כן ירדה רווחיות הענף. ב"סולל בונה" החריפה הבעיה, בגלל מעמדו של כוח־העבודה בחברה – עובדים קבועים שעלותם גבוהה לעומת זו של עובדים זמניים. מאז 1967 חל שינוי בהרכב כוח־העבודה בענף הבניה בארץ – פחת והלך מספרם של פועלי בניין ישראליים וגדל והלך מספר הפועלים מהשטחים. ענף הבניה נהפך לענף של עבודה בלתי מאורגנת. ממילא נפגם כושר התחרות של "סולל בונה". התהליך האינפלאציוני בשנים 1981־1984 גרם לשחיקה בתקבולי החברה, שהיו נתונים לתנאי אשראי קבועים. נוספה על כך הקפאת מחירי הבניה במחצית השניה של שנת 1985, שסייעה לגידול ההפסדים;

ב. כבידה על תעסוקה. "סולל בונה", מתוך היענות למדיניות חברת העובדים של כבידה על התעסוקה, קיבלה עבודות במחירים שלא כיסו את העלויות. בעקבות של מדיניות זו הרחיבה החברה את פעילותה בעבודות בניה בייזום עצמי. השקעות אלו הסבו לה הפסדים, ויצרו בעיות מימון. בחטיבת המפעלים היתה התמונה דומה;

ג. מבנה קשיח. העסקת עובדים קבועים בחטיבה הקבלנית והפיצול למחוזות ולסניפים גרמו לחוסר גמישות בפעילות והכבידו על התאמת החברה לתמורה בענף הבנייה;

מאחר שהרוב המכריע של פעילות החברה היה מרוכז בענף הבניה, קשה היה לה להתמודד עם המשבר בענף.

משנת 1982, בגלל התמעטות ההעברות מחו"ל, הגידול בצרכי המימון וההפסדים בפעילות השוטפת, גדל נפח החובות של "סולל בונה". בשנת 1985 התקשתה החברה לגייס מקורות מימון לטווח הארוך, ונזקקה לאשראי לטווח הקצר ובמחיר גבוה. בעיית המימון הוחרפה מאד במחצית השניה של שנת 1985, בעקבות הנהגת התוכנית הכלכלית החדשה.

המשבר ב"סולל בונה" חייב לבחון מחדש את המדיניות הכלכלית בחברת העובדים. מועצת חברת העובדים, שהתכנסה באמצע 1986, נתנה ביטוי לכך ובהחלטותיה הבהירה את הצורך בביסוס וביעילות כלכליים ואת חשיבותם להגשמת יעדיה החברתיים.

בחינת הגורמים למשברים ב"סולל בונה" ב־1927 וב־1985 והשוואתם מצביעה על קווי דמיון: בשני המקרים השפיעו מגבלות ההתפתחות במשק בכלל ובענף הבניה בפרט, השפעה שלילית על החברה. בשני המקרים היו המשברים תולדת קונצפציה משקית מרחיבה. גם מדיניות השכר בחברה, בשני המקרים, היתה מרחיבה – תנאי שכר ותנאי עבודה משופרים – והיא הגדילה את העלויות וכירסמה בכושר התחרות.

משבר 1927 הוביל לתמורה בחשיבה הכלכלית בחברת העובדים והוחלט על הקניית חשיבות לשיקולים של יעילות כלכלית. עם זאת, לא נסוגה חברת העובדים לחלוטין מהקונצפציה המרחיבה. בדומה לשנות העשרים, גם המשבר האחרון ב"סולל בונה" הביא להדגשת חשיבותם של שיקולי היעילות הכלכלית והרווחיות. גישה זו שימשה בסיס לתוכנית ההבראה של החברה.

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

הלוח הכללי · ידיעות אחרונות · הלוח הנפוץ ביותר · דבר ראשון בבוקר

דירות בשכירות

דירות מרוהטות

חנויות

עסקים

בבתים-ים-אולם 225 מ"ר ...
03-845263 אוד
(21033) 03-5560735

משרדים

בדחיפות בת"א דרוש משרד בשכ"ד, 100 מ"ר
03-614089 03-621536
(21799)

מבני תעשיה

מגרשים

בתי מלאכה

מחסנים

אולמות

להשכרה בא.ת. חולון אולם 600 מ"ר
03-5591563
(28190) 03-800878

בן־יבנה במרכז לבנייה מיידית לוילות 15,650 דולר+ מע"מ, 3,000 במזומן והיתרה במשכנתא, במשרד: 08-574335 בערב: 08-574823 08-574587
(14879)

הצעות עבודה

מנהלי משמרת מנוסים לעבודה במפעלי תעשיה ברמת-החייל וב־חולון. "אות" (24188) 03-203052-3

ל"אות": עובדי/ות יצור חרוצים, לעבודה במשמרות בחולון ובת"א. שכר הולם! (24184) 03-203052-3

מלחימות מחסן מחוזות, למפעל אלקטרוניקה, תנאים טובים מאוד! "אות" 03-203052-3
(24183)

מבקר איכות ויוואלי למגלים אלקטרוניים. תנאים טובים "אות" (24180) 03-203052-3

מרכיב מכני מנוסה, למפעל אלקטרוניקה גדול. תנאים טובים! "אות" 03-203052-3
(24179)

מסגרים מחסן כוססים לפ"ת, חולון. תנאים טובים מאוד. "אות" (24174) 03-203052-3

למי-ומי פרדיין דרושות לעבודה במשמרות קופאיות ומקבלות קהל (21918) 03-496115

למפעל קונפקציה בפ"ת דרושות אורזות. אין צורך בנסיון קודם, 5 ימי עבודה בשבוע תנאים סוציאלים מלאים. עבודה קבועה הסעות מאזור לוד, פ"ת רמלה והסביבה (21912) 9232722

מעבדה, למחלקת חשמל — דרוש במכללה הטכנולוגית אורט סינגאלובסקי (21835) 03-396171

נערים לפני הגיוס (חצי שנה) ברמת-גן לעבודה מיידית א.כ.א (21770) 03-287817

עובדים/ות לחדרי אוכל באזור חולון. שעות נוחות (21635) 5574214

מלגן ממשה לעבודה מיידית בחולון "חבר" בן־יהודה 100 (21527) 03-221214

מנהלי משמרות למפעל תעשייתי בפ"ת גיל 30. 03-221214 "חבר" (21524)

מכונאי אחזקה למפעל באיזור ת"א 3 משמרות חובה שכר הולם "חבר" (21517) 03-221214

הדכיבים מכניים רקע בחשמל לעבודות שרות במפעל אלקטרוניקה רשיון חובה. באיזור הרצליה "חבר" (21515) 03-221214

פקיד בנק (טלר) +נסיון לעבודה מיידית קבועה א.כ.א 03-283487
(21482)

דרושים/ות מוכרים/ות בעלי נסיון במכירות, לרשת חנויות חשמל, המצאות בקריאופ באיזור הרצליה ורמת-השרון, ליום עבודה מפוצל, 052-77992
(21444) 052-78055

לפיאנו פאב אקסקלוסיבי הנפתח בצפון תל־אביב מלצריות נאות במיוחד! דרוש ברמן/ית 03-282967 03-285746
(21447)

סטודנטים/ות לסקר ב־אוטובוס ת"א חיפה למשך כ־3 שבועות (21420) .03-286111

מכונאי תעשיה, נסיון קודם, בוגרי בי"ס מקצועי, יוצאי ת"א חיפוש. נכונות למשמרות למפעלים באזורים: לוד, פ"ת, חולון ות"א 03-286111
(21286)

עובדי ייצור, רצוי יוצאי צה"ל למפעלים: בבת-ים, ראשל"צ ות"א (תנאים טובים) 03-286111
(21272)

לבקודי ג'ינס דרוש עוזר מחסנאי עם נסיון בגע עם לקוחות 03-7519425
(21249) 03-702370

דרושים/ות מגישים/ות להדר־אוכל בהרצליה. תנאי שכר הולמים למתאימים. 052-549452
(21194)

דרושים/ות מלצרים/ות מנוסים/ות למסעדה בהרצליה־פיתוח. טל: (21170) 052-549452

לסטודנטים/ אקדמאים!!! 3120. לחודש!!! "נילי" רקאנטי 9 רמת־אביב־ג'
(21136)

פקידים/ות

ל"אות": 1. כתבניות עברית אנגלית 2. מעבדות תמלילים 3. קלדניות 4. פקידת חשבונות 5. פקידת קבלה. תנאים טובים למתאימות (24169) 03-203052-3

פקידה —כהבנית דרושה במכללה הטכנולוגית אורט ע"ש סינגאלובסקי (21833) 03-396171

ל"אות" מרכזנית מנוסה, לעבודה קבועה, לשעות אחה"צ 03-203052-3
(21717)

לחברה לייצור שיווק ויבוא מוצרים לענף הבניה דרושה מזכירה עצמאית בעלת נסיון בתחומים: קיום קשר עם לקוחות שרות מזכירותי כולל הדפסה עברית אנגלית, כושר הבעה בכתב ובע"פ בשתי השפות בעלת יוזמה, נמרצת ומסורה למשרה מלאה מ־08.00 16.00, לפרטים וקביעת ראיון נא לפנות לטלפונים 03-453974
(21592) 03-5465417

מזכירה עצמאית לניהול משרד בחברה להקשורת תפקיד מעניין ואחראי קשר עם לקוחות יחסי אנוש ויכולת ארגון הכרחיים תנאים טובים 03-295694 לרונית משרה כ־700
(21560)

לעו"ד מזכירה מנוסה כולל הפעלת מעבד תמלילים "וורדמיל", 8.00-15.00 03-252307 03-265660
(21451)

מזכירה בכירה ע.ת ע.א לחברה גדולה באזור חולון תנאים טובים (21424) 03-286111

מעבדת המלילים (רצוי vrcjk (WAN6 2EX iukujc vkusd (21415) .03-286111

מזכירה בכירה לניהול משרד ע.ת ע.א (רצוי ידע בהפעלת טלקס) לחברה באזור ר"ג (21408) .03-286111

מזכירה רציונית ע.ת רצוי רקע בהנה"ח לחברה גדולה ברמת־השרון־הרצליה (הסעות ותנאים טובים) .03-286111
(21394)

לשכת שרות פקיד/ת ביצוע —קלט פלט. נסיון בהפעלת מחשב וידע בהנה"ש חובה. לשעות 8.00— 16.00
(21746) 03-621567

לנוטקס דרושים 1) מדפסית בעלת נסיון רב למחלקת הלבשה, 2) צייר גרדן בעל נסיון 3) הורות דוגמאות כל ההגים הסוציאלים משרה מלאה .03-337725
(21623)

לנוטקס בני־ברק דרושות הופרות מקצועיות, כל התנאים הסוציאלים, 5 ימי עבודה השעה מ־אורגנה ביהוד אור־יהודה בהייב חולון יפו פ"ת (21611) .03-706342

ל"ג'ניקה כפורט" הופרות לתגבר הגאים טובים למתאימות 03-820708
(21359)

פקיד/ה חשבונות סוג 2 מנוסה במלאי ומכירות לפ"ת "א.ו.ת." (21735) 03-203052-3

ל"נוטקס" דרוש חשב שכר, ידע ונסיון בחוקי עבודה, ניהול משכורות ממוחשבת, משרה מלאה (21607) 03-337725

למעבדה אופטי מוטוד שנה נסיון בערב (21897) 052-32373

ל"אות": 1. חשמלאי עוזר 2. חשמלאי מוסמך לעבודה בגוש־דן. (24192) 03-203052-3

החשמלאי אחזקה למפעל באיזור ת"א 3 משמרות חובה שכר הולם "חבר" (21516) 03-221214

ל"אות": מפ"ט +נסיון במלגזה מחסן רשיון ב. תנאים טובים! (24181) 03-203052-3

סגן מנהל מחסן תוצרת מוגמרת מגוש־דן לעבודה קבועה א.כ.א (21768) 03-282487

מחסנאי מנוסה לאשדוד/ יבנה תנאים טובים מאוד "א.ו.ת." (21671) 03-203052-3

מחסנאים מנוסים לעבודה במפעל תעשייתי בחולון תנאים טובים 03-221214 "חבר"
(21523)

סוף לוח בעמוד 13

הלוח הכללי · הד כפול ומכופל

הלוח הכללי ידיעות אחרונות ... הנפוץ ביותר — דבר ראשון בבוקר

זמיר שרותי כח־אדם בע"מ

לעבודות זמניות ומתמשכות לאתר בניה דרושים

שרברבים, עוזרי שרברבים חשמלאים, עוזרי חשמלאים.

חיפה: החלוץ 3 טל. 04-670373
תל־אביב: בן־יהודה 26 טל: 03-289505
רחובות: הרצל 202 טל. 08-473832
אשדוד: רוגוזין 22 טל. 08-535455

קביעות בחנויות של זמיר

לונה־פארק — עיר השעשועים בע"מ

דרושים

1. חשמלאי מוסמך
5 שנות נסיון

2. מכונאי רכב (כבד)
5 שנות נסיון

להתקשר בין השעות 8.00־14.00
טל. 03־423070, 03־427080

לרשת שיווק ארצית בענף הטקסטיל
דרושים

מנהלי חנויות

באזורים: חיפה, ירושלים, ראשל"צ.

כישורים דרושים:
★ נסיון במכירות ובניהול חנות
★ הפעלת צוות אנשי מכירות
★ יוזמה ועצמאות בעבודה

הכנסה בהתאם לביצועים!

לקביעת ראיון נא לטלפן 03־5400057

לבית תוכנה דרושה

מזכירה
לניהול משרד

★ ידיעת אנגלית חובה
★ ידע בצרפתית – יתרון
★ רצוי גם ידיעה במעבד תמלילים
★ 5 ימי עבודה

לטלפן 03־470414

לח' ארצית ותיקה ומתפתחת לשיווק ציוד תעשייתי דרוש

מחסנאי טכני

★ רקע טכני
★ נסיון קודם הכרחי

לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים לת.ד. 53112 תל־אביב
– סודיות מובטחת –

ויכולד [illegible]

עשר טחנות 24 ת"א טל' 479121
דרושים

1. **מכונאי אחזקה** למחלקת המטוויה
2. **מסגר מכונאי** למסגריית המפעל

● עדיפות תינתן לבעלי נסיון מוכח.

נא לפנות: בשעות העבודה 7.00–15.00 למנהל כ"א, מר יהודה גיל.

דרוש

מנכ"ל

לניהול הקמה של חברה מסחרית גדולה בתחום מוצרי אופטיקה כולל שיווק והקמת רשת חנויות בפריסה ארצית

כישורים נדרשים
★ השכלה ונסיון בניהול חברה מסחרית.
★ הקמת רשת חנויות ארצית.
★ ניהול משא ומתן עם חברות, גופים ממשלתיים ומוסדות ציבור

מועמדים מתאימים מתבקשים להעביר בכתב הצעותיהם כולל קורות חיים לת.ד. 65182 תל־אביב מיקוד 61651
★ סודיות מובטחת ★

[illegible]

לעבוד בחברה [illegible]

המחלקה [illegible]

■ **כתבניות** עבודה – [illegible] הדפסת טבלאות לעבודה [illegible]
■ **מזכירות** כתבניות [illegible] – (רצוי שפת אם אנגלית) לעבודה מיידית ומעניינת
■ **כתבניות** מנוסות [illegible] **תמלילים** – [illegible] WORDMILL [illegible] נסיון קודם של שנה בעבודה [illegible]
■ **קלדניות** בכוח [illegible] (אלפא/נומרי) – לעבודה [illegible]

חברה [illegible] ת"א, בן־יהודה [illegible] טל. [illegible] 541750 ירושלים [illegible] חיפה [illegible]

הדסה נעורים

בית־ספר חקלאי מקצועי ומכללה [illegible]
דרושים

★ **מדריכים** [illegible]
חובת מגורים במקום

★ **מורה** [illegible]
★ **מורה לפיזיקה**
★ **מורה לטכנולוגיה** [illegible] **ושרטוט**
★ **מורה לאיזון** [illegible]

נא לפנות לפי הכתובת: [illegible] "הדסה נעורים", דאר [illegible] טל. 053־656831 [illegible]

המודעה מתייחסת לגברים [illegible]

דרושה

מזכיר[illegible]

מנוסה

וותק ונסיון של 5 שנים [illegible] בעברית ויכולת דיבור [illegible]

לפנות לטל: [illegible]

שופר־סל
לסניפי [illegible]

דרושים
קופאים/ות

– תנאי שכר טובים.
– הכשרה תינתן [illegible]

המעוניינים מתבקשים לפנות [illegible] הסניפים:

★ רח' סוקולוב 43 [illegible]
★ רח' אוסישקין [illegible]

אוטובוסים: [illegible]

"הגרעין" [illegible]
המחלקה הטכנית [illegible]

דרושה [illegible]
ידיעה טובה [illegible]
כתבנות אנגלית [illegible]
אפשרות משרה [illegible]

נא לפנות בכתב יד [illegible] 20170 ת"א מ. 61201 [illegible]

[illegible]
חברה גדולה
דרוש:

[illegible] ביצוע
עד גיל 35

בעל נסיון בעבודה עם לקוחות וידע בהפעלת מסוף מחשב

יש לפנות בכתב בצירוף פרטים [illegible] ת.ד. 9155 ת"א 61091 עבור פקיד ביצוע

[illegible] בינלאומית [illegible] לעבודה בחו"ל

[illegible]

[illegible] בעלי נסיון בתיכנון [illegible] בענפי התחבורה, [illegible] והשקיה.

[illegible] 03־ [illegible] עד 31/8/87

[illegible] ישראל

דרוש

[illegible] תעשיה

[illegible] שנים בנושאים הבאים:

[illegible] למיחשוב [illegible] לסוגיהן ותקינת [illegible]

[illegible] לכח־אדם ברשות [illegible] 74, תל־אביב טל' [illegible] בכתב יש לשגר לת.ד. [illegible] בצירוף קורות חיים [illegible] איחר מיום 4.9.87

[illegible]

[illegible] בענף

03־827615 [illegible]

[illegible] למסעדה [illegible] "אוכל

[illegible] לחדר אוכל

052־549451 [illegible]

[illegible]

[illegible] לפחות [illegible]

[illegible] 03־328604 [illegible]

[illegible] גדולה דרושים:

[illegible] **דיפלומטיות.**
[illegible], שליטה מושלמת
[illegible]

03־384833 [illegible]

[illegible] למסעדה.
[illegible] **הדר אוכל.**
[illegible] **טבחים.**
[illegible] **לחדר אוכל.**
[illegible]

052־549451 [illegible]

[illegible]
דרושים
עובדי ייצור
★ עדיפות לדתיים.
טלפון: 03־942021

"אלטק" בע"מ

ייצור פתוח ושווק מעגלים מודפסים
דרושים:

1. קניין – לעבודה במח' הרכש

הכישורים הנדרשים:–
– נסיון של שנתיים לפחות ברכש מספקים בארץ ובחו"ל רצוי בתחום האלקטרוניקה או כימיה.
– הכרת נוהלי יבוא ושחרור משלוחים
– נסיון בעבודה באמצעות מערכות ממוחשבות

2. טכנאי ייצור
– עם נסיון של שנתיים בתעשיה

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד, תוך ציון המשרה המבוקשת לכתובת: "אלטק" בע"מ איזור תעשיה סגולה ת.ד. 159 פתח־תקוה 49101.

FIAT

דרוש

איש/ת מכירות

עם נסיון במכירת רכב לחברות וצי רכב. רצוי בעל רקע טכני.

נא לפנות בכתב־יד לת.ד. 1696 תל אביב 61016 (עבור פיאט שיווק).
– סודיות מובטחות –

לחברה תעשייתית העוסקת בייצוא
דרושה

מזכירה למחלקת שיווק

★ שפת אם אנגלית
★ רצויה שליטה בגרמנית
★ יום עבודה מלא
★ 5 ימי עבודה

לפנות לורה טל' 03־210281

לרשת חנויות קלאס בדיזנגוף סנטר
דרושה:

מוכרת

לפרטים לפנות ביום רביעי (26.8.87) בין השעות 13.00־16.00 לנתי.

פועלים לעבודה ברחיצת מכוניות
ע"י מכונות אוטומטיות

בתחנת־דלק יפו שדרות ירושלים 210 בכניסה לבת־ים
פרטים במקום.

השומרון בע"מ

חברה לברזל ★ חומרי בנין ★ אזבסט ★ צינורות פרופילים ★ פחים ★ ספקי צנרת ואביזרים למים קיטור, אוויר, גז, שמן ובקרה

דרושים

מנהל מכירות לשיווק

באיזור תל־אביב, חדרה וחיפה

ת.ד. 309 מיקוד 38102
06־339852/3

דרושה
קבוצת רצפים ל־500 מ"ר לבית הספר ז'בוטינסקי בשכונת בן־גוריון
לוד
לפנות במקום

לכפר הנוער דוד רזיאל הרצליה
דרושים/ות

1) מנהל/ת מטבח
2) עובד/ת מטבח

לטלפן בשעות 8.00־15.00
052־551774

למלון המלאכים בירושלים
דרושים:

1) טבחים
2) אחראי משמרת

לפנות לשף עמנואל 02־247133

Hertz

לחברת הרץ
דרוש
עובד

כישורים:
– רקע בענף הרכב
– השכלה על תיכונית
– ידע באנגלית
– גיל 25־30

לפנות קרליבך 10 ת"א.

לעיתון
עולם האשה
דרושים

עורכ/ת משנה לחצי משרה

גרפיקאית עם ידע בהבאה לדפוס

סוכנ/ת לרכש מודעות בענף האופנה

המשרות לבעלי נסיון בלבד.

03־283532
03־202249

דרוש

מרכז שיכבה

לכפר ילדים דתי – בחדרה
טלפון 06־336438

שופר־סל

לסניף ויצמן נתניה
דרוש

עובד

מחלקת בשר ודגים

המעונינים מתבקשים לפנות למנהל הסניף, שד' ויצמן 27 נתניה.
מודעה זו מיועדת לגברים ונשים כאחד.

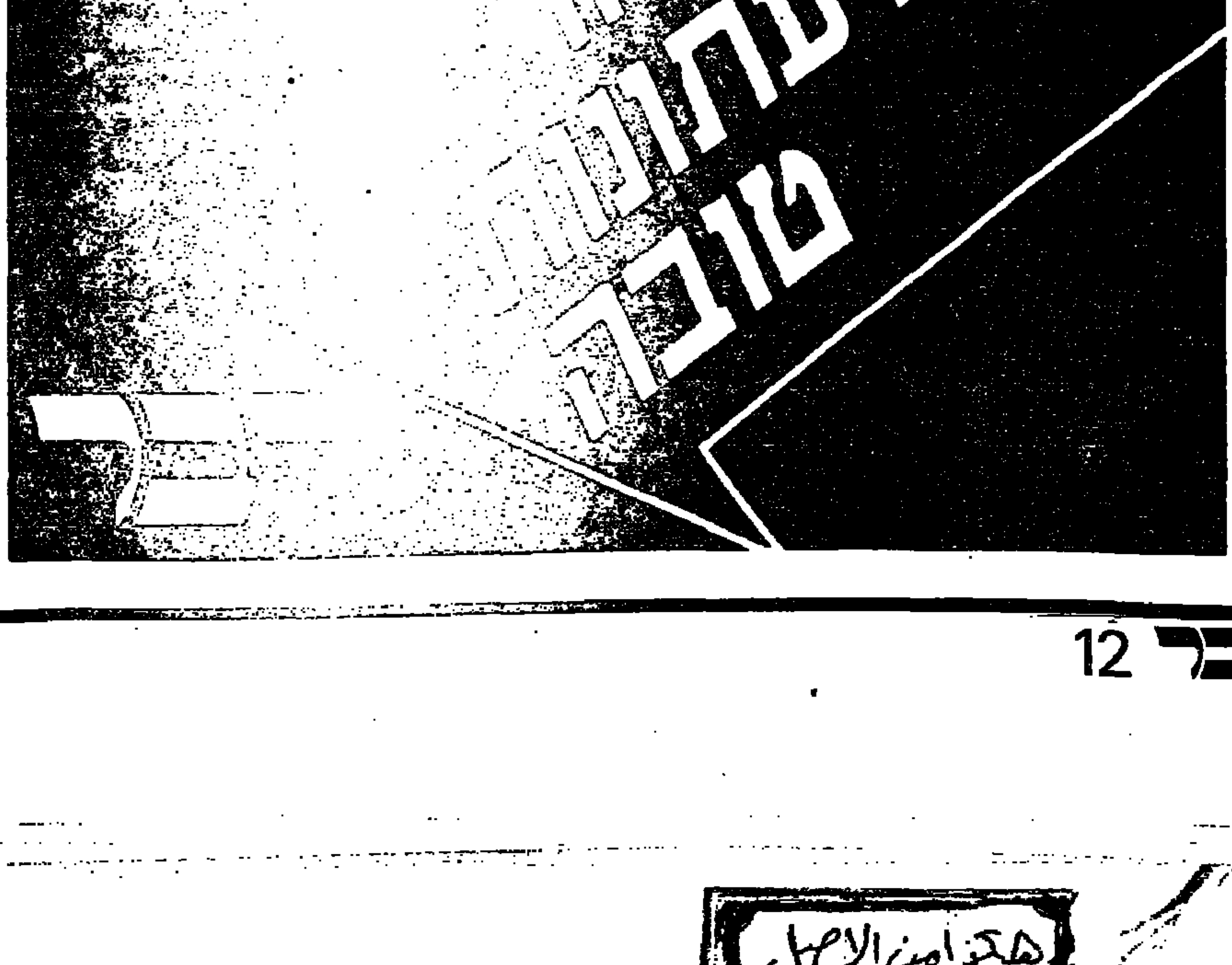

טלוויזיה

כללית

5.30 שלוש, ארבע, המשוטטים – "הבזוז כתריאל".
5.50 אלף.
6.20 "הגיע זמן לשתף" – [illegible] המקרה או אבזגריה.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 "חיי קרמי" – פרק שלישי בסדרה על הקבורה במצרים הקדומה (תרגום עברי־ערבי)
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "מישהו ממטל ברדי" – פרק שלישי: "זיכרונות עשויים מדברים שכאלה".
8.30 מלבוטש.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 השירות שירות.
9.40 מבט שני.
10.20 "חייו של ליאונרדו דה וינצ'י" – פרק אחרון: פרק זה מספר את סיפור שנותיו האחרונות של ליאונרדו דה וינצ'י. ב־1506 הוא שב למילנו, המושל מקבל אותו בכבוד גדול. הוא משתקע בבית של משפחה ומתידד עם בנה הצעיר פרנצ'סקו, פרנצ'סקו אוהב ומעריץ את ליאונרדו ויסעד אותו עד יומו האחרון. במילאנו ליאונרדו מתעניין בתכנון תעלות מים. כן הוא עוסק במחקרים בנושאים של ציור ואנטומיה. ב־1507 ליאונרדו שב לפירנצה לישב שם סכסוך עם אחיו שניסלוהו מירושת דודו פרנצ'סקו. ב־1509 מזמין אותו לרומא אחיו של האפיפיור גוליאנו מדיצ'י. ב־1516 מזמין אותו מלך צרפת פרנסואה הא'. הוא נוסע לצרפת בלוויית ידידו הצעיר פרנצ'סקו. בחסותו הנדיבה של המלך ליאונרדו ממשיך שם במחקריו ובהגותו. הוא מת בשנת 1519.
11.35 "מרקו של מקרמי" – מבט אל בית גוגרין. חדשות הלילה.

חינוכית

09.00 טלטקסט עד כאן.
09.05 שער כושר.
09.15 רחוב סומסום.
09.45 הלב, פרק 47: אמא גרה לרגלי ההר.
10.10 מחסומים: פרק 13.
10.35 זהו זה: שידור חוזר.
11:15 קשר משפחתי: עם משפחת הופמן.
1.00 אותגול במשפט דמיאנוק.
2.00 טלטקסט עד כאן.
2.05 פרס קולנוע: המפקח הכללי מבוסס על־פי הרוזיזור של גוגול.
3.40 200 שניות למרכז והסברה.
3.45 שעת כושר.
4.00 רובוטריקים: פרק 36.
4:25 פיצוחי קיץ.
5.00 ערב חדש. מגיש דפי רשף.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – מיצירות באך ובניו.
09.00 קונצרט בוקר – מיצירות מוצארט, שוברט, בטהובן.
11.57 פינת השיר – משירי רחל.
12.00 מן הסרטה – צביה ליטבסקי סופראן, מיכאל מלצר חליל, אלדד נוימרק, צ'מבלו ופסנתר – באך: סונטה כלה מאג'ור לחליל ולצ'מבלו; טלמן: קנטטה לסופראן, חליל וצ'מבלו; שומאן: "ר' שירים" לקול ולפסנתר, אופ. 39.
13.05 בהאזנה נינוחה – הורביץ במוסקבה – מנגן סקרלטי, מוצארט, רחמנינוב, סקריאבין, ליסט, שוברט שומאן ומושקובסקי – צ'ייקובסקי: "חוריאציות על נושא רוקוקו" אופ. 33 (עפרה הרנוי, צ'לו), סמטאנה: "הכלה המכורה" פתיחה ומחולות (הנז. הכימה, הלוגרוגית, סיישן).
15.00 מוסיקה צעירה.
16.00 מאולמי הקונצרטים – בטהובן: לאונורה מס' 3 (ברנשטיין/תז. פיל ניו־יורק); צ'ייקובסקי: פרק מתוך שלישיה בסי מינור אופ. 50 (הורביץ/שטרן/רוסטרופוביץ'); רחמנינוב: אנדנטה מתוך סונטה לצ'לו ופסנתר (הורביץ/רוסטרופוביץ'); שומאן: אהבת המשורר (פ. דיסקאו/הורביץ); באך: קנטטה ברה מינור לשני כנורות (שטרן/מנוהין).
17.30 קולות – שירים של צ'ייקובסקי בלקירב רימסקי (בוריס חריסטוב).
19.00 מבחר אופרה – מתוך אופרות רוסיות – צ'ייקובסקי, רימסקי, קורסקוב, מוסורגסקי ובורודין בהשתתפות הזמרים: דימה שטרייך, גריים בוכורי, קים בורג, סטפנה וישנבקו ותמורות.
20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו – התזמורת הפילהרמונית הישראלית מנצח: קלאודיו אבאדו – מהלר: סימפוניה מס' 9 ברה במול מג'ור.
22.30 בן קלאסי.
23.00 מהודר יצירות – מנוגלמה, רביעיה המישושת.

רשת א'

08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.
15.00 צבעי הקשת העמעם: שירים ישנים מבית אבא.
15.27 האנציקלופדיה המוזמנת – "הספרות העברית, תנועת הפועלים בארץ־ישראל" העמעם: שינויים בסביבות ברבע מכה לזהר – [illegible].
15.57 משפט דמיאניוק – שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.
22.05 שבע יום הכל אשר לאדם – והמעגל: "אימת הגיהנם" הפתולוגיה עם ד"ר גידה ממיר, פסיכולוגית: ד"ר דבי דזרין, פסיכולוג והיהב בבוטין, רופא מכון התוליים כולל.

רשת ב'

18.06 אצבע על הדופק – ענייני בריאות ורפואה.
19.35 עולם חדש – ענייני האדם וסביבתו.
20.05 פרקי חזנות "בקשות".
22.05 צריך לצלצל פעמיים – שירים עבריים.
00.15 להאזין בחלום – שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

18.06 מקום בצמרת.
21.05 אזור קדיש.
23.05 מסביב להצגות.

גלי צה"ל

13.05 כולם עם דילן – שעה עם ועל בוב דילן.
13.55 לא לכבות את האור – פינה יומית בנושא ירידה מהארץ.
16.05 841 נוסע צפונה צפונה – דוקומנטרי מאת איתמר לוי (ש.ח).
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 שירים עבריים.
19.05 רדיו רדיו – (צה"ל 2)
20.05 ראיון עם האלוף דורון רובין – ראש מחלקת ההדרכה בצה"ל. (ש.ח)
20.05 סבבבבסיס – (צה"ל 2)
21.30 לילה לא שקט.
23.05 קול הג'ז הזה – (צה"ל 2)
23.55 שיחת הצות – עם ד"ר אמתי – מנהל המכון הישראלי לפוקוס צבאים.

קולנוע

■ **תל־אביב**

אסתר: קינג קונג מס' 2 9.45, 7.30, 5
אורלי: ילדים הזרים לאלוהים 7–9.30
עמי ותמי 5
בית ליסין: הפסיקו להיות הגיונים – ראשים מדברים 23.15, 9.30, 7.30
בן־יהודה: זכרונות מאפריקה 9.30
אח״כ: חכך [illegible] 11.5, 7.15
בידוק: עשה 9.45 5, 7.45
גת: בלוז לחופש הגדול 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: פשע מובסל וילדה קטנה 5, 3, 1, 11 ושם הורד 7.15, 9.50
דיזנגוף 2: גבר מאהב 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: שרותים אישיים 9.50 7.30 / 5, 3, 1, 11 פייבל והחלום האמריקאי
דקל: קרוקודיל דנדי 9.35, 7.30 צלילי המוסיקה 4.30
דר־אביב: סוד ההצלחה 9.45 אלדין ומנורת הקסמים 7.45 הפנוז – סקס
הוד: ג'ינג'ה האמריקאי 9.30, 7.30, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): שכלול 5–7.45–9.45
הסינמטק הישראלי: פנטסיה 7.15
בלייד ראנר 9.30
חן 1: הבוכל האוהבת והמפתה 9.50, 7.55, 5.40 שלגיה ושבעת הגמדים 10.45–12.45–4
חן 2: לבו של אנגל 9.50, 7.45, 5.25 כמבר – 4 – 12.45 – 10.45
חן 3: אני והחברה 9.55, 7.50, 5.30 / דהטמי איכפת לי 4, 12.45, 10.45
חן 4: בי"ס לטמער אורחי 5.40 – 3.55 הנות קטנה מחרידה 9.50, 7.40 רובין הוד 10.45–12.45
חן 5: בטק קטלני 9.55, 7.50, 5.30 / הרפתקאותיו של סופר בלש 4.00, 12.45, 10.45
לב 1: סוריסט רוקדים במוסקבה 10. 11.30 2 .5 7.50
לב 2: מרדפי הגוק 10– 7.50 – 5–2 – 10.30
לב 3: ימי הרדיו 10–8–5–2–11.30
לב 4: בקצב השטן 10, 8, 5, תעלולי שטן 2–11.30
לימור: פשר רומן 9.30, 5.30–7.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מרייאן הייצ: מתור של סוכן 9.30, 7, 4.30 / קולנוע קיץ בגן המרייאן / לורד אנדרסון בית האמיצים 9.00
מקסים: המובסל בסיסט 7.15–9.30
סיון (לשעבר אלגבי־אבבר בהוטבה 9.40, 7.30, 5
הגות – עמנואל
סינמה 1: אלדין ומנורת הקסמים 9.30, 7.30, 5
סינמה 2: אהבה בחלון ראווה 9.40, 7.30, 5
פאר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: לא שם דין 10.00, 8.00, 5
פריס: לבירינט 9.30, 7.15, 4, 2, 12 23.30 זכוכית שבורה
צפון: שם הורד 7–9.45 4.30
צרפת: סוד ההצלחה 9.40, 7.15, 5 עמי ותמי 11
תמוז – רמת־אביב: כסי בלו 9.40, 7.15
הבות – הפנתר הורוד מכה שנית
תכלת: החנות מעבר לפינה 5.30–7.40–9.50
תל־אביב: 007 באזור המסוכן 9.45, 7.15, 4.30 / אלדין ומנורת הקסמים 11.00
הספריה הישראלית: גוספרטו 9.50

■ **ירושלים**

אריסון: 007 באזור המסוכן 9.30, 7 / עמי ותמי 4.30, 11.00
אורגון: קינג קונג מס' 2 9.15, 7.15, 4.30
אוריון 1: פשר רומן 9.15, 7.15, 4.30 שליחות קטלנית 10.30
אור 2: המסדה 7.15–9.15, 4.30 המובסל בסיסט 10.30
אור 3: התיק אמריקאי 4.30–7.15–9.15 / סינדרלה והכלבלב המחל 10.30
אור 4: אהבה בחלון ראווה 4.30–7.15–9.15 כן לזה בת 10.30

■ **תל־אביב** (המשך)

אור 5: בקצב השטן 7.15–9.15 המובסל בסיסט 10.30 – 4.30 שלגיה (השבעת) 12.30–9.30 / הילכים
אור 6: גלה בשער [illegible]
בית אגרון: סוד האמנה המורי 2.00 [illegible]
[illegible]
הבירה: 7.30–9.30 (שבעת הגמדים 10.30–12.30–5)
[illegible]
[illegible] קונצרט [illegible] 9.30
המגרש: 9.30 11.00 12.30
הצלמון: [illegible]
כפיר: 4.30, 7.30, 9.30 ימי הרדיו 7
לים: [illegible]
מיטשל: לא שם דין 9.30, 7.30
סמדר: ילדים הזרים לאלוהים 9.30 ג'
עדן: ג'ינג'ה אמריקאי 2 9.30, 7.30, 4.30
רון: בלוז לחופש הגדול
ריאן: המוכל ההרוזים 9.30 7.30
[illegible]: אורן הגליל
7.15, 9.15

■ **חיפה**

אורה: פשר רומן 9.15, 7.00 / בוגר מבוכב אחר 4.30
אורלי: לבירינט 9.15, 7 / דהטמי איכפת לי 11–4.30
אמפיתיאטרון: 007 באזור המסוכן 4.30–7–9.15
ארמון: סגור
חן: קינג קונג 2 4.30, 7, 9.15
עצמון 1: ג'ינג'ה אמריקאי 5 4.30–7.15–9.30
עצמון 2: שירותים אישיים 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: ילדים הזרים לאלוהים 4.15–7.45–9.10
פאר: לבו של אנגל 9.15, 7, 4.30
קריאוזה: לא שם דין 9.45, 7.45 4.30
רון: סוד ההצלחה 9, 7, 4.30 / עמי ותמי 11.00
רב בת 1: הבוכל האוהבת והמפתה 9.15, 7 / שלגיה 4.30
רב בת 2: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7, 7 / הרפתקאותיו של סופר בלש 4.30, 11

■ **קריות חיפה**

מגדל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15 אבני 5.00
מבחן: הבוכל האוהבת והמפתה 9.30, 7.15
אורות: פשר רומן 9.15, 7
בית העם: לא שם דין 9.15, 7
היכל: בי"ס למשטר אורחי 7–9.15
ביכון: צרות גדולות בצ'יינה טאון 7.15–9.30

■ **אשדוד**

אורנה: טופגן 4 7.30 / ילדים הזרים לאלוהים 9.30
אורות: פשר רומן 9.30, 7.30

■ **אשקלון**

אורות: ילדים הזרים לאלוהים 7.30–9.30
גאורה: טופגן 4 9.30, 7.30
רחל: לבירינט 7.15–9.30

■ **באר־שבע**

חן: 007 באזור המסוכן 4.30–7–9.30

■ **הרצליה ■ רמת השרון**

דוכל: 007 באזור המסוכן 7.00–9.30 / אלדין ומנורת הקסמים 11–4.00
כוכב: אבגבעני 4.45, 11.00 / בי"ס למשטר אורחי 7.00 הקטר הורדבי 9.30
מלון דניאל: שם הורד 7.00–9.30
עמילה: מוסיקה: 007 באזור המסוכן 9.10

■ **חולון, בת ים**

ארמון: לא שם דין 9.30, 7.30
מגדל: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.30
מתניה: קיה שרים:
סביון: פשע מובסל וילדה קטנה 7.30–9.30 / עמי ותמי 11

■ **ראשון־לציון ורחובות**

ג.ג. רון 1: ג'ינג'ה אמריקאי 3 5–7.30–9.30 א.ס. חבר מבוכב אחר 12.30, 2.30
ג.ג. רון 2: סוד ההצלחה 5–7.15–9.30 עמי ותמי 10.30–12.30–2.30
גשמן: סגור
ראשון: פשר רומן 9.30, 7.30
בית העם: בי"ס למשטר אורחי 9.30, 7.30
הדר: לא שם דין 7.30–9.30
חן: פשר רומן 9.15, 7.15

■ **רמת־גן וגבעתיים**

ארמון: קינג קונג מס' 2 9.45–7.30–5
ארמון: הבוכל האוהבת והמפתה 9.45, 7.30, לבירינט 5.00
לילי: לא שם דין 9.30, 7.30
הדר: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5.00 עמי ותמי 5–11
רב בן 1: בלוז לחופש הגדול 9.40, 7.30 הרפתקאותיו של סופר בלש 5.00, 10.30, 12.30
רב בן 2: ימי הרדיו 9.45, 7.30 דהטמי איכפת לי 5.00, 12.30, 10.30
רב בן 3: אני והחברה 9.45, 7.30
רובין הוד 5.00, 12.30, 10.30
רב בן 4: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30 שלגיה ושבעת הגמדים 5.00, 12.30, 10.30
שבטר: פשר רומן 9.30, 7.30

■ **טבריה**

חבר: לא שם דין 8.30

■ **כפר־סבא ■ רעננה**

[illegible]: קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30, 5
סתרים באמצע 5.00
חן: המובסל בסיסט 7.30–9.30
אורתו: סגור
בית ברית: כסי בלו 6–10

■ **לוד ■ רמלה**

אורליב: סגור
בית העם: 007 באזור המסוכן 7.15–9.30
אופק: לא שם דין 9.30, 7.30, 5
היכל: התחנות: הנות קטנה ומחרידה 9.00
רובין הוד 11.00, 5.00

■ **נהריה ■ עכו**

הדר: פשר רומן 7.15–9.15
רון: לא שם דין 7.15–9.15
אמפיתיאטרון: המובסל בסיסט 7.30, 9.30

■ **נתניה**

סמדריה: לא שם דין 6–8–10
הסינמה היהודה 11 בבקר
אסתר: ילדים הזרים לאלוהים 7–9.30
שרון: המובסל בסיסט 6–8–10–11
סור – היכל התרבות: קרוקודיל דנדי 5.00, 7.30, 9.30

■ **קרית אונו**

מתנס: אהבה צעירה – אסקימו לימון 7 8.00

■ **פתח־תקוה**

שלום: פשר רומן 5–7.30–9.30
היכל 1: סוד ההצלחה 7.15–9.30, א.ס. חבר מבוכב אחר 2.30, 12.30, 10.30
היכל 2: אהבה בחלון ראווה 4 סופרמן 5–7.30–9.30 10.30–12.30–2.30
היכל 3: שם הורד 9.30, 7.15 / עמי ותמי 10.30–12.30–2.30–5.00

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

הלוח הכללי · ידיעות אחרונות · הלוח הנפוץ ביותר

מחסנאי סכבי בעל רשיון למלגזה למפעל בראשל"צ (הסעות ואוכל חמה) 03-286111 (21261)

איש רכש/ מחסנאי לרכיבי אלקטרוניקה+ נסיון רשיון לרכב וטלפון הכרחי 483211 לחוני (21243)

מוכרים/ות

סוכנים – מקדמי מכירות

ל"אות": סוכן מכירות +רכב, נסיון במכירות לפחות שנה 03-280078 (24171)

סוכן מכירות צעיר, נסיון מוכח שנתיים, +רכב (21570) 03-376542

להבר לביטוח אשראי דרושים עובדים לתגבור צוות המכירות. הכישורים: השכלה בכלכלה או במנהל עסקים, נסיון בתחום הפיננסי יתרון. לקביעת ראיון נא להתקשר 03-664861 (21356)

מפעילי ציוד מכני

להברה קבלנית דרוש מפעיל ל-930 עם נסיון (21697) 372461

להברה קבלנית לעבודות תשתית דרוש מפעיל למחפר קיים לעבודה באיזור תל-אביב תנאים טובים למתאים (21639) 03-805453

פועלים/ות

עובדי נקיון

עובדי מתכת

דרושים בעלי מקצוע ליצור בענף האלומיניום (21879) 03-824953

עובדי מוסף

שומרים

קב"טים צעירים +רכב לעבודה בהרצליה פיתוח א.ב.א 03-282487 (21773)

שליחים

להברת ציוד משרדי שליח עם רשיון לטוסטוס ומכונית 03-822014 (21821)

להברת מחשבים דרוש שליח +קטנוע 03-202525-6 לאודלי 03-282355 (21630)

ביקוש עבודה

מכוניות

"יצחק מימונים" הלוואות לרכישת רכב חדש, בחברה ותיקה ואמינה בתנאים נוחים 03-221161 לטלפן עד שעה 14.00 יהודה-הלוי 147 תל-אביב, 10 סניפים בכל רחבי הארץ (24182)

אאודי

ב.מ.וו.

ג'יפים

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

אלפא רומיאו

אמריקאיות

דייהטסו

דלתא

וולבו

טלבוט

טנדרים

לנצ'יה

מסחריות

מרצדס

סובארו

פורד

פולקסוואגן

סוזוקי

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

פיאט

סיירה 1600 אוטומט +הילוכים מיידי הגל החדש 03-848444, 03-848729 (21038)

פיז'ו

רנו

בת"ס ושיעורים

השכרת רכב

אופניים

חלקי רכב משומשים

מציעים למכירה

רוצים לקנות

רהיטים

מקררים

וידיאו טייפ

מערכות קול

חיות בית

כלי גינה

הלוואות

טרקטורים

הודעות אישיות

כל אדם היודע על מקום הימצאו של ישראל אליע, אחיה של רחל ליבה זליג, מתבקש להתקשר: THE PUBLIC TRUST OFFICE AT 168 EXHIBITION STREET, MELBOURNE, VICTORIA, AUSTRALIA AND QUOTE REFERENCE NUMBER 69411/5 H

ריפוי והרזיה

מנעולים וכספות

פוליש וניקיון

ציפוי אמבטיות

צילום

קופות רושמות

קוסמטיקה

שרותים

הכרזות

ירושלים

דירות

וילות ובתים

לפי הלכות שיוך בנציבות תשמ"א 1981 כל פרסום בפרסומת שיש בה הבחנה בין אדם לאדם בשל מוצאו אסור...

דירות למכירה 4 חדרים ומעלה

דירות בשכירות

הצעות עבודה

מכוניות

מציעים למכירה

ריפוי והרזיה

חיפה

מכוניות

נתניה

דירות

באר-שבע והדרום

הד כפול ומכופל

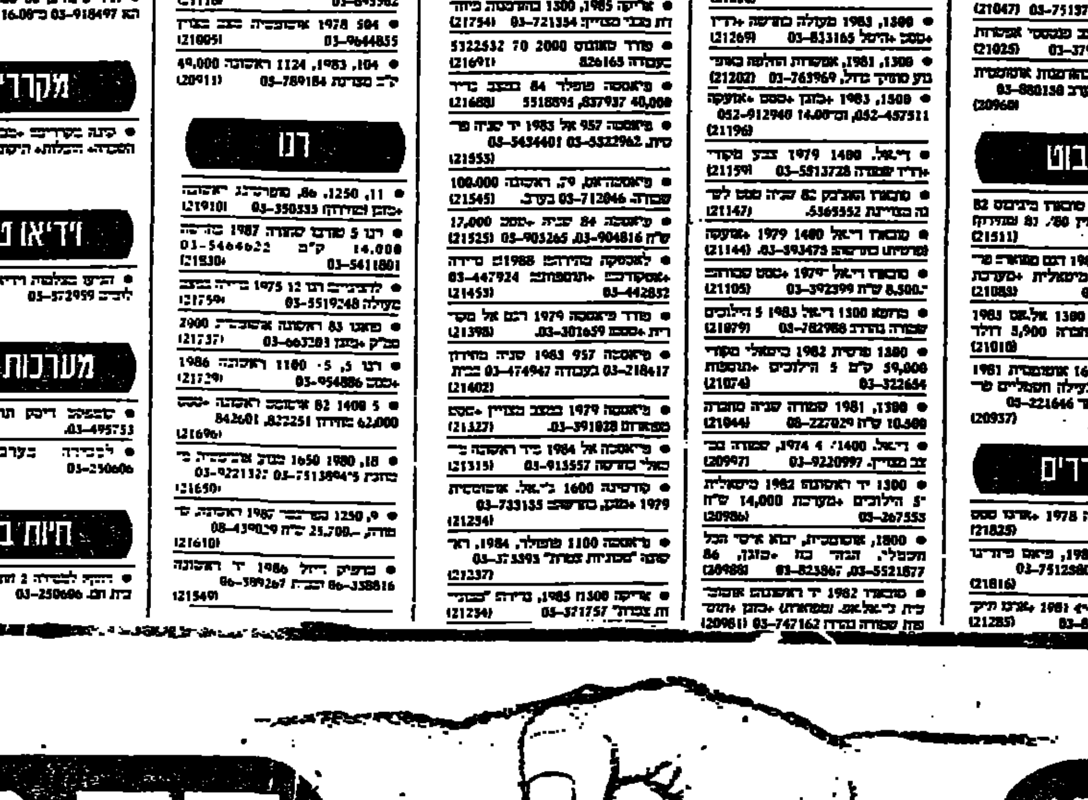

הלוח הכללי

ילדים מלבנון „סרבו" להיפרד מקייטנת הארזים באשקלון

מאת דני צדקוני סופר „דבר" בדרום

2000 ילדי מצוקה מהרצועה והגדה בילו השנה, במחזורים של שבוע, במפעל הקייטנות שנערך זו הפעם ה־20 על ידי משרד העבודה והרווחה והמינהל האזרחי בפארק הלאומי באשקלון. מנהל הקייטנה נורי נוריאל (עוזר קמ"ם רווחה ביו"ש) אומר שמלבד ילדים אלה בילו בקייטנה מיוחדת עשרות נערים מפגרים משני האזורים.

עם תום המחזורים של ילדי השטחים התפנתה הקייטנה לפני שבוע לאירוח ילדים דרוזים, שיעים, מרונים, וסונים מדרום לבנון, 200 בכל מחזור. בין הילדים שהגיעו לקייטנה יתומים שאבותיהם נפלו בקרבות עם המחבלים, וילדים שאבותיהם משרתים בצד"ל. חלק מסגל המדריכים הקבוע בקייטנה הם פלשתינאים מיו"ש. היה חשש מהמפגש ביניהם ובין הלבנונים על רקע האיבה השוררת בין תושבי דרום לבנון והפלשתינאים. אך הסתבר שהדבר לא גרם סיבוכים מיוחדים תחת „המטריה הישראלית". הקייטנה קשרה קשרים הדוקים עם אחד המתנ"סים באשקלון ונוצרו מפגשים ופעילויות משותפות.

אחד המדריכים הראשיים מלבנון אמר לי כי שמע הקייטנה הגיע לכל מקום ברחבי לבנון, ואף הופעלו לחצים ואיומים נגד ההשתתפות בה. חרף זאת, הביקוש להשתתף בה בכפרי דרום לבנון גדול מאד ואי אפשר להיענות לכל הבקשות בגלל מימדיה הקטנים של הקייטנה.

אתמול תם המחזור הראשון של בני לבנון, והבנים והבנות נפרדו בקושי מן המקום. טקס סיום הקייטנה שתסתיים ביום שני הבא ייערך מחר בהשתתפות אישים מישראל וצד"ל.

„בסוף חצי מדינת ישראל תהיה בבית סוהר"

(ע). — שר המשטרה חיים בר־לב אמר אתמול כי בישראל יש כ־4800 אסירים פליליים, וכל אסיר עולה למדינה בין 7000 עד 8000 דולר בשנה.

השר דיבר בטקס סיום פרוייקט שנתי של אימוץ אסירים מכלא תל־מונד על ידי סטודנטים בקרימינולוגיה באוניברסיטת בר־אילן, שהתקיים בבית הוועד הפועל בתל־אביב.

עוד אמר השר כי כשני שלישים מהאסירים חוזרים לפשע פעם אחרי פעם. לפיכך עולה כל שנה מספר האסירים שכן על בסיס שני שלישים יש להוסיף את הגידול הטבעי. „בסוף חצי מדינת ישראל תהיה בבית סוהר", אמר.

הפתעה היתה למתכנסים כאשר נכנס לחדר נציב שירות בתי הסוהר לשעבר, רפי סויסה. הוא לחץ את ידו של בר־לב ושל שאול בן שמחון, אשר יזם את הפרוייקט לפני 12 שנה. לאחר מכן התיישב לצידו של הנציב הנוכחי גונדר דוד מימון.

בן שמחון ציין שמבין האסירים העוברים תהליך שיקום במסגרת הפרוייקט, 60 אחוז אינם חוזרים לבית הסוהר.

במסגרת הפרוייקט נפגשים הסטודנטים אחת לשבוע עם אסיר במשך חצי שנה — שלושה חודשים בכלא לפני השחרור ושלושה חודשים לאחר השחרור. הסטודנט המתנדב עוזר לאסיר להשתלב בעבודה.

שני נציבי השב"ס, הנוכחי (מימין) גונדר דוד מיימון והלשעבר רפי סויסה, בפגישה אתמול בבנין הוועד הפועל (צילום: כפיר מאיר־יפפא)

החקלאים מכינים הפתעות בניסיון להחיש פתרון המשבר בחקלאות

נציגי החקלאים וההסתדרות ידרשו מחרתיים מפרס להפעיל השפעתו

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

נציגי מטה המאבק של החקלאים, נציגי ההסתדרות וראשי מועצות בגליל אמורים להיפגש מחרתיים עם ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס. בפגישה זו יתבעו ממנו להפעיל את מלוא השפעתו בממשלה להחיש את ביצוע הפתרון לחקלאים של פריסת החובות ומחיקת החובות, כפי שהחליטה הממשלה.

כן תתבע המשלחת כי פרס ושרי מפלגת העבודה ידרשו שהממשלה תחליט על מתן ערבות מדינה לפריסת חובות המושבים והקיבוצים. ועדת הכספים של הכנסת החליטה על מחיקת חובות בסך 420 מיליון שקל למגזר המושבי. קיבוצי התק"מ תובעים מחיקת חובות בסך 400 מיליון שקל, רבית עודפת, ששלמו הקיבוצים מעל למקובל במתן אשראי לגוף יצרני.

מטה המאבק המשותף מתכנן גם פעולה בקרב מחוזות מפלגת העבודה השונים בארץ, כדי שהמפלגה תעמיד את מאבק החקלאים בסדר עדיפות גבוה ביותר בפעילותה עד לפתרון הבעייה.

לסופר „דבר" נודע, כי צפויות הפתעות בפעולות המחאה של המגזר החקלאי, במטרה להסב את דעת הציבור על רבית הנשך שהלכה החקלאות בעטר חובותיה וכן כדי להשפיע על הממשלה להחיש את הפתרון.

• ועדת השרים לפיתוח הנגב בראשות מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, החליטה להקים ועדת מנכ"לים לפיתוח הסחר החופשי באילת. בראש הוועדה עומד מנכ"ל משרד הפנים אריה דרעי, וחברים בה מנכ"לי משרדי האוצר, האנרגיה, הבינוי, הכלכלה, התחבורה, התעשיה והמסחר וראש עיריית אילת.

• שני מתבנים הועלו אתמול לפנות בוקר באש באיזור העמקים וקיים חשד כי המדובר בהצתה. המתבן הראשון שנשרף כליל היה בכפר נין שליד עפולה ונשרפו בו 280 טונה תציר. המתבן השני נשרף במושבה כנרת ושם נשרפו 250 טונה חציר.

חוברות הדרכה למלחמה באיידס חולקו אתמול מטעם קופת חולים הכללית במבצע מיוחד בחופי תל אביב. המבצע נערך כדי להגביר את המודעות לעובדה שנערכת מערכת הסברה בקשר למחלה. כאן מקבלת צעירה את החוברת המכילה פרטים רבים על האיידס (צילום: מ. דקל)

חברה בינלאומית מוכנה להשקיע 20 מיליון דולר ב„גראן פרי" באשקלון

מאת דני צדקוני סופר „דבר" בדרום

חברה בינלאומית ידועה מציעה לקיים אחת לשנה מירוץ מכוניות בנוסח ה„גראן פרי" (כמו במונקו) ברחובות אשקלון. היא מוכנה להשקיע בפרוייקט 20 מיליון דולר בתנאי שתהיה בעלת הזיכיון לעריכת התחרות כחלק מהפעילות העולמית בענף למשך 10 שנים, ותקבל אופציה ל־10 שנים נוספות. ראש העיריה אלי דיין מסר אתמול שהעיריה נענתה ליוזמה, והתנהל עתה מו"מ עם החברה הזרה, שנשיאה יגיע בחודש הבא לישראל.

התחרות תיערך במשך חמישה ימים רצופים במסלול של כשלושה ק"מ ברחובות העיר שיגודרו למטרה זו ויוקמו לצידם יציעים לקהל הצופים. ממירוץ למרוץ תאחסן החברה את ציודה במחסנים שתקים בעיר, ולשם זה היא מבקשת שטח של 12 דונם. ההכנסות העיקריות שלה, הסבירו נציגיה, יהיו ממכירת שידורי המירוצים דרך הלוויין לתחנות טלוויזיה ברחבי העולם, מפרסומות וחסות. כן הבהירו שלתקופת ההכנות וימי המירוץ הם יצטרכו שריון של מאות חדרי מלון בתל אביב ועבור הצוותים הטכניים באשקלון. אם העסקה תצא לפועל, יערך המרוץ הראשון כבר בנובמבר 1988. משום כך המועד האחרון לסיכום העניין הוא בחודש הבא מפני שדרושה לפחות שנה לצרכי הכנתו.

דיין מסר כי העיריה ומינהל מקרקעי ישראל הגיעו להסכם על הקמת מרכז מירוצים ארצי (היחיד במזרח התיכון) למירוצי מכוניות באתר המירוצים המאולתר בדרום העיר. העיריה תשקיע באתר 600 אלף דולר בשלב הראשון לצורך הקמת תשתית מים וחשמל, יציע מקורה ל־3000 צופים וציפוי הלקי של המסלול (ראלי קרוס) באספלט.

„קו פתוח" לקראת שנת הלימודים

מאת סופר „דבר"

הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות תקיים מחר, יום ד', „קו פתוח" לקראת פתיחתה של שנת הלימודים, בהשתתפות אנשי משרד התעשייה והמסחר, משרד החינוך וועד ההורים המרכזי.

במסגרת ה„קו הפתוח" ישיבו לשאלות הפונים הממונה על מחירים של אביזרי לימוד במשרד התעשייה והמסחר צביה שפילמן, סגן היועץ המשפטי של משרד החינוך עו"ד אפרים יפהר, חברת ועד ההורים המרכזי גאולה יופה, יו"ר הרשות להגנת הצרכן נוחת קצב ואחרים. מספרי הטלפון: 268369; 263582; 217063.

מחקר: אותן כינים בראשי לוחמי בר כוכבא ובראשי ילדים בישראל כיום

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

חוקרים בישראל גילו כי לוחמי בר כוכבא ובני דורם סבלו מאותן כינים שמהן סובלים הילדים בישראל כיום. המחקר יוצג לראשונה בכינוס הים תיכוני ה־3 לפרזיטולוגיה שנפתח אתמול באוניברסיטה העברית בירושלים. הכינוס נערך על ידי החברה הישראלית לפרזיטולוגיה ומשתתפים בו כ־100 מרצים מחו"ל וכ־50 מישראל.

עורכי המחקר, ד"ר קוסטאס מנטצ'וגלו ממרכז קובין לחקר מחלות מדבקות וטרופיות של האוניברסיטה העברית וד"ר ג'ו זיאס מאגף העתיקות של משרד החינוך, מצאו את הכינים וביצי הכינים מתקופת בר כוכבא ומתקופות עתיקות אחרות במסרקות ושערות שנתגלו בחפירות ארכיאולוגיות במדבר יהודה, בנגב ובמצדה.

החוקרים בדקו שני מסרקות משנת 68 לספירה שנתגלו במערות קומראן, ושמונה מסרקות משנת 135 לספירה ממערות באזור קומראן שנתגלו בחוף הצפוני־מערבי של ים המלח. ב־8 מ־11 המסרקות ממדבר יהודה מצאו החוקרים כינים וביצי כינים. על אחת מהן נמצאו ארבע כינים ו־88 ביצים ועל מסרק אחר 12 כינים ו־27 ביצים. כן בדקו החוקרים 13 מסרקות מהמאה הראשונה לפנה"ס ועד למאה ה־8 לספירה, שנמצאו בחפירות ארכאולוגיות בנגב. בארבע מהן נמצאו כינים וביצי כינים וכן נמצאו ביצי כינים בשערות ממצדה.

על פי בדיקות צורניות ומדידות של אורך גוף הכינה, אורך ורוחב הראש ועוד הגיעו החוקרים למסקנה כי הכינים העתיקות זהות לכינים של היום.

בכינוס, שימשך שלושה ימים בהר הצופים, יוצגו מחקרים חדשים, במיוחד בתחום המחקר והטיפול במחלות של בני אדם ובעלי חיים, שהוא בעל חשיבות רבה בארצות הטרופיות ובאיזור הים התיכון. בין היתר יוצגו מחקרים על פיתוח חיסון נגד כינת הגוף, פיתוח בדיקות לזיהוי מלריה, מחקרים ופיתוחים חדשים בחקר מחלת שושנת יריחו ועוד.

משרד החינוך מתקשה לארגן משרד החינוך

מאת יעל פרשבסקי, סופרת „דבר" לענייני חינוך

משרד החינוך התקשר עם חברה פרטית המספקת שירותי יעוץ ארגוני כדי לפתור סכסוכים ובעיות שהתעוררו בעקבות תוכנית המנכ"ל ד"ר שמשון שושני לארגון מחדש של המשרד. שושני הודיע לפני כשנה, עם כניסתו לתפקיד, כי תוך חודשים יארגן מחדש את המשרד, אולם עד כה לא הצליח לממש את תוכניתו.

בשלב הראשון שלה ביקש המנכ"ל לבצע, התעוררו בעיות קשות. הקשורות ביחסי אנוש ובציפיות סבטוך עם ועד העובדים, סכסוך עם מי שנתמנו בכמכבת... [illegible]

צויין כי זו כשנה פועל לצד מנכ"ל משרד החינוך יועץ פרטי בשכר ומסייע לו בקבלת החלטות מינהליות. הכנסת יועצים ארגוניים פרטיים בשכר מעוררת תרעומת קשה בקרב בכירים במשרד החינוך וראשיו בכך בזבוז כספי ציבור משום שבמשרד החינוך קיימת יחידה מינהלית לארגון ושיטות מינהל, „אר"ש", המעסיקה בעובדים המקבלים שכר מלא למרות בעילותה של החברה הפרטית. „מרוע משלמים פעמיים מתקציב חינוך מקורי, עבור אותן מטרות", טוען אחד הבכירים.

דובר משרד החינוך הגיב: „המבנה הקודם של משרד החינוך היה מיושן ולא התאים למינהל מודרני וממוחשב. כדי לשפר תהליכי קבלת החלטות ופתרון קונפליקטים הכרוכים בשינויים ארגוניים, החליט שר החינוך והמנכ"ל להיעזר בחברה המתמחה בייעול ארגוני מודרני. ההתקשרות עם החברה אושרה בכל הוועדות המוסמכות".

מלון מנדרין בצפון ת"א ייסגר באמצע ספטמבר

מאת חיים באור, סופר „דבר"

מלון מנדרין שליד חוף ימה של צפון תל־אביב עומד להיסגר ב־15 בספטמבר עקב אי־יכולת להיחלץ מהקשיים בהם הוא שרוי כבר זמן ממושך.

במלון, שדרגתו ארבעה כוכבים, מועסקים 130 עובדים והשבוע הם קיבלו הודעות פיטורים. הנהלת המלון כבר הודיעה לסוכני תיירות כי איננה מקבלת הזמנות מ־1 בספטמבר.

גורמים בענף התיירות מעריכים שמצבו הכספי הקשה של מנדרין נגרם בין השאר עקב מיקומו מחוץ למרכז העיר, באיזור מבודד יחסית. גם פעילותן של הזונות באיזור גרמה מיעוט אורחים. יצויין שלפני כחצי שנה עמדו בעלי המלון להעבירו למכירה ב־6.7 מיליון דולר, אך לאחר מכן חזרו בהם ונימו לשכבו.

המחזיק בתיק עובדי האירוח במועצת פועלי תל־אביב, ולק ברל, מסר ל„דבר" כי נוכח חובותיו התופחים של המלון, קיימת בעייה להבטיח לעובדים פיצויי פיטורים ותשלומים אחרים שהם זכאים להם כגון דמי חופשות וקרן השתלמות.

אשה טבעה אחייניה ניצלו

(ע). תושבת יהוד בת 53 טבעה אתמול בחוף שרתון בתל־אביב. היא הגיעה עם שני אחייניה, בני 5 ו־6, סמוך לשעה 10 בבוקר ונכנסה עמם למים. שני צעירים, רפי ברוס וגיא סקורניק, הבחינו שהשלושה טובעים. הם זינקו למים ומשו אותם. שני הילדים ניצלו אולם האשה מתה.

שניים נפצעו בהתמוטט קיר

(ע). — שני פועלים נפצעו אתמול, אחד מהם קשה, בהתמוטטות קיר בתוך מבנה חדש מול בניין ההיפרסוק החדש ברמת אליהו בראשון לציון. במקום מוקם מפעל תעשייתי גדול. השניים עסקו בפחות במבנה.

הטור השבועי

המשמעות של חוק שכר מינימום לגבי הפנסיות

במכתב של היועץ המשפטי של „מבטחים" עו"ד ברעמי עמירן, נמסר את תשומת הלב של האגף לאיגוד מקצועי לעובדה, כי במפעלים מסויימים „נוטים לעובדים דמי גמולין משכר שהם מתחת לשכר המינימום הקובע כוחם".

ובהמשך נאמר „פועל היוצא מכך הוא כי הפנסיות שעובדים כל ליל יהיו צפויים לקבל בעתיד יהיו קטנים ביותר".

בעקבות הפניה של עו"ד ברעמי עמירן, שלח הח' ח. הברפלד יו"ר האגף לאיגוד מקצועי מכתב לאיגודים המקצועיים ולמועצות הפועלים בו נאמר:

„תודבנו לדאוג לכך שלא יהיו מפעלים אשר „יתחכמו" ויעבירו ניכויים לפנסיה, או פיצויים מסכומים הנמוכים מהסכום אשר נקבע כשכר מינימום לפי החוק.

אבקשכם להנחות את ועדי העובדים בכל מקומות העבודה אשר בתחום אחריותכם, לעמוד על המשמר ולהבטיח שהניכויים הסוציאליים לכל המוסדות יועברו מסכום שאינו נמוך משכר המינימום".

אנו מקווים כי מערכת האיגוד המקצועי תפעל יחד עם קרנות הביטוח (עם הממונים על הפנסיה התקציבית), כי לא יהיו הפרשות עבור פנסיות מתחת לשכר מינימום הקיים והמשתנה מזמן לזמן.

גימלאי הדסה קופחו

קרוב לשנה תובע ארגון גימלאי הדסה מהנהלת קופת הפנסיה של המוסד לפעול בהתאם לסעיף 11 אשר בהסכם הקיבוצי מה־21 באוגוסט 1986 שנחתם בין המעסיקים בשירותים הממלכתיים והציבוריים, לבין ההסתדרות הכללית והאיגודים המקצועיים הנוגעים בדבר האומר:

„גימלאים שקיצבתם משולמת על פי סולם שכר של אחד מהדירוגים המפורטים בסעיף 1 דלעיל האשר מקבלים את קיצבתם ישירות מהמעסיקים, יקודמו בדרגה אחת ב־1.9.1986 על פי לוח תיאומים, כמתחייב מחוק שירות המדינה (גימלאות) או על־פי הסדרי פנסיה אחרים הנהוגים אצל המעסיקים שהחוק הנ"ל אינו חל עליהם. למען הסר ספק מובהר כי גימלאים כאמור שקיצבתם משולמת על פי דרגה עם תוספת שהיה בדרגה, יקודמו לדרגה הבאה עם תוספת שהייה בדרגה".

נציגות הנהלת „הדסה" בקופת הפנסיה מסרבת בנימוקים פורמליסטיים הסותרים את מהותו של ההסכם להתחמק מקידום הפנסיונרים בדרגה אחת כפי שנקבע בהסכם וכפי שבוצע לגבי הפנסיונרים של המדינה, של הרשויות המקומיות, של מוסדות ההשכלה הגבוהה, של המוסדות הלאומיים ועוד.

כותב הח' ח. הברפלד, יו"ר האיגוד המקצועי לח. רגן, יו"ר ארגון גימלאי „הדסה": „לפי מיטב שיפוטי, מנסה הנהלת הדסה להתחמק מאחריותה למחדל זה וזאת כדי לקבל מהאוצר כספים לקרן הפנסיה".

בקרב 400 הפנסיונרים של הדסה שוררת התמרמרות רבה על הפלייתם לעומת כל הפנסיונרים בשרותים ציבוריים אחרים.

האם הדבר ראוי למוסד בעל זכויות כמו הדסה להפלות דווקא את הפנסיונרים שלו אשר שרתו באמונות במשך עשרות בשנים? האם בלי שערוריה ציבורית לא יקבלו גימלאי הדסה את המגיע להם?

האוניברסיטה הפתוחה

החברים שקבלו את השאלונים ללימוד והשתלמות במסגרת המיבצע המשותף לאוניברסיטה הפתוחה והסתדרות הגימלאים מתבקשים להחזיר את השאלונים בהקדם לחדר 407 לח' רחל מירסקי. החברים/ות המעוניינים להרשם ללימודים יכולים לקבל שאלונים בחדר שצויין לעיל.

סניף אופקים

ב־17 לאוגוסט ש.ז. נפגש הח' צבי אסלס יו"ר אגף הרווחה עם חברי המועצה: מרכזת הפעילות למען הגימלאים במועצת הפועלים הח' שולמית קבלה את הח' אסלס בברכה והדגישה את העובדה שזאת הפעם הראשונה שציר מזכירות הסתדרות הגימלאים מגיע לאופקים. הח' אסלס פרס בדבריו את שורת הפעולה השונות של האגף שהוא עומד בראשו. לסיום ענה על שאלות החברים. בקרב המקום אספה לבחירת מזכירות פעילה בסניף 200 חברים. בסניפי הגימלאים היציבים בסולל בונה והרות נבחרו ועדים מקומיים בקרית שמונה, צפת, טבריה, עפולה, חבור הגלילית, נהריה, מגדל העמק, עכו, ותחדה.

ותיקי התנועה — גימלאים

ב־20 באוגוסט ש.ז. נערך ברעננה יום עיון. י. משל יו"ר ותיקי התנועה התווה קוי פעולה לארגון מועצות הסניפים שנבחרו לאחר הוועידה. חברת הכנסת נאוה ארד יו"ר השדולה בכנסת סיפרה על בעיות הגימלאים שמטפלת בהן השדולה והתריעה על הגזירות שעלולות להופיע מחדש.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	11	14	מעונן
אמסטרדם	10	20	בהיר
בואנוס איירס	11	19	בהיר
הלסינקי	14	18	מעונן
הונג קונג	27	31	בהיר
וינה	16	28	בהיר
ז'נבה	18	27	גשום
טוקיו	24	30	מעונן
טורונטו	10	21	מעונן
יוהנסבורג	8	18	בהיר
לונדון	14	28	מעונן
ליסבון	17	25	בהיר
מדריד	16	33	בהיר
מונטריאול	9	19	מעונן
ניו יורק	18	24	בהיר
סאן פאולו	8	19	מעונן
פריס	16	24	גשום
פרנקפורט	16	22	מעונן
ציריך	17	21	גשום
ריו דה ז'נרו	13	22	בהיר
שטוקהולם	15	19	מעונן
שיקגו	12	23	גשום

[illegible]

swissair

נהג!
עשה את המינימום
למען אלה
העושים את
המקסימום.
תן טרמפ לחייל!

הננו משתתפים באבלה של החברה
אסתר לסקר
על מות
אמה ז"ל
הוועד הפועל של ההסתדרות
חבר העובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
בעלי אבינו וסבנו היקר
מקס דמבסקי
ההלוויה היום בשעה 14.00 בבית העלמין
החדש בכפר סמיר.
אוטובוסים יצאו מבית המנוח ברח' טרומפלדור 46
בנוה שאנן בשעה 13.30.
המשפחה האבלה

אנו משתתפים בצערו של חברנו
אלחנן אוקו
במות עליו אמו
בלומה אוקו ז"ל
תנחומים למשפחות אוקו
בית קבוצת שילר

לתמי עגני
ולכל המשפחה
אתכם באבלכם במות
האב ז"ל
בית מלכיה

במלאת שלושים לפטירתה בטרם עת
של חברתנו
חגית חורש ז"ל
נעלה לבית הקברות ביום ה' 27.8.87
בשעה 18.30.
ובערב נתכנס בחדר האוכל לאזכרה
בשעה 21.00.
המשפחה
ובית רמת יוחנן

ביום השנה הראשון לפטירת יקירתנו
מרים פרוכטמן ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום חמישי ב' באלול תשמ"ז 27.8.87
בבית העלמין בחולון בשעה 17.00.
המשפחה

לחברה פנינה גורשניק ובני ביתה
הננו משתתפים בצערכם הכבד במות
יעקב ז"ל
לשכת המס מרחב ת"א, ים
דן – פ"ת
ההנהלה והעובדים

לחברנו בן עמי איתן
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

למשפחת גרינברג
ולמ.פ. כפר סבא
משתתפים בצערכם במות
דוד ז"ל
גיבור סברינה
המפעל בכפר־סבא
מפעלי טקסטיל בע"מ

לחברתנו מזל ריחן
אתך באבלך במות
בתך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף מרכזי
ההנהלה והעובדים

לחוה וד"ר יהודה אדם
השתתפותנו הכנה במות
האב ז"ל
איש אציל הנפש
ידידיכם
ברוריה ושיקא גרצברג
ובני ביתם

עם תום שנת אבלנו הכבד במותה של יקירתנו
זיוה קיבלוביץ ז"ל
(מבית פלשנר)
נתאסף ליד קברה בחולון להעלות זכרה היקר
ביום ה' אלול תשמ"ז 30.8.87 בשעה 5.00 לפנות ערב,
יום ראשון בשבוע
המתאבלים מריה: אביה: ד. משה פלשנר
בעלה: יעקב קיבלוביץ
בניה: דבי ורני
אחותה אראלה ובעלה פנחס כץ
וילדיהם לילך ואלון

هكذا من الأصل